

Slovenski tednik
za koristi delavnega ljud-
stva v Ameriki

GLAS SVOBODE

V slogi je moč!

GLASILO SVOBODOMISELNIH SLOVENCEV V AMERIKI

Od boja do zmage!

Slovenic Weekly
devoted to the interests of
the laboring classes

Štev. 17.

Entered as Second-Class Matter July 5th, 1905, at the Post Office
at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1879

Chicago, Ill., 25. aprila 1913.

Kdor ne misli svobodno, se ne more
boriti za svobodo!

Leto XII.

PRVI MAJ!

Današnja slika nam predstavlja zavednega delavca, kateremu je boginja delavstva razbila okove suženstva, ki je tlačil človeški rod tolika stoletja.

Kdor ne misli svobodno, se ne more boriti za svobodo! Dokler je delavec v okovih verstva, malikovalstva, dokler se njegov duh ne osvobodi verskih predsodkov, tako dolgo ni v stanu misliti na duševno in telesno svobodo. Boginja Svoboda mu je dala ščit, s katerim se je začel braniti pred napadovanci, boginja Sloga mu je velevala, da edino v slogi in združenju je moč in posestrima Sloge in Svobode je Socijalizem.

Moderni delavec celega sveta se je začel zavedati, izcimil se je iz verske sužnosti in ojačen v unionizmu se bori proti največjemu sovražgu delavstva in človečanstva - kapitalizmu. Delavec vidi svojo rešitev in dan vstajenja edino v slogi - unionizmu, svobodi - svobodomiselnosti in politiki - socijalizmu. Razredno zaveden delavec vjame v versko in politično svobodo in z združenimi močmi, z glasovnico v roki bje neizprosni boj za zboljšanje svojega položaja.

Moč delavstva je velikanska! In ta velikan, ki je spal tolika stoletja v duševnem i telesnem suženstvu se je jel dramiti, vstaja in zahteva svoje pravne pravice.

Prvi maj je delavski praznik!

Milijoni in milijoni delavcev po celem svetu bodo primerno proslavili edini delavski, od razrednega delavstva izvojevan praznik . . . Delo bo počivalo, vkljub temu da bodo parne pizčali opominjale delavce, da niso nič več kot uboga delavska raja, katero pritiska podpalcem desna roka kapitalizma . . . Tudi v Ameriki, deželi kapitalistov in trustov, deželi verstva in praznoverja se polagoma udomačuje ta mednarodni dan zavednega, prosvitljenega delavstva, ki z vsim gnjusom in studom zre na od kapitalistov milostno podarjeni Labor Day.

Za univerzalni delavski praznik — PRVI MAJ — je delavstvo bilo dolga leta neizprosni boj. Delavstvo je zmagalo nad kapitalisti, svoboden duh je prevladal in radostna duša prosvitljenega in zavednega delavstva daje dušek svojim počutkom na ta dan v obliki delavskih shodov in govorov . . .

Težko željno pričakuje sleherni delavec prihod edinega delavskega, vesoljnega praznika, ki ga spodbuja do vstrajnosti napredka, edinstva, bratstva, sloge in ljubezni.

Prvi majnik!

Delavski sovragi trepečejo, v črni zavisti se jim iskrijo oči in zaničevalno zro na delavca, ki je stvaritelj vsega bogastva. Z navideznim nasmehom se spodtikajo na prvo majsko praznovanje v trdi nadi, DA DENAR VLADA SVET, a vendar trepečejo pred pretečo nevihto, drvečo nad nje iz vsih delov širne zemlje. In delavec, hrepeneč po resnici in pravici, se ne ozira ne na levo, ne na desno, temveč dostojno proslavi svoj praznik v gotovi nadi, da verige suženstva so strte in da vesoljni delavec bo končno gospodar sveta, da luč svobode in prosvete zasije vsim brez razlike, da je zanj že napočil — vstajenja dan.

OD PLUGA DO KRONE

ZGODOVINSKI ROMAN. SPISAL JAKOB BEDENEK.

DRUGI DEL.

(Nadaljevanje.)

"Micika," nagovori jo Jaka, "če ugameš, kje sem bil pa ti povem nekaj veselag."

"No, če bode tvoja novica res tako vesela, kakor dobro vem, da si bil s kovačem pri Detelji, potem bi bilo že prav."

"Ne bode mama več treba pisati bratu na Dunaj po denar, saj ga že imam, kar ga treba do novine in za vprežno živino. Vidiš ga, tule je!" Vehovec vrže s srebrom napolnjeni pas na mizo. "Kravica pa pride jutri v hlev." Nato začne ženi razlagati, kako in s kakimi pogoji je vzel denar na posodo in kravo na rejo. Žena ga posluša, in ko Jaka konča, sklene roke in jih položi v naročaj, rekoč: "Jaka, kaj si pa vendar mislil, da si se prodal kovaču? In za tako drage obresti! Ničesar bi ne rekla, če bi ti bil posodil denar Detelji, je poštenjak od nog do glave, kakor je kovač obešenjak brez primere. On nas sovraži, odkar so nam umrli rajni oče, če tudi ne vemo, zakaj."

"Kako vendar govoriš, Mica? Ako bi me kovač sovražil, pač bi mi ne bil ponudil denarja in poslal krave na pomoč družini, temveč bi se bil veselil, da nas tako tare."

"Da, ti misliš tako, ker menda nisi še pomislil, kolikor jih je že ta mož spravil na beraško palico in pognal po svetu z dobrotami svojimi. Bog daj, da bi se motila!" pristavi še skrbna žena.

Prišla je druga jesen, in Vehovec sta si vže toliko prigrisodnila, da sta imela denar za vseletne obresti na strani. Kovač pa, videč, da bi Vehovec denar tudi lahko porabil drugje, obrestij niti vze ti ni hotel in tako tudi tretjo jesen, t. j. drugo, odkar so mu obrestij tekale, češ, saj je še čas in poštenjak si tudi, kolikor te poznam.

Pri tej priliki si je dal opraviti pri novem vozu, katerega je okoval sosedu Močilnikarju. "Vidiš, Vehovec, kaj takega bi tudi pri vas ne bilo odveč, potem pa dva konjčka in hajdi, v Ljubljano ali še celo dalje — tja do Trsta, tovoriti! Ondu se iz lahka služijo lepi denarci, vozniki pa izvrstno žive po gostilnah. Le veruj mi, da ga vsak voznik, ki tovari iz Ljubljane v Trst, več izpije v enem tednu, nego ti, Vehovec, vse leto na Zagorici. Koliko pa šele pečenke poje! Glej, Vehovec, kaj takega bi ti neslo več, nego pa, da se ukvarjaš s poljem. Stari Vehovec je tudi rad zaprezal in potezal v Ljubljano, kjerkoli in kadarkoli se mu je ponudila prilika. To ne se, le verjemi!"

"Bilo bi že vse prav, toda vozarjenje stane mnogo denarja, predno se more človek le pokazati na cesto. Le pomisli, kaj bi me veljal močan, na železne osi okovan voz, kaj konji in kaj konjska oprava; izpod tri sto bi si niti pričetni ne upal," pravi Vehovec, kateremu je kovačev nasvet nad vse po volji. Kakor je bil Jaka sicer priden in delaven, vendar bi bil še izdatno rajši vozaril, nego kmetoval. In — kdor rad trpi in si ne poišče rajši zložnejega zaslужka, če se le da?"

"No, treh sto ti ravno ne bode treba; ako hočeš biti pameten, praviš tudi z manjšo svoto. Jaz ti napravim voz za majhen denar tako trden, da naložiš tudi lahko v Trst, in za konje in opravo se tudi dobi denar. Morda bi ti ga dal celo jaz."

Ko se Vehovec vrne od kovača in svoji ženi omeni razgovor z njim, pravi ona: "Lepo te prosim, pusti mi vozarstvo, to ni za kmeta; ali bi še to malo posestva, kar ga imamo, zvozil po svetu?"

"Ne, ampak denarja hočem za služiti, da bodemo s časoma mogli še kaj prikupiti k temu, kar že imamo. Ob samem kmetovanju bi to pač ne bilo mogoče. Vojarstvo, pravijo, da nese."

"Da, da, nese, toda komu? Krmarjem ob velikih cestah in pa kovačem, potem pa tistim velikim

podjetnikom, ki se bavijo jedino le stem in imajo vedno po svojih 20 do 50 voz na cesti. Tistim nese; kjer se pa gospodar sam potika za konji, ondu je povsod izguba, ker zaslužek sproti zapravlja, česar hlapec ne more. Le jednega mi pokaži izmed kmetov, ki bi bil bogatel pri vozarjenju? Toda kaj pravim, obogatel, le jednega mi pokaži, ki bi še ne bil prišel popolnoma na nič pri tem zaslužku? Doma zastaja delo, na cesti se uničuje je voz in živina, gospodar sam se pa se odtujuje delu in zapravlja denar in poštenje. Pameten bodi in doma se drži, saj veš, kaj so tolikokrat zatrjevali ranjca mati: "Ljubo je doma, kdor ga prav ravna." In še nekaj: Kje pa imaš denar za konje, opravo in voz? Kaj meniš, da stane to tako malo, kakor če bi šel kimpež kupovat?"

"To sva s kovačem že vse preudarila, in on je, ki bi mi oskrbel vse to!"

"Kovač mora imeti kaj posebnega, da je tako dobroten. Sicer ni to njegova navada," opomni ona.

"Res je dobrega srca, če ti povem, da mi obrestij ni hotel vze ti od denarja, ki sva mu ga dolžna, češ, saj je še čas, naj ga le porabiva za druge pravke."

"Kaj, niti obrestij, praviš, da ni vzel? Ali se mu mari blede? — Drugi upniki navadno komaj čakajo, da se jim obresti nateko in takoj tožijo zanje pri gosposki, ako jih ne plačajo o pravem času, kovač jih pa ne vzame, ko mu jih ponujaš? No, tega človeka več ne umejem. Svoje dni, zlasti dokler so živeli ranjca mati, bil je ves drugačen. Dobro, da mu nismo bili nikdar ničesar dolžni. To vem, da bi nas ne bil čakal niti pol ure, temveč takoj tožil na rubež."

"Kdo ve, kaj ga je izpreobrnilo. To se dostikrat zgodi kar čez noč," opomni Vehovec in odide po opravkih.

Misel na vozarjenje v Ljubljano in če ne bi bilo drugače, celo v Trst, padla je pri obeh Vehovecih na rodovita tla, kjer je jela takoj poganjati kali. Četudi se je Vehovka iz prva branila in upirala, bilo je tega upora vendarle manj od dne do dne, pri Jaku pa od dne do dne več veselja, in dostikrat je zidal zvečer svoji ženi zlate gradove na oblake, kako ji bode donasal polne pasove križastih tolarjev in šmarnih petic. Dolgo ni bilo, menda že drugo pomlad, ko mlada Vehovka končno pravi: "Če mišliš, da bode prav, pa si omislim vozarstvo, saj je s kmetovanjem res dandanes jako majhna. Bode mo že vsaj prej lahko poplačali ves dolg, kakor bi nam bilo to sicer mogoče in če že drugega ne, vsaj kruha bode vedno dosti pri hiši!"

Na sv. Gregorija dan sta šla Vehovec in kovač v Kamnik po konje; konjsko opravo pa je napravil moravski sedlar. Štiri tedne kasneje je stal pred Vehovečovo hišo nov tovoriti voz, v kovačevi omari pa je ležalo novo dolžno pismo za 445 goldinarjev, ki je nastalo iz prvotnega posojila v znesku 150 goldinarjev, h katerim so prišli tudi triletni obrestij, češ, da ne bode nobene sitnosti, in iz novega posojila 250 goldinarjev za napravo konj, konjske oprave in voza tudi po deset od sto.

"Kako daleč pa imam sedaj obrestij poravnane?" vpraša Vehovec pri notarji v Kamniku, predno gredo iz pisarne.

"Do svetega Mihela tekočega leta," odgovori pisar, ki je dolžno pismo, dovršeno in podpisano na 445 goldinarjev, izročil kovaču. — Ta je nato sosedu Vehoven odštel 250 goldinarjev, od katerih je pa 25 goldinarjev takoj umaknil in spravil, rekoč: "To bodi pa do svetega Mihela za pota, troške in za obresti teh 250 glđ., česar nisimo vzeli v pismo."

Vehovec ni rekel ničesar, pač pa je žalostno prikimal z glavo, češ, ker že ni drugače, bodisi! — Vendar ga je pa veselilo, da ima tako dobrega prijatelja, ki mu vselej rad pomaga, da mu ni tre-

ba drugod iskati denarja. Oj, ti kratkovidni Jaki! Da si znal le nekoliko računati, ne več, nego le šesteti, koliko si prejel in koliko si dolžan, pa bi bil takoj uganil, odkod tolišnja kovačeva dobrohotnost do tebe!

Jaka in Mica sta jela premišljati, kaj bi se v Ljubljani še najbolje razpečalo o tem času. Končno ukreneta, da bodi prva poskušinja z raznovrstnimi pridelki. Jaka je kupil nekaj mernikov prosa in ga dal v stope, da se mu napravi pšenno; prav tako je peljal takoj nato nekaj mernikov ječmena v mlin za ješprenj; fižol, kar ga je imel nakupljenega, čakal je doma novih svojih popotnih tovarišev, pšena in ješprenja, da se popeljejo skupaj v Ljubljano.

Mlinar se je na posebno priporočilo Jakovo podvizal, kar je le mogel, in kmalu nato je stal nekega jutra na vse zgodaj novi voz naložen s fižolom, ješprenjem in pšenom do vrha v lepih novih vrečah. Jaka je pa veselega srca zaprezal dva precej čedna konja, dvojbene starosti, kajti nobenemu se ni dala več določiti natančno. — Vlekla sta pa oba še dobro, kakor se je Jaka rad pohvalil z njima.

"Bog in sveti križ božji!" pravi Jaka, ko je vse v redu, in požene. Konja potegneta, voz zaškripa in se začne pomikati proti beli Ljubljani z živečem za vse tiste, ki žive iz rok v usta, od danes do jutri. "Da bi se le kaj pridalo prodajalo," misli si Vehovec ves pot, "tedaj istržim vendar lepe denarce, zlasti če se mi posreči dobiti moža, ki bi mi pokupil vse, kar od kraja, četudi kak krajcar ceneje, ničesar bi ne rekel." Srečo je imel in res našel moža, večjega branjeveca, ki mu je prekupil vse blago in takoj v dobrem denarju plačal, zajedno pa Vehovca povabil, naj mu le še pripelje, kolikor hoče in kadar mu je ljubo; vselej bode vse spečal.

(Dalje prihodnjije.)

KRITIKA "DELAVSKEGA" LISTA.

Urednik "Clev. Amerike" se je spodtaknil v št. 58 nad dopisniki Glas Svobode. Z očitno škodoželjnostjo se je poslužil nekega dopisa v Gl. Svobode; ter ga premleval v "mestnih novicah", češ: "in utegne se največ zaleči. Opustil je za enkrat svoje običajne 'bombe' pri strelcih, dobro vedo, da z njimi strelja navadno le kozle. Svetovalo bi se mu, da pusti v prihodnje clevelandске greenhorne v miru, kajti utegne se zgoditi, da mu isti pokažejo 'figo', in posledica bode, da potem sami ostanejo pri Clev. Ameriki 'zele-no' pobarvani. Sodeč po umni razpravi 'neodvisnega kritika', bi imeli njegovi takozvani 'greenhorni' v javnosti le pravičo delovanja, neomejeno pravo kritike pa pristojna njemu. Pač krasna logika! Potem pa njegove tožbe o clevelandski zaspanosti na našem o-

dru. Ali je pričakovati drugače, ko s svojo pristransko politiko uničuje veselje do dela mladim nadbudnim močem. Saj mi 'stari', kajne smo postali tak nekam 'vražje' zaspani. Sicer so pa te tožbe itak odveč! Clevelandčani so v zadnjem času napredovali več, kakor morda v vsej zgodovini clevelandске naselbine. Če je za nekaj časa zaspala dramatika, oživel je delavstvo drugje, kjer ima 'delavski' list v Clevelandu grada dovolj za mestne novine, če le hoče. In ta naivna tožba o clevelandskih trgovcih! Kdo vruga trdi, da so vsi goljufi? Ali je morda uredništvo odgovorno, če tudi kak dopisnik kaj sličnega trdi. Ali ni vsak dopisnik osebno s svojim podpisom odgovoren za vsebino dopisa. Ali se morda v vašem listu ne bojkotirajo trgovci, seveda tisti, ki so vam 'črez glavo'. Motite se gospodje, če si domišljate, da z ostudno gonjo proti Glas Svobode, škodujete listu. Obratno, naši naročniki bodejo odslej posvečali dvojno pozornost oglasom v Glas Svobode in vsakega naročnika odpadneža bode moč nadomestiti petero. H koncu vam svetujem, držite roke proč od Gl. Svobode, sicer utegne zavedna javnost sama obkrunati z Vami s tem, da odgovori na vaš ostudni bojkot: zob za zob. I. Smuk.

DENARJE V STARO DOMOVINO

posiljamo:

Za \$ 10.30	50 kron
Za \$ 20.40	100 kron
Za \$ 40.80	200 kron
Za \$ 81.60	400 kron
Za \$ 102.00	500 kron
Za \$ 203.50	1000 kron
Za \$ 406.00	2000 kron
Za \$ 1015.00	5000 kron

Poslatina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazane svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c. kr. pošto hranilni urad v 11. do 12. dne. Denarje nam poslati je najprilicneje do \$50.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER CO.,
82 Cortland St., New York
104 St. Clair ave., N. E., Cleveland, O.

Slovenskim gostilničarjem in trgovcem priporočam
BINGO CIGARE
CHARLES HLAVA, izdelovalec
2342 So. Kedzie Ave., Chicago.
Telefon Lawndale 5616

ČE NE PREJMETE

prihodnje številke Glas Svobode in če dolgujete na naročnini, je to znamenje, da smo Vam list ustavili. Ponovite naročnino še ta teden.

Znanje in skušnja.

Za izdelanje slik je treba poleg kamere in lense tudi tehničnega znanja in umetniške skušnje.

Jaz imam tehnično znanje in moji odjemalci pravijo, da imam tudi umetniško skušnjo.

Němeček
FOTOGRAF
1439 W. 18. St.
vokal Albert St.

NAJEMNIK & VANA,
IZDELVALCA
sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.
82—84 Fisk St. Tel. Canal 1408
Glas Svobode stane \$2.00 na leto.

DENAR POŠILJAMO V DOMOVINO.

Po sledečih cenah:

Za \$ 10.35	Kron 50
Za \$ 20.50	Kron 100
Za \$ 30.85	Kron 150
Za \$ 41.00	Kron 200
Za \$ 61.50	Kron 300
Za \$ 102.50	Kron 500
Za \$ 204.50	Kron 1000
Za \$ 1020.00	Kron 5000

Poslatina je všteta pri teh svotah. V tej banki se menja, kupuje in prodaja inozemski denar. Austro-Ogrski denar se kupuje brez odbitka: za 5 kron plačemo en dolar. Pišite po cene in pojasnila v slovenskem jeziku.

Kaspar State Bank
1900 Blue Island Ave., Chicago.

SLOVENCJI POSEČAJTE
"Little Bohemio"
kjer se toči izborna importirana pizenako, Anheuser Bush in Olympia pivo. Vse vedno na čepu!
Izvrstna kuhinja. Fina vina in smodke.
Za obilen posej se priporoča.
CYRIL FIALA, Prop.
Loomis Str. v neposredni bližini Blue Island Av. in zap. 18. ul.

"The Roosevelt Saloon"
ROCK SPRINGS, WYO.
A. Justin, lastnik
in trgovci z vinom, cigarami, mrsinjem pivom itd. — Se priporoča Slovincem!

Frank Sakser

Glavni urad: 82 Cortlandt St., NEW YORK, N. Y.
Podružnica: 6104 St. Clair Ave., CLEVELAND, O.

Pošilja

DENARJE

v staro domovino

potom c. kr. poštne

hranilnice na Dunaju; hitro

in ceno.

Prodaja

PAROBRODNE LISTKE

za vse prekmorske

parobrodne družbe po izvirnih cenah.

Tisoče Slovencev se vedno obrača na to staro tvrdko, a nihče ne more tožiti o kaki izgubi.

MLADI MOŽJE

STARI MOŽJE

MOŽJE SREDNJE STAROSTI.

Možje, ki se nameravajo ženiti — možje, ki bolchajo — možje, ki so bili nezmerni, prestrastni in ki so prevgnani; možje, ki so slabi, nervozni, uničeni in kateri so dosegli starost, ko ne morejo več polni meri uživati sladkosti življenja. Vsi ti možje morajo pisati po našo brezplačno knjižico. Ta knjižica pove, kako možje uničujejo svoja življenja, kako zbolijo in zakaj se ne smejo ženiti dokler so v takem stanju.

Ta knjižica v lahko razumljivem jeziku pove, kako se na domu, privatno, tajno in z malimi stroški temeljito ozdravi zastrupljenje krvi ali sifilis, triper, slabost, splošna oslabelost, zguba spolne moči, nočni gubitek, revmatizem, organske bolezni, želodec, jetra, mehur in ledvične bolezni.

Tisoče mož je že z dobilo perfektno zdravje, telesno moč in poživljenje potom te dragocene knjižice. Zaloga znano je, in vsebuje stvari, katere bi moral znati vsak mož. Ne trošite denarja za ubožna in maloverdna zdravila, dokler ne čitate te knjižice, katere vam pove, od česa ste zboleli in kako zadobite popolno in trajno ozdravljenje. Zapomnite si, ta knjižica se dobi POPOLNOMA ZASTONJ. Mi plačamo tudi poštino. Na spodnjem odrezku ali kuponu zapišite razločno svoje ime in naslov, odrežite kupon in pošljite nam ga še danes. Ostalo izvršimo mi.

Odrezek za brezplačno knjižico. Pošljite danes.

DR. JOS. LISTER & CO.
Aus. 301, 22 FIFTH AVE., CHICAGO.

GOSPODJE: — Zanima me ponudba, s katero nudite Vašo knjižico brezplačno. Prosim, pošljite mi jo takoj.

IME

NASLOV

50,000 KNJIŽIC ZASTONJ MOŽEM

Ustanovljena leta 1908. Inkorporirana leta 1909.

Glavni urad na: 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
ANTON FISHER, podpredsednik; Globe, Arizona, Box 503.
JOSEPH BENKO, tajnik; 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.
WILLIAM RUS, zapisnikar; 11224 Fulton Ave., Chicago, Ill.
JOHN KALAN, blagajnik; 341 - 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

FERDINAND GLOJEK, (pred.); 453-53rd Ave., Milwaukee, Wis.
ANTON DULLER, 238 - 136th St., Chicago, Ill.
MARTIN KONDA, 3622 W. 26. St., Chicago, Ill.

POROČNIKI:

AUGUST KUŽNIK, 8323 Connecticut ave., S. E., Cleveland, Ohio.
JOHN BATICH, Box 208, Claridge, Pa.
JOE CVETKOVIČ, 810 W. 4th St., Michigan City, Ind.

POMOŽNI ODBOR:

ANTON SLOGAR, 4144 W. 16. St., Chicago, Ill.
JAKOB TISOL, 11355 Fulton ave., Chicago, Ill.
JOHN JEREB, 321 - 136. St., Chicago, Ill.
FRANK GODINA, 1441 Fullerton St., Chicago, Ill.
MOHOR MLADIČ, 2603 Lawndale ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. ALOIS M. ZAHORIK, 1846 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika Jos. Benko, 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill. Denarne (odposiljatelj) pa na John Kalan, 341 - 6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "Glas Svobode". Seja zadno sredo v mesecu, v Welky-ovi dvorani, 1805 Blue Island ave.

DRUŠTVENI URADNIKI.

Št. 1. Chicago Ill.: A. Samsa, pred., 1537 West 20th St.; Victor S. Skubie, taj., 2727 So. 42nd Ct.; F. Sadar, blag., 2040 W. 25. St. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 2. Claridge, Pa.: V. Rednak, pred., B. 426; J. Turk, taj., Box 493; M. Draftina, blag., B. 231. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 3. De Pue, Ill.: M. Omerza, pred., B. 601; J. Omerza, taj., Box 651; D. Badovinac, blag., B. 341. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

Št. 4. Black Diamond, Wash.: G. Podkrajnik, pred.; J. Charlach, taj., Box 234; Ig. Potocnik, blag., Box 715. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 5. Darragh, Pa.: M. Kueta, pred., Box 36; J. Učakar, taj., Box 234; J. Hauptman, blag., Box 140. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 6. Winterquarters, Utah: F. Peček, pred., B. 106; M. Krstnik, taj., Box 44; J. Miakar, blag., Box 11. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 7. Arona, Pa.: V. Huter, pred.; B. 61; M. Rajer, taj., Box 53; J. Kočvar, blag., D. K. No. 2 B. 52. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 8. McGuire, Colo.: J. Hribar, pred.; A. Lach, taj., Box 52; F. Skrbec, blag., Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 9. Leadville, Colo.: Jos. Lanich, pred., Box 972; Lud. Shak, taj., Box 972; J. Ponikvar, blag., Box 972. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 10. Moon Run, Pa.: V. Butje, pred., B. 271; G. Pivk, taj., Box 15; J. Mahne, blag., B. 57. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. Staunton, Ill.: J. Konchina, pred., B. 658; J. Koser, taj., Box 104; J. Prelogar, blag., B. 65. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

Št. 12. Sublet, Wyo.: F. Petač, pred., B. 97; J. Znanec, taj., Box 93; F. Hlačun, blag., Box 115. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 13. Witt, Ill.: P. Kokalj, pred., Box 342; V. Mažgon, taj., Box 475; L. Dernovšek, blag., — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

Št. 14. Vale, Kans.: A. Rutar, pred., B. 65; I. Kuplen, taj., Box 115; Fr. Šetina, blag., B. 127. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 15. Taft, Ill.: B. Papež, pred., B. 92; J. Urbančič, taj., Box 89; J. Starčič, blag., B. 232. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 16. Clinton, Ind.: A. Jarc, pred., B. 130; F. Mrak, taj., Box 73; J. Tratnik, blag., B. 167. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 17. Aurora, Minn.: F. Mahnič, pred., Box 2; Pineville, Minn.: V. Mikulich, taj., Box 21; J. Rožanc, blag., Box 148. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

Št. 18. Girard, Ohio: F. Ban, pred., B. 365; A. Strah, taj., Box 372; M. Lesković, blag., B. 510. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

Št. 19. Chicago, Ill.: J. Tisol, pred., 11355 Fulton ave., Pullman, Ill.; W. Rus, taj., 11224 Fulton ave., Pullman, Ill.; F. Kosič, blag., 3366 - 91th St., So. Chicago, Ill. — Seja zadno nedeljo v mesecu.

Št. 20. Cleveland, O.: I. Marn, pred., 1107 E. 64. St.; A. Grobošek, taj., 6312 Carl ave.; A. Bolka, blag., 1138 E. 63. St. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 21. Naylor, Mo.: F. Levkar, pred. in taj., Box 123; V. Dobnikar, blag., B. 46. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 22. Indianapolis, Ind.: J. Pušnar, pred.; J. Markič, taj., 731 N. Warman ave.; M. Stanič, blag., 743 N. Warman ave. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 23. Orient, Pa.: M. Biščak, pred., B. 98; J. Novšek, taj., Box 105; J. Gregorič, blag., P. O. B. 51. — Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

Št. 24. Milwaukee, Wis.: J. Krolnik, pred., 501 Park St.; J. Lenko, taj., 163 Reed St.; L. Bergant, blag., 257 First ave. — Seja vsako zadno nedeljo v mesecu.

Št. 25. Reading, Pa.: A. Košmerl, pred., 901 Schukl St.; P. Kočvar, taj., 143 N. River St.; J. Košmerl, blag., 901 Schukl St. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 26. Collinwood, Ohio: K. Kotnik, pred., 6321 Arcada ave.; J. Potočar, taj., 5624 Calcuta ave.; J. Luznar, blag., 15620 Calcuta ave. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 27. Forest City, Pa.: J. Trček, pred., Box 419; Fr. Leben, taj., Box 419; J. Šume, blag., Box 233. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 28. Madison, Ill.: F. Bukovac, pred., Box 233; E. Toffant, tajnik, Box 183. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 29. Taylor, Wash.: J. Tevž, pred., Box 48; G. Ermenc, taj., Box 142; V. Hočvar, blag., Box 15. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 30. Bishop, Pa.: J. Murgel, pred., Box 4; A. Renko, taj., Box 2; Cecil, Pa., Washington Co.; A. Papič, blag., Box 58. Cecil, Pa. — Seja 1. nedeljo v mesecu ob 2. uri popoldne.

Št. 31. Farmington, W. Va.: J. Fumič, pred.; J. Kubin, taj., Box 252; Jos. Probič, blag., Box 218. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 32. Wenona, Ill.: F. Dominšek, pred.; A. Žitnik, taj., B. 194; A. Jaklič, blag., Box 95. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 33. Livingston, Ill.: F. Krek, pred., sednik; M. Gorenc, taj., Box 132; A. Švajcar, blagajnik, Box 148. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

Št. 34. Oregon City, Oregon: Fr. Sajevac, pred., 131 - 18. St.; J. Sačevac, taj., Box 235; M. Škof, blag., B. 307. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 35. Franklin, Kans.: J. Debelak, pred., B. 83; J. Žagar, taj., Box 83; M. Šetina, blag., B. 56. — Seja 4. nedeljo v mesecu.

Št. 36. Springfield, Ill.: I. Stemberger, pred., 1513 Peetja, R.; A. Pekol, taj., 1406 E. Carpenter St.; A. Avbel, blag., 2108 E. Laurence ave. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 37. Lowber, Pa.: J. Zorko, pred., R. 3. B. 91; W. Newton, Pa.; J. Stirc, taj., Box 36; W. Newton, Pa.; J. Grošelj, blag., Box 277. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 38. Jenny Lind, Ark.: J. Lamprcht, pred., R. No. 3. B. 224; A. Lamut, taj., R. No. 3. Box 166; J. Petrik, blag., R. 3. B. 245. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 39. Aguilar, Colo.: A. Kranjc, pred., B. 203; F. Požerl, taj., B. 203; A. Sumac, blag., Box 491. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 41. Ambridge, Pa.: V. Hafner, pred., B. 29; A. Uhernik, taj., Box 214; K. Grojzdek, blag. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 42. Red Lodge, Mont.: M. Vukanič, pred., Box 82; A. Kaurilarič, taj., Box 32; B. Snajder, blag., B. 319. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 43. High Bridge, Iowa: Jakob Iskra, pred., Box 1; M. Supan, taj., B. 7; J. Slapar, blag., Box 1. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 44. Virden, Ill.: F. Peterlin, pred., B. 410; J. Jurak, taj., Box 426; A. Stopar, blagajnik, Box 281. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 45. Baltic, Mich.: J. Cotič, pred., Box 45; J. Perič, taj., Box 155; A. Gregorec, blag., Box 153. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 46. San Francisco, Calif.: F. Skubio, pred., 591 Vermont St.; A. Serjak, taj., 1492 San Bruno ave.; J. Beljak, blag., 2010 Folsom St. — Seja vsaki 1. četrtek v mesecu.

Št. 47. Chicago, Ill.: Antonija Lesar, pred., 3642 So. 41th Ave.; Antonija Ivanšek, tajnica, 1524 So. 41.

Št. 48. Mulberry, Breezy, Hill Sta., Kans.: M. Drmota, pred., P. O. B. 47; V. Blažič, taj., P. O. Box 16; S. Dudaš, blag., P. O. B. 62. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 49. Winterquarters, Utah: A. Mejaš, pred., Box 71; Antonie Orač, taj., Box 171, Scofield, Utah; Francis Ura- bič, blag., Box 20, Scofield, Utah. Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 50. Milwaukee, Wis.: F. Zavla, pred., 588 1/2 National ave.; K. Pre- senčnik, taj., 469 Reed St.; F. Kalan, blag., 341 - 6th St. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 51. Ravensdale, Wash.: F. Arko, pred.; M. Mežnar, taj., Box 75; J. Arko, blag., B. 30. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 52. Somerset, Colo.: J. Česnik, pred., B. 55; K. Ermožnik, Box 155; A. Majnik, blag., B. 106. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 53. La Salle, Ill.: J. Novak, pred., 206 - 3. St.; F. Vidgerar, taj., Rd. St. No. 1115 - 36. St.; F. Pirnat, blag., 1236 Main St. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 54. Ely, Minn.: J. Krdel, pred., A. Bolka, taj., Box 442; A. Perušek, blag., B. 441. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 55. Broughton, Pa.: M. Fajfar, pred., B. 117; M. Primožič, taj., Box 113; F. Skvarič, blag., B. 48. — Seja 4. nedeljo v mesecu.

Št. 56 v Rock Springs, Wyo.: Fr. Kostanscheck, pred., B. 563; M. Kle- menc, taj., Box 563; J. Brtončelj, blag., B. 151. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 57. Barton, Ohio: Ant. Coran, pred., B. 17; F. Hribar, taj., Box 218; A. Brnet, blag., B. 30. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 58. Greenland, Mich.: L. Kos- mač, pred., B. 1; J. Gešell, taj., Box 73; J. Brula, blag., B. 350. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 59. Conemaugh, Pa.: M. Petric, pred., B. 181; M. Jager, taj., B. 102; J. Potokar, blag., B. 16. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 60. Pueblo, Colo.: F. Stupar, pred., 1208 Bervin ave.; J. Mil- glin, taj., 1235 Loyler ave.; G. Za- krajšek, blag., 117 E. Northern Ave. — Seja vsakiga 10. v mesecu.

Št. 61. Barberton, Ohio: J. Princ, pred., 140 Brody St.; F. Levstik, taj., 817 Wooster ave.; G. Kos, blag., 224 High St. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

Št. 62. Lorain, Ohio: G. Petkovšek, pred., 1794 E. 29th ave.; F. Hrašcar, taj., 1708 E. 28th ave.; J. Dugan, blag., 1721 E. 30th ave. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 63. Sheboygan, Wis.: J. Kešman, pred., 1525 Indiana ave.; J. Pirce, taj., R. Box 181; J. Bogataj, blag., 1322 E. 7. St. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 64. St. Michael, Pa.: I. Zvonarič, pred., Box 97; M. Podvorac, taj., Box 121 Gambrina Co., St. Michael, Pa.; I. Štrifot, blag., Box 46. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 65. Onanilinda, Pa.: A. Likovič, pred.; J. Zalar, tajnik, Box 2; J. Švelc, blag., Box 4. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 66. Superior, Wyo.: A. Bandaž, pred., B. 284; Fr. Krašovic, taj., Box 284; L. Grosser, blag., Box 341. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 67. Johnston City, Ill.: J. Slivnik, pred., B. 599; V. Pugelj, taj., Box 561; M. Smolič, blag., B. 561. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 68. Issaquah, Wash.: P. Kos, pred., B. 123; J. Kramer, taj., B. 176; J. Skerblinc, blag., B. 82. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

Št. 69. Brewster, Ohio: F. Koprivec, pred., Box 115; L. Levstek, taj., Box 233; M. Strah, blag., Box 123. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 70. Dunlo, Pa.: A. Strle, pred., B. 12; A. Samec, taj., Box 208; J. Dol- ez, blag., B. 161. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 71. Marianna, Pa.: J. Milanič, pred., Box 251; M. Čebasek, taj., Box 206; M. Malgaž, blag., B. 206. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 72. Taylor Springs, Ill.: R. Baki, pred., B. 133; J. Janžekovic, taj., Box 132; J. Krehn, blag., B. 198. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

Št. 73. Girard, Ill.: A. Hrvatin, pred., Box 1; F. Gašparac, taj., Box 3; F. Stimac, blag., Box 38. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 74. Johnstown, Pa.: J. Rovn, pred., 825 Virginia ave.; I. Tegelj, taj., 1115 Virginia ave.; M. Logar, blag., 768 Cleman ave.

Št. 75. East Helena, Mont.: M. Strajner, pred., B. 75; F. E. Mihelich, taj., Box 75; M. Strajner, blag., B. 75.

Št. 76. Roundup, Mont.: M. Keržan, pred., B. 22; M. Meznarič, taj., B. 127 Klein, Mont.; J. Cerošek, blag., B. 144. Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 77. Cherokee, Kans.: L. Prelož- nik, pred., E. S. Mail 65; J. Cestnik, taj., B. 65; J. Premk, blag., B. 1. — Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

Št. 78. Brereton, Ill.: J. Črne, pred., B. 23; J. Črne, taj., Box 23; J. Petje, blag., B. 113. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

Št. 79. East Palestine, Ohio: S. Čuk, pred., I. Box 339; P. Tavčar, taj., I. Box 412; I. Čuk, blag., I. Box 254.

Št. 80. Herminie, No. 1, Pa.: J. Ko- jar, pred., Box 73; F. Osterman, taj., Box 132; J. Bedek, blag., Box 61. — Seja vsako zadnja nedeljo v mesecu.

Št. 81. Biwabik, Minn.: F. Karš, pred., Box 107; J. Delak, taj., Biwa- bik, Minn.; M. Vidas, blag.

Št. 82. Gilbert, Minn.: A. E. Gnjez- jak, pred., Box 23; J. Muhvič, taj., Box 26; F. Gimpel, blag., Box P.

Št. 83. Roslyn, Wash.: A. Janaček, pred., B. 188; J. Snajder, taj., B. 212; J. Pleše, blag., Box 212. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

Seja 4. nedeljo v mesecu.

Št. 85. Renton, Wash.: J. Semrov, pred., B. 1358; J. Kovačič, taj., Box 1052; F. Pečnik, blag., Box 1052.

Št. 86. Herminie No. 2, Pa.: J. Kralj, pred.; L. Bric, taj., R. F. D. No. 3, Box 106; V. Dreshar, blag., B. 153. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

Št. 87. Cleveland, O.: J. Polanc, pred., 1101 E. 63. St.; M. Golob, taj., 4714 St. Clair St.; T. Jereb, blag., 1263 E. 55th St. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 88. Panama, Ill.: J. Ferjančič, pred., Box 10; F. Petrič, taj., Box 785; F. Kmet, blag., B. 704. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

Št. 89. Sygan, Pa.: J. Blekač, pred., Box 513, Morgan, Pa.; J. Pieteršek, taj., Box 27, Morgan, Pa.; L. Verdinec, blag., B. 172, Bridgeville, Pa. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 90. Washoe, Mont.: F. Rihard, pred., P. O. Bear Creek, Mont.; J. Leskovec, taj., P. O.; L. Čadež, blag. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 91. Black Diamond, Wash.: M. Petchnick, pred., B. 4; A. Tratnik, taj., Box 310; Ana Plavec, blag., B. 644. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 92. Cle Elum, Wash.: J. Petkov- šek, pred., Box 536; L. Oman, tajnik in blagajnik, Box 521.

Št. 93. Globe, Ariz.: J. Pavlic, pred., B. 503; J. Pangerc, taj., Box 1641; A. Pugelj, blag., B. 1366. — Seja vsa- ko 3. nedeljo v mesecu.

Št. 94. Cleveland, O.: A. Kos, pred., 16301 Waterloo Rd.; A. Pirnat, taj., 427 E. 160. St.; A. Gerbič, blag., 16021 Waterloo Rd. — Seja vsako 1. ne- deljo v mesecu.

Št. 95. Bradley, Ill.: G. Standohar, pred.; L. Sterbenc, taj., Box 162; A. Lustik, blag. — Seja 1. ponedeljek v mesecu.

Št. 96. Piper, Ala.: J. Novak, pred.; B. 137; J. F. Kren, taj., Box 33; F. Volk, blag., B. 33. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 97. Calumet, Mich.: P. Spehar, pred., 4227 - 11. St.; L. Junko, taj., 26 Oak St.; J. Pikus, blag., 51 - 5. Street.

Št. 98. Oak View, Colo.: F. Jekovec, pred., B. 41; M. Gerčar, taj., B. 125; M. Vidigarn, blag., B. 41. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 99. Blocton, Ala.: J. Barvar, pred.; J. F. Perko, taj., Box 196; J. Skok, blag., B. 261. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 100. Chicago, Pullman Sta. Ill.: F. Pretner, pred., 1329 Fulton ave.; F. Klun, taj., 11316 Fulton ave.; J. Janc, blag., 11316 Fulton ave. — Seja vsa- ko 4. nedeljo v mesecu.

Št. 101. Denver, Colorado: J. Skra- bec, pred., 5232 Washington St.; E. Gorše, taj., B. 202, Stockyards Sta.; J. Prijatelj, blag., 5232 Washington St.; — Seja vsakega 17. dne v mesecu.

Št. 102. Trestle, Pa.: J. Rupnik, pred., Box 90, Unity, Pa.; M. Kastelic, taj., R. F. D. Box 84, Turtle Creek; I. Fatur, blag., R. 1. Box 90, Unity Sta. — Seja 4. nedeljo v mesecu.

Št. 103. Homer City, Pa.: F. Babič, pred., B. 428; F. Mikuš, taj., Box 460; St. Toličič, blag., Box 428. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

Št. 104. Chicago, Ill.: Fr. Godina, pred., 1441 Fullerton ave.; M. Ribnikar, taj., 731 Reed St.; P. Solar, blag., 737 Reese St.

Št. 105. Mascoutah, Ill.: J. Pintar, pred.; G. Humljan, taj., Box 290; J. Maček, blag., B. 152.

Št. 106. Adamsburg, Pa.: J. Sever, pred., B. 28; A. Lavrič, taj., Box 57; J. Kost, blag., B. 90. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

Št. 107. Yukon, Pa.: M. Mackovšek, pred., B. 149; J. Prešeren, taj., Box 185; J. Kastelic, blag., F. D. N. 1. B. 116.

Št. 108. Maryville, Ill.: M. Dergan, pred., B. 108; J. Gornik, taj., B. 185; J. Mravle, blag., B. 108. — Seja vsa- ko 1. nedeljo v mesecu.

Št. 109. Diamondville, Wyo.: J. Koščak, pred., B. 35; J. Brovich, taj., Box 104; A. Šabec, blag., B. 4

GLAS SVOBODE
(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by **M. V. KONDA & CO.**
3622 W. 26 Street Chicago, Illinois.

Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement

Prvi svobodnomiselni list za slovenski narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

NA AMERIKO:
Za celo leto.....\$2.00
za pol leta.....\$1.00

NA EVROPO:
Za celo leto.....\$2.50
za pol leta.....\$1.25

KARLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE
3622 W. 26 STR. CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnik da nam natančno naznani polet Novga tud izdati naslov.

ZVEZNA VLADA KOT DELO-DAJALKA.

Več časnikov je že pisalo o ured- bi, katero je Zvezna vlada, kot graditeljica Panama-prekopa izvr- šila v korist tam vposlenih 40,000 delavcev; tedaj naj tudi mi o za- devi izspregovorimo nekoliko bes- ed.

Seveda, 40,000 oseb, to je že ar- mada, katera nekaj potrebuje. In če pomislimo, da za podstrešje in prehranitev te armade ničesar ni bilo, ko se je pričelo z delom, te- daj se je moralo nekaj vkreniti. Vse se je moralo nanovo urediti. Toda namesto vso stvar prepustiti zasebnemu gospodarstvu, kar se bi bilo popred videlo kot samo na sebi umevno, vzel je v roke sam "stric Sam" in sicer s takim si- jajnim vspehom, kot je popred iz- vel ureditev zemeljske ožine. Se- daj predleža od Adolf Shirmir iz Frohne, Mo., ki je delal v Panami, silno zanimiv popis o zadevi, iz ka- terega posnamemo sledeče:

Ko je naša vlada pričela delo Panama-prekopa, bile so v mestih Colon in Panama samo revne tr- govine; k tem je še prišlo, da on- dotni trgovci niso imeli pojma o potrebnih tja prišlih delavcev, najmanj pa o zahtevah Ameri- kancev. Sicer so iskali dogledno in trudavredno kupčijo, kajti oskr- ba tolkih trop, je obetala veliko dobička; ali kmalo se je prišlo do spoznanja, kako slabo robo za vi- soko ceno nameravajo v denar spraviti. Stric Sam ima odprte oči. Kakor je bilo potrebno vso pre- kopno zono takoj iztrebiti in za stanovanja sposobno narediti, isto- tako je bil potreben drugi korak, da bo armada delavcev in uradni- kov dobro hranjena in oskrbova- na. To je stricu Samu dalo povod, da je ob prekopu sam postal trgo- vec. V predmestju Colon-a, Cristo- bal, — mnogokrat se ta kraj se- daj tudi kliče Mount Hope — je on ustanovil velikansko zalogo, e- den največjih prodajalnih depart- ementov sveta. Pozneje je bila e- na podružnica ustanovljena v Bal- boa pri Panami. Pri tem pa stric Sam ni zahteval, da bi bil kateri njegovih vposlencev primoran, od njega robo kupovati; ali njegove cene so toliko nizke in roba iz- vrstna, da je izključena vsaka konkurenca in ne bi nikomur v glavo padlo, kje drugod kupovati.

Le-ta vladna trgovina je takoj pričela poslovati, ko so delavci pričeli delati na velikem prekopu in do danes je tako narastla, da iznaša letni promet 6 do 7 milio- nov dolarjev. Število odjemalcev vseh rodovine delavcev in urad- nikov pri prekopu kakor tudi že- leznice, znaša danes blizo 100,000. Vsi ti so dejansko na vlado naka- zani, ne samo glede jestvin, mar- več tudi glede obleke in vso hišno opremo, in pa vlada njim kupodaja za ceno kar njo stane. Ona svoje ljudi oskrbuje z ledom, katerega na dom pripelje in v shrambo spravi, kakor vzniki leda pri nas, oskrbuje s kurjavo kot trgovci z oljem in premogom po velikih me- stih, ter vse to pripravi v hišo, a stori še vse več, kot pa naši tr- govcu tukaj.

Ogromna zaloga blaga.

Mi slišimo in strmimo, da je bi- lo leta 1911 v Cristobalu prodane- ga več kot 4,000,000 funtov sve- žega govejega mesa in več kot 250,000 funtov hravine in jančev- ne. Več kot 400,000 kokoši ter

bilo oddanih. Stric Sam je nade- lje prodal 500,000 funtov slanin- e in preko 9,000,000 jaje. Veliko drugih jestvin je znašalo več mili- jonov; n. pr. je bilo prodano 6,000,000 funtov moke, 2,000,000 riža, 3,000,000 funtov zgoščenega mleka; oddaja graha in fižola je lansko leto znašala 1,000,000 fun- tov; paradižnice (Tomato) so na- šle odjemalcev za 700,000 bušljev, rib za 200,000 in "Pork and Beans" za 58,000 bušljev. Krom- pirja je bilo prodanega 7,000,000 funtov. Čebule 1,000,000 funtov; pomaranč je bilo povžitih 226,000 ducatov, kantalupe 57,000 kom- adov, 120,000 "Grape Fruit" in 19,000 grških dinj. Poleg ležoača pekarna takisto dobro vspeva. — Stric Sam je imel speči preko 5,000,000 hlebov kruha, ter oddal po stanovanjih vsaki dan 20,000 do 25,000 hlebov. Nekoliko odda- ljena pralnica je imela v minulem letu preko 3,500,000 komadov spo- dnje obleke čistiti. Pražnica kave je sprajila 300,000 funtov kave in nad 100,000 galonov "Ice Cream" je bilo prodanega delavcem pre- kopa.

Vsa ta roba se je morala v hla- dilnih ladjah v ogromnih množi- nah privržati iz New Orleansa ali New Yorka. Vlada je čudovito skrbela, da je njena armada bila kolikor možno z vsem priskrblje- na, in sicer, da delavce tam pridri- ži in njih bivanje prijetno ter tr- dno vredno uredi, vrhu tega pa še po najnižjih cenah, vsaj tako niz- ke če ne nižje kot so v domovini cene blaga v podrobni trgovini. — Stric Sam je svoj ogromen "De- partement Store" vodil vsako leto z malim prebitkom. In to je tudi presenetljivo dejanje, kar se je moglo izvršiti v tukajšnji prekop- ni zoni.

Ves ogromen "Departement Store" se nahaja pod upravo pre- kopnega komisarjata z načelom polkovnika Wilsona. Podjetje se vodi tako marljivo kot katera si bodi velika tovarna ali trust. Vsi nakupi se vršijo v velikem in cene zahtevane tako nizke, kot se jih le more dobiti. V to svrhu se daleč v naprej zahtevajo ponudbe in vlada si pravico pridržuje, da kupi naj- ceneje in najboljšo. Tako n. pr. se kalifornijsko sadje v polnih ladjah dovažajo neposredno v Panamo, da se znižajo stroški prevoza po že- leznicih. Nektero blago se dobav- lja iz Evrope in dovozi direktno v Colon. Tropično sadje pride nepo- sredno iz Jamajke in drugih za- padnih otokov. Meso pride po najcenejši poti iz Chicago ter se tam na javnem trgu kupi za ceilo leto naprej, pod pogojem, da mora tako sveže dospeti, kot bi naš pri- šlo iz klavnice in po isti ceni, kot je v klavnici. V minulem letu ni bilo niti 20 funtov od 4,000,000 funtov mesa zadržanega.

Vsa živila dospejo v zabojih, ki niso nič drugega kot "Cold Stor- age" hiše. Vrh vsega vlada vzdr- žuje na licu mesta kemičen labo- ratorij, v katerem se vsa živila preiskujejo glede snage in dobro- te in ako so iste kakovosti kot so bili vzorci. Seveda, se tudi vsa ro- ba pretehta oziroma prešteje. Če že stric Sam doma ima ime, da si ne da potegniti kožo preko ušes, tedaj se je toliko bolje izvežbal kot veletrgovce v zoni prekopa.

Ogromna hladilnica v Cristoba- lu je zgrajena iz samega cementa in pokriva več akrov. Poslopje je največje te vrste, ki se jih sploh nahaja na svetu ter je tako prak- tično urejeno, da se izkrca vsa ro- ba iz ladje direktno v posamezne hladilne oddelke, kamur spadajo in iz njih pa zopet v železnične vozove, s katerim razvažajo poleg prekopa in železnice. Eden tak o- skrbovalni vlak zapušča Cristobal vsako jutro.

Poleg teh ogromnih hladilnic, se nahaja tovarna za sladoled "Ice Cream". Stric Sam proda vsako leto svojem vslužbencem za \$80,000 sladoleda. Le ta v tropični vročini dobrodošla slaščica, se v velikih brentah razpošilja na hotele in razdelilne štacije. Dobi se sladoled v petih do šestih barvah in oku- slih. Led se izdeluje v velikih hla- dilnih prostorih v čezdostni množini, namreč vsaki dan 90 ton, in vladini prijemki samo za led znašajo na leto \$200,000.

Sedaj preidemo v drugo kraj- nost! Podajmo se iz ledenice k pe- karni in pralnici, kamur dospemo v par minutah od tečaja še le v pravi tropičen kraj. Neovrgljivo je tudi le-ta pekarna ena največ- jih na svetu, vse se opravlja in iz- vršuje v veliki meri. Testo se s stroji mesi v velikih železnih ka- dunjah, ter pride iz njih že v obli- ki hlebov, in sicer naredi testno tvorilo 72 hlebov v minuti. Ena sama kadunja polna testa proizva- ja 1800 hlebov. To je pač višek pekovske umetnosti! Peči so ob- širne, s porcelanom obkladane so- be, v katerih je h krati prostora za 900 hlebov. Iz tega sledi, da le-ti peki strice Samu z lahkoto vsaki dan 25,000 hlebov kruha pro- izvedejo — in baš toliko ga ljudje ob prekopu tudi povžijejo. Izven- redno včinkuje, da tukaj ne samo belokožci opravljajo pekovski po- sel, marveč tudi črnci, toda belo- kožci predstojajo vsakemu oddei- ku.

Perilo.

Stric Samova pralnica je istota- ko znamenita oskrbovalna napra- va za moštvo prekopa. Tu vidimo vrsto velikih prostorov in v njih številne zamorke iz Jamajke, ki marljivo perejo in likajo. Črno- bele postave niso baš napačne. Pe- rilo preide pet voda, od mrzle do vroče, medtem ko umetna mašina- rija nesnago snaši. Vse se goni z električno silo, tudi veliki izvija- ni stroji, ki vsaki komad stisnejo do suhobe. Brhka dekleta-zamor- ke, ki zaslužijo na uro 7 do 10c, li- kajo perilo z električnimi likalni- ki na belo preoblečenih deskah. Fino perilo se urejuje v posebnih strojih in posebnih prostorih. O- vratniki in naročki imajo tudi po- sebne stroje. S presenečenjem se čuje, da se tukaj na leto 4,000,000 komadov perila opere in lika, in da ta zavod do \$100,000 donaja.

Pri tem so cene nizke. Platnene suknje n. pr. se za 11c komad ope- re in lika, ovratniki za 1½, man- šete za 3c, spodnje hlače za 5c, u- nijske obleke za 8c. Odevalo stane 10c, golica 20c, ena servijeta 1c, brisaljka 1c, rjuha 3c. In s to par- no pralnico je obenim v zvezi pralnica, kjer za nizko ceno opere- jo in likajo suknje, hlače in telov- nike za moške, kot tudi jope in krila za ženske.

Ogromna prodajalna.

Kolikor smo do sedaj videli — hladilnice, ledenice, pekarijo in parno pralnico — znali bi tovar- niški del nazivljati vladno vele- podjetje. Sedaj se podajmo tja k velikim zalogam, k središču, od koder se vse te in še veliko dru- gih stvari razdeli in razpošlje. To- da, kdo zamore vse te stvari pre- šteti — ne, tudi samo skupine predmetov naštevati, katere so za- dobiti? Je pač ogromna svetovna prodajalna! V vsem je prav za prav 88 zalog tukaj in poleg pre- kopa! Kar človek le potrebuje in želi v svojem stanovanju in na svo- jem životu, tukaj ima vsestransko izbero — hlače, svinčnike, čajne žličice, glasovirje, lavorikovo per- je, naprstnike, odmaške, obuvhalno jermenje, ženof — in kdo zna kaj vse! Prodaja teh predmetov se pa prav za prav tukaj ne vrši, mar- več deloma v stanovanju vseh vslužbencev (potom odpošiljatve), deloma v malih prodajalnah. Ta- kih podružnic je vlada ustanovila 22 ob prekopu. Nahajajo se v več- jih naselbinah, ob vsej prekopi črti, tudi ena v Porto Bello in ena druga v Toro Point.

V vseh teh malih pohošnih pro- dajalnah in tukaj iz centralne se blago prodaja edino proti kuponi, — ne proti gotovini. Kuponi se znajo rabiti samo od vslužbencev, ki jim jih dajo naprejpоставljeni kot plačlo. Vsi delavci in vposlen- ci pri prekopu in pri železnici do- bijo mezdne listine. V teh vladnih prodajalnah se tedaj za gotovi de- nar ne more ničesar kupiti; z dvaj- set dolarnim zlatom se ne more kupiti ne svinčnika, ne bankovca za deset dolarjev in niti šivanke. Ves trgovski sistem temelji na ku- ponih in vsaki kupovalec mora klerku pokazati svojo kuponso knjižico, da le-ta toliko kuponov iztrga, kolikor znaša kupnina. — Kuponi so tiskani po vrednosti od

ke izozame točno svota. Vso to podjetje se izvršuje z nakaznica- mi — kuponi; na eni strani ni mo- dro in previdno vsakemu delavcu in vposlencu veliko denarja v ro- ke dati, potem ima tudi stric Sa- mov denar tukaj veljavo samo na malem ozemlju, pred vsem pa ho- če vlada imeti s kuponi natančno nadzorstvo. Vsaki prodajalec ima še vrhu tega pri prodaji vsakega posameznega blaga prodajalni dvojni-listi izpolniti in enega vpi- sati v vlagajnični register, a dru- gega pa kupcu vročiti.

Vsako blago, živila ter obleke in hišne predmete se iz Cristobala od- pošljejo na kraj prodaje. Vsako ju- tro ob 4:30 ostavi dolgi vlak pri- stanišče, z 11 vozovi napolnjenim z mesom, ledom, zelenjado in raz- nim živilom in 10 polnih voz raz- nih drugih potrebščin. Ta vlak slo- vi, da je vedno "on time".

Iznajdljivost stric Sama!

S tem vsakdanjim oskrbovalnim vlakom ima neko posebno okol- nost. Vlada je tu uredila prav pre- mišljeno napravo in stric Sam je s tem pokazal svojo občudovanja vredno iznajdljivost in pa podjet- niško prebrisanost. Domače opre- ve se namreč večji del pošljejo na prodajalne podružnice — znajo se pa tudi v centrali naročiti obenem z živili; toda živila dospejo za razdelitve večinoma neposredno in takoj iz oskrbovalnega vlaka. Vsaki dan namreč se ob vsej črti prekopa v vseh stanovanjih ogle- sijo uniformirani vslužbenici in sprejemajo naročila. Kar le kdo hoče imeti, se zapiše; n. pr.: 2 funta beefsteak, 1 pek krompirja, 3 glave solate, 1 funt surovega ma- sla, 1 funt kave, en pšeničen- in en ržen kruh, 1 metlo, 10 yardov kontenine, 1 zavoj sponk in 1 o- gledalo. Pisar vzame toliko kupo- nov kar naročene stvari po ceniku znašajo. Vse naročeno blago se na- slednji dan točno na dom dostavi. Voz stanovednika pelje na posta- je in pripelje od vlaka robo, ki je bila naročena dan popred, kajti klerk je bil v založišču v Cristoba- lu oddal naročila in kupone. Za dostavljanje blaga se nič ne raču- na. Ni ga mesta na svetu, kjer bi bil urejen boljši in praktičnejši si- stem kot le ta.

"Country Store".

Sedaj se še podajmo v podrobno prodajalno, kakoršne se nahajajo ob železnici poleg prekopa. — Tu smo v popolnoma pravilni pro- dajalni — "Country Store". Ona v Cristobalu se nahaja na križpoti v sredini mesteca ter je vzorna; meri v prečilu 100 čevljev in glo- bočino 200 čevljev, tedaj pokriva blizo pol akra. Takoj pri vstopu se vidi, da se nahajamo v "Depart- ment Store". Številni obsteniki predali in razne prodajalne mize, obložene s raznovrstno vablji- vim blagom, delajo ta vtis. Vsaki od- delek seveda tvori poseben razred predmetov; tu je sama železnina, tu steklo in porcelan, tam razno blago in zopet tam razna drobnja- va, še dalje lekarnarski predmeti, v vsakem kotu smodke, pipe in to- bak, tukaj kandy in časopisi, a v vladju grocerija in mesno blago; kajti le ta živila imajo zaseboj hladnice. Štirji mesarji so pri de- lu, ki pripravljajo pečenke, steake in chopse za tukajšnje odjemalce. Vse je vzdrževano skrajno snažno in sanitarno.

Vse te prodajalne so temeljito organizirane uprave celotnega podjetja. Vsakemu oddelku nače- ljuje en beli višji poslovodja, ki i- ma po enega — tudi belega — po- močnika. Prodajalci in clerki so pa večinoma inteligentni zapadni Indijci, zaeno ker so v delu naj- bolj s trpežni, potem pa ker veliko ceneje delajo kot belokožci, nam- reč za \$25 do \$45 na mesec.

Vlada, katera ima tukaj tudi malo tiskarno, objavi vsak teden cenik vsega blaga tako, da vsakdo vedno zna za cene vseh potrebščin. Razven neznatnih malenkosti, se do sedaj še ni nikdo pritožil čez oskrbo strice Sama, in naj si to bo radi kakovosti ali cene blaga.

Listnica uredništva.

Ostali dopisi pridejo na vrsto v prihodnji štev. kolikor bo največ mogoče.

CIJA.

"Starim" Amerikancem je do- bro znana afera in sodnijsko pre- ganjanje Martina V. Konda od strani naše slovenske duhovščine zaradi takozvane knjižice "Žrtev Razmer". Po daljšem preganjanju po sodišču in zaporih je konečno zadeva propadla in Martin V. Kon- da je prišel ven "čist" in prost. Rimski hierarhiji je bilo takrat proketo malo na tem, da varuje svoje vernike pred kako nemoral- nostjo, ali pa bi napravila kak "example" iz Kondata, zato ker je kršil poštni zakon. Njim se je šlo samo zato, da mu napravijo velikanske stroške in upropastijo edini svobodnomiselni slovenski list v Ameriki — Glas Svobode. Koli- ko jim je mar za moralnost to nam najbolj priča svinjska Ligvorijska teologija, katero prakticira rim- sko katoliška duhovščina vsaki dan v spovednicah. Če bi moral kedo biti zaprt zaradi nemoralno- sti, potem so to rimski spovedniki, ki stavijo taka nesramna vpraša- nja ženam in dekletom poštenih vernikov, da jih sploh v časopisu ne moremo navesti. Vsaka žena in dekle, ki je bila pri spovedi, ve ka- kva nemoralna in sramoto povzro- čujoča vprašanja ji je stavil gos- pod spovednik.

Na isti način preganja sedaj rimska hierarhija urednika in lastnika mesečnika Jeffersonian. Tomaža Watson iz Thomson, Ga.

Thom Watsonova časopisa, ted- nik in mesečnik, se zdita rimski hierarhiji jako nevarna, posebno v zadnjem času ko je začel razkri- vati smrad rimske duhovščine. Na Watsona so pazili kot volk na ja- gne in konečno se jim je le posse- čilo, da so našli dlako v jajcu in hajd z ovađstvom na tribuno.

Thom Watson je namreč v svo- jem mesečniku ponatisnil eno ped dolg latinski odstavek iz Ligvori- jeve teologije, katerega še celo prestavil ni na angleški jezik. Ra- di tega so ga ovađili poštnim o- blastem v Washingtonu in na pod- lagi te ovađbe ga je velika porota v Augusta, Ga. obtožila. Ni nam popolnoma znano ako je tiista po- rota bila kompetentna razsojevati in če je sploh umela latinski jezik ali ne, tudi nam ni znano, če je ti- sta porota vedela, da je Thom Watson ponatisnil dotično latin- sko svinjarijo iz rimske teologije, fakt pa je ta, da je bil Watson ob- tožen ne radi kakega svojega ne- moralnega čina, ampak zaradi te- ga ker je zapisal v svojem meseč- niku tiste besede, katere prosto prakticirajo rimski duhovniki v spovednici. Toraj Watsona so o- vadili duhovniki zaradi tega ker je zapisal v svoj mesečnik njihovo lastno nemoralnost.

Obravnava se bi bila imela vr- šiti na 17. marca v Augusta, Ga. pred zveznim sodnikom Speer, protestantom, ki ima katoliško že- no, toda rimska duhovščina-ova- duhi so prenesli razpravo na 7. a- pril.

Watson, ki je sam eden najbolj- ših kriminalnih odvetnikov na Ju- gu, je imel še štiri izvrstne odvet- nike, poleg tega je imel tudi za- priče več bivših rimsko katoliških duhovnov, med temi tudi Rev. P. A. Seguin. Vse te priče so prinesle s seboj tudi izvirno Ligvorijsko teologijo, kajti Watson se je bil namenil, da pokaže rimsko duhov- ščino v popolni nagoti, ob enem pa prisili rimsko duhovščino pri- poznati na sodnji, da je nemoral- nost pri njih doma in ne pri njem.

Tudi to pot ni bilo rimske du- hovščine in sodnik Speer se je iz- razil, da je on nesposoben izreči sodbu v tej zadevi. Zapomniti si je treba, da sodnik je protestant in njegova žena pa katoličanka. Ko bi sodnik razsodil v prilog Watsona, potem se bi zameril svo- ji ženi, ko bi bil razsodil v prilog rimske hierarhije nakopal si bi na glavo mržnjo cele države Georgi- ja in sploh celega juga, kajti Wa- tsona jug spoštuje kot svojega "malega boga". In tako je prišlo, da je bila obravnava zopet prelo- žena na nedoloben čas, to je da do obravnave ne bo nikoli prišlo, ka- kor se je to zgodilo pri Kondovi obravnavi glede "Žrtev Razmer". Rimsko duhovščino je strah. Ko je ovađila Watsona ni mislila in ni

Otroci in ženske
so ponavadi potvržene nape- ki, katero povzroča nepravil- na prebava v črevih.

Severov Laxoton
poda hitro olajšbo v takih slučajah. Povspejuje tok žel- ca, redno delovanje črev, do- bro prebavo, veselje in po- koj. Visoko se priporoča za otroke.

Cena 25 centov.

Severove Kapljice za otroke
(Severa's Soothing Drops)
utešijo bolečine, kolike, zvi- javico, krče in preženejo sa- pe in pline in želodca ter podeli mirno spanje.

Cena 25 centov.

Čuvajte se
boleznih, katere dajajo čime. Naj boljša varščina ne obsto- ji samo v tem, da se vzdržuje čisti, ampak da se vzdržuje čista tudi vrat, zobje, in usta. Rabite kot grgralo in ustno izpiralo

Severov Antiseptol.
Uspešno tudi učinkuje v slu- čajih nosnega katera, tokov in kjerkoli se rabi antiseptič- na sestavina.

Cena 25 centov.

V vseh lekarnah. Zahtevajte sa- mo Severova Zdravila. Ne vz- mite druga. Ako jih vaš lekar- nar nima v zalogi, pišite nam.

W.F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

vedela, da je jamo kopala sama sebi.

Eks-duhovnik P. A. Seguin in njegova PRAVA žena sta preplo- vila okoličeno s iz latinščine na an- gleščino prestavljeno teologijo Li- gvorija in Thom Watson bo natis- nil nad stotisoč teh knjig ter jih razposlal med svet. Prejeli smo tudi mi eno teh knjižic, jo preči- tali in nehote smo morali vsklik- niti: "Ali je še kje kaka večja svinjarija bila zapisana na papir, kot je ta Ligvorijska teologija?!"

Kaka napetost je vladala v Au- gusta za časa tega čakanja za o- bravnavo naj omenimo le en slučaj. Nek dober katoliški mladenič je v svoji gorečnosti z nožem v vrat sunil svojega prijatelja-protestan- ta, ker je rekel, da Watson bo o- proščen. Naj omenimo le še to, da je bil napadalec dva dni prej pri spovedi. Katoliška vzgoja!

Kar je pa največjega pomena sta sledeča dva slučaja:

1) Rimska duhovščina je prosi- la Watsona za kompromis, katero ponudbo pa je Watson hvaležno odklonil, češ stvar se naj dožene do konca, pa makar zapravi vse svoje premoženje katerega cenijo nad milijon dolarjev. Rekel jim je: Kar ste iskali, to najdete!

2) Nek neznan, dobro oblečen človek je prišel v Hotel Albion k Rev. P. A. Seguinu in katerega i- me se ni dalo zvrediti ter mu po- nudil zavitek bankovcev pod po- gojem, da se takoj vrne nazaj v Stevens Point, Wis. in ne pride na obravnavo. Rev. Seguin je to po- nudbo odklonil in rimski podkup- ljevalec se je izmaknil.

Velikega pomena je tudi to, da so tam nameravali graditi dva kloštra ali samostana in da je ri- mokatoličanom ta nakana propa- dla, ljudstvo pa je razburjeno do skrajnosti.

Inkvizicija!
Sicut erat in principio, et nunc et semper et in secula seculorum.

"Glas Svobode" naj kroži od rok do rok!

BOJ Z LEVI.

Sven Hedin.

Sli smo v Mombaso ob vzhodni afriški obali, neposredno južno od ekvatorja in prišli tako v pravo domovino afrikanskega leva. Spremlja nas najboljši kašipot, ki si ga moremo misliti, angleški polkovnik Patterson, ki je doživel že marsikateri boj s kraljem pušca-ve. En tak boj hočem opisati. Strahoten je, a ni ne pretiran, ne izmišljen, ker več tisoč ljudi je bilo pričujočih.

Leta 1898. je bil polkovnik Patterson dodeljen k službi na železnici Uganda, ki pelje iz Mombase severozahodno skozi angleško vzhodno Afriko do velikega jezera Victoria, ki je največje izvirno jezero Nila. Ko je prišel tje, ni bila železnica izpeljana delj kakor do Tsava, majhnega pritoka Sabakijskega, ki se izliva severno od Mombase v morje. Ob Tsavu, čez katerega je bil zgrajen provizioren lesen most, namesto katerega bi bil moral zgraditi Patterson železnico, so imeli taborišče on in nekaj tisoč delavcev iz Indije. Nekaj dni po svojem prihodu je slišal pripovedovati o dveh levih, ki strahota po okolici. Najprej se ni mnogo zmenil za te govorice, dokler ni lev odnesel enega izmed njegovih služabnikov. Tovariš ne- srečnika — ležala sta skupaj v enem šatoru — je videl, kako se je sredi noči priplazil natihome lev v šator in zgrabil Pattersonovega slugo za goltenec. Sluga je zavalil: "Spusti me!" in se je oklenil z rokami levovega vratu. Potem je legel zopet nočni mir po šatoru. Zjutraj je polkovnik lahko sledil leva, ker v pesku se je poznala sled levove žrtve, dve progi od služabnikovih nog, ko ga je vlekel lev s seboj. Na kraju, kjer je lev použil svoj obed, so našli obleko in glavo. Oči so strmele z otrplo grozo.

Polkovnika je grozni prizor silno pretresel in prisegel je, da ne miruje prej, dokler ne bosta oba leva mrtva. Prihodnjo noč je čakal s puško v roki v bližini šatora, kjer so spali služabniki. Ko je zavladala popolna tišina in nastopila neprodirana tema, je zaslišal iz daljave grozovito tuljenje, ki je prihajalo vedno bliže. Levi so prihajali po novo žrtev. Naenkrat je vse potihnilo. Ob napadu molči lev, le kadar se odpravlja na nočni pohod, zatuli zamolklo, kakor da bi hotel svariti ljudi in živali. Polkovnik čaka — kar zasliši iz bližnjega ležišča, kakih sto metrov proč, obupne klice. Potem zopet vse mirno. Roparji so odnesli nov plen.

Sedaj se je skril polkovnik v drugem ležišču. Ali tudi iz tega ni mogel dobiti drzne roparje. Iz daljave je slišal prihodnjo noč presrejšnje klice — levi so odnesli tretjega delavca.

Indijski delavci so ležali po različnih šatorih, levi so si izbrali vsako noč svoj plen iz drugega ležišča, da bi premetili ljudi. Ko so spoznali, da odneso lahko vsako noč po enega človeka, ne da bi jih kdo oviral, so postajali drzejši in se niso prav nič bali ognja, ki je gorel v taborišču. Prav nič se niso zmenili za upor, ki ga je povzročal njihov prihod in ne za krole, ki so frčale za njimi v temi.

Okolo vsakega ležišča so nasadili visoko, trdno mejo iz trnjevega grmičevja. Vzle temu so prihajali levi in odnašali svoj plen. Skakali so čez ograjo, ali so napravili v ograji luknjo. Čez dan je Patterson hodil za sledovi semintje, ali kakor hitro je prišel v čeri, je seveda izgubil vsak sled.

Položaj je postal še nevarnejši, ko so napredovali z gradnjo železniškega tira dalje in dalje, in je ostalo le nekaj delavcev ob mostu reke Tsava. Mejo so še povišali, ogenj je plapolal kakor največja grmada, straža je bila postavljena na vseh koncih in krajih, puške so bile nabite in v vsakem ležišču je tolkel en delavec po prazni oljnatih posodah, da bi prepočil

zveri. Strah je delavec tako prevzel, da so bili popolnoma otrpli in se streljati niso mogli, če so zagledali leva tik pred seboj. Celo iz bolniškega šatora so odnesli levi enega bolnika. Prihodnja žrtev je bil nosač za vodo. Ležal je tako, da je imel glavo, sredi šatora in noge proti vratom; lev je preskočil ograjo, zgrabil delavca za noge in ga vlekel za seboj. Ne- srečnik se je oprijel zaboja, potem vrvi, s katero je bil pritrjen šator, a vrv se je odtrgala. Lev je vlekel svojo žrtev ob ograji, poiskal primeren prostor, da je šel skozi mejo in se je splazil na drugo stran, kjer ga je čakal še en lev, s katerim sta si delila plen. Prihodnje jutro so našli ob ograji ostanke obleke in koščke mesa, odtrgano roko s prstanom. Prstan so poslali delavčevi ženi v Indijo.

Potem je bil nekaj časa mir. Levi so imeli najbrže opraviti drugje in ker je postaja vročina vedno hujša, so spali delavci zunaj. Neko noč so sedeli delavci okolo ognja, kar skoči lev čez plot, obstoji pred delavci in jih sprejema. Vsi preplašeni planejo delavci kvišku in mečejo v leva kamne in goreče trske. Ali lev se ne zmeni prav nič, skoči na enega izmed delavcev in plane z njim skozi ograjo. Pred ograjo je čakal drugi lev in 30 metrov od ograje proč sta požrla plen.

Vsako noč skozi cel teden je čakal polkovnik v enem izmed ležišč, o katerem je pač mislil, da pridejo zveri v vas. Rekel je, da ne razdraži kmalu nekaj tako živce kakor brezuspešno čakanje. Čul je iz daljave opominjajoče tuljenje roparjev, a umolknilo so takoj čim so se približali taborišču. Straža je tedaj zaklicala: "Čuvajte se, bratje, hudici prihaja!" In čez nekaj hipov so že odmevali obupni klici v tiho noč. Zveri so vlekli svoj plen. Končno sta postala leva tako predrzna, da sta oba skupaj preskočila ograjo in da je vsak odnesel po enega moža. Nekoč se ni posrečilo enemu izmed levov, da bi spravil svojo žrtev skozi ograjo, izpustiti jo je moral in se zadovoljiti z deležem, ki mu ga je privoščil tovariš. Delavec, ki ga je lev izpustil, je bil pa tako grozovito razmesarjen, da je umrl, še preden so ga prenesli v bolniški šator.

Neprestan strah pred smrtjo, noči brez spanja, po pripravile delavce ob vso moč, nič več niso mogli zdržati tega stanja, pričeli so stavkati. Prišli so v Afriko, da bi z delom pri železnici zaslužili svoj življenski obstanek, ne pa da bi bili levom za hrano. Nekega dne so ustavili vlak, pometali vanj svojo prtljago in se odpeljali proti obali. Nekaj pogumnih je pa le ostalo pri polkovniku. Ti so se ponoči skrivali po drevju, v rezervuarju na postaji ali v pokritih jamah, ki so jih izkopali v šatoru.

Polkovnik Patterson je nato pisal nekemu svojemu tovarišu in ga prosil, naj mu pride na pomoč pri levjem lovu. Vlak, s katerim se je bil pripeljal Pattersonov prijatelj, je imel zamudo in bilo je popolnoma temno, ko je stopal po ozki stezi skozi grmičevje proti šatoru. Spremljal ga je sluga, ki je svetil. Na pol poto od kolodvora plane iz pobočja nekega hriba lev na potnika, skoči Angležu na hrbet in mu s svojimi krepkimi tacami zada štiri globoke rane. Odvedel bi ga bil s seboj, ako bi ne bil sprožil Anglež karabinerja. Lev je bil omamljen in je spustil svoj plen, a hitro je skočil na služabnika in izginil v temi s svojim plenom.

Nekaj dni potem pride k polkovniku neki Snaheli, potomec arabskega očeta in zamorske matere, ter pove, da je lev ravnokar uplenil osla in da se čisto v bližini gosti z njim. S selom se je polkovnik takoj odpravil na določeno mesto in je že od daleč zagledal iz grmičevja rumeni hrbet zveri. Vodnik je bil neoprezen in je stopil na vejo. Lev je vsled šuma izginil v neprodornem grmičevju. Polkovnik je hitel in je sklicel vse ljudi, kolikor jih je mogel dobiti. Ljudje so vzeli s seboj bobne, pločevinaste ročke, obstopili gosto grmičevje in se pomikali počasi dalje med groznim ropotanjem, polkovnik je prežal na mesto, kjer bi se morala zver prikazati. In res! Kmalu je prišel mo- gočen lev, razjarjen in besen, ker

ga motijo. Počasi je šel popolnoma v ravni smeri, večkrat je obstal in njegove misli so se tako izključno bavile z ropotanjem za njim, da ni zapazil lovca. Samo trinajst metrov sta bila lovec in lev narazen; polkovnik dvigne svojo dvocevko — lev zasliši neko gibanje, pogleda, zasadi prednjo nogo v zemljo in se pripravi na skok, jezno sopeč, prednjo zobje se mu blešče. Polkovnik meri na glavo, pritisne — a puška se ne sproži.

Ali v tem trenutku se obrne lev in se splazi nazaj v goščo; nekje je počil strel, lev je odgovoril nanj z razjarjenim tuljenjem. Polkovnik je moral čakati do noči. Dvocevko si je bil v naglici izposodil, za noč si je pa pripravil lastno orožje. Osel je še vedno ležal tam kakor zjutraj. V bližini mrtve živali so postavili štiri metre visoko strelno stojnico. Ko je solnce zahajalo je šel polkovnik na ploščo. Ob ekvatorju traja mrak le malo časa, ako ne sveti mesece, postane silno hitro temno kakor v rogu. V takih nočeh leži čez afriške džungle neka tesnoba, neki mir, ki dela človeka plašnega. Patterson je sam priznal, kako mu je prihajalo od minute do minute tesneje. Puško je držal v roki in čakal nepričuden. Z gotovostjo je vedel, da bo prišel lev in s svojim tovarišem požrl osla, ker iz taborišča delavcev ni bil čul doslej še nobenega kri- ka.

Ali ni sedaj zašumelo tako, kakor bi se bila zdrobila suha veja pod silno težo? Mogočno telo se je stiskalo skozi grmovje, to se je stiskalo skozi grmovje, to se je slišalo natančno. Potem brezglasna tišina. Sedaj globok vzdih, znamenje lakote — zver je bila v najbližji bližini. Zopet je zašumelo, skozi grmičje, potem je pretrgal nočno tišino ostuden, grozen krik. Lev je zavohal človeka. Ali se bo obrnil? Ravno nasprotno, ne zmeni se več za osla, ampak naravnost koraka tje, kjer čaka polkovnik.

Dve uri je lazila zver okolo lovca, vedno v ožjih krogih. Lovca je postajalo strah in groza. "Kaj to? Nekaj mehkega začuti na tilniku — sedaj me ima pošast", si je mislil, ali bila je le sova, ki ni opazila nepremične polkovni- kove postave.

Vendar je lev preračunal svoj načrt in se pripravljal za naskok. Komaj se je razločevala zver od peščenih tal. Tedaj počí prvi strel skozi noč, lev silovito zarjube in zbeži v najbližji gram, kjer se valja semtertja, še vedno rjove od bolečin. Glasovi ponehajo, potihnejo popolnoma, še nekaj dolgo zategnjenih vzdihov, s prvim roparjem je bilo obračunano.

Preden je še napočil mladi dan, so šli delavci s trombami in bobni in nosili polkovnika okolo mrtve zveri. Vriskali in peli so, da je kar odmevalo. Drugi lev je nadaljeval s svojimi obiski, a so ga kmalu nato tudi usmrtili. Delavci so zopet mirni hodili na delo in polkovnik je postal znan po vsej okolici.

Sladkorni industrienci in svobodni sladkor.

Washington, D. C. — Hišni demokrati so pričeli boj za sladkor- no predlogo. Nasprotniki takozvane "Underwood" predloge se odločno protivijo pristavku, ki določa odpravo sladkorne carine po preteku treh let.

Zastopniki iz Louisiana pod vodstvom Broussarda, podpren po saditeljih sladkorne pese in sladkornih tovarnarjev iz Michi- gana in drugih držav, rabili so o- stre izraze proti predsedniku Wil- son, češ, da hoče v njihovih drža- vah uničiti sladkorno industrijo.

Predsednik Underwood je na ši- roko razlagal, da načrt predloge se ni izvršil v prenapetosti, marveč je sad temeljitega prevdarka. Ta- rifni odsek je osebito vprašanje sladkorja vsestransko preučeval.

Zastopnik Broussard je predla- gal dodatek, ki pa je temeljito po- gorel na povod zastopnika Har- dieja iz Georgia, kateri je stavil vse drug predlog. On priporoča, naj se prekmorski sladkor takoj stavi na svobodno listo in triletna klavzula črta.

O SVOBODI VERSTVA IN PRO- STOSTI PREPRIČANJA.

Verska svoboda ni le svoboda od verskega cerkvenega pritiska, ni le zgolj obramba proti državne- mu vsiljevanju verstva — verska svoboda je in bodi pogoj verske- ga napredka. Tudi v verstvu, ka- kor v vseh ostalih strokah člove- škega stremeljenja, je razvoj in je napredek, verski čuteči in probu- jeni ljudje hočejo danes premagati staro verstvo, hočejo verski ži- veči s popolnejšim verstvom. Raz- voj in napredek v verstvu moder- ni človek zelo povdaja. Njemu ne zadošča tista duhovna okorelost, katero varuhi cerkvenega ver- stva tako preradi zamenjujejo z onim notranjim zadovoljenjem du- še, ki ga je Jezus obetal. Moderni človek neče več in nemore slepo verjeti, ker je bil baš versko in cerkveno najbolestnejše varan.

Moderni človek se je naučil mi- sliti in kritizovati, in zato ne zau- pa tistim, ki si še danes drznejšo za- htevat slepo zaupanje. Baš to pa delajo cerkve neprenehoma, ki služijo kapitalu in kapital tako dela, ki drži cerkve. Razum, ki se je navadil v vseh strokah razlogov in kritike, ne more vzprejemati cerkvenega učenja brez razlogov in brez kritike. Razum, izšolan v strogi vedi, ne more več vspreje- mati teoloških nauk ob času, ko naprednejši teologi sami spozna- vajo, da ni razodetja v naukih in da ni razodetja v praksi, da ni čudežev, in seve, da razodetja in čudežev ni bilo nikoli. In tu se lo- čijo od teologije in od cerkva do dobra: nečemo, da bi se ta zapelj- vi nazor zlorabljal od cerkve in države za teorijo in vzgojo.

Velika in dolgotrajna verska kriza ni ticala samo v tem nasprot- ju znanstvenega spoznanja in teo- loškega mita; ta kriza tiči tudi v tem, da cerkev in država s politič- no močjo vzdržujeta nekaj, kar je nevzdržljivo. Od tod tista splošna blimba v najraznovrstnejših sto- pinjah in oblikah; in tako cerkev in oficioelno verstvo namesto čast- nosti, značajnosti, npravnosti raz- širjata in podpirata neresnico, laž in nenravnost. Cerkev in država s svojim duhovnim in fizičnem na- sijem podavata tako namesto ver- stva v duhu in resnici jezuitizem.

Nič drugega nego jezuitizem je vsa tista blimba ljudi, udeležujo- čih se brez vere cerkvenega ob- redništva; prav nič nego jezuiti- zem je vse tista teologija, katera besedam Biblije in cerkvenega nauka podtika s skolastično spre- tnostjo, česar v njih ni. Tisto, kar Biblija in kar cerkev doslovno o- znanjata, in tisto, kar oznanja ve- da, se ne da spojiti. Tu sta dva sveta, dva različna sveta. Nave- demo splošno znani zgled. Nekate- ri teologi delajo koncesije vedi in specielno darvinizmu, razlagajoč v Genezi dni stvarjenja kot neskon- čene vekove. Toda tisti, ki je pisal Genezo, je to mislil dobesedno, in kar je glavno, vse njegov nazor na svet je bil drugačen, nego je na- zor modernega evolucionista. Duh Geneze je drugačen nego pojmi Darwinovi in Spencerjevi. Gre pa za tega duha, za smer in za celot- ni nazor, ne za besede. Takšna raz- laga Pisma in cerkvenega nauka postaja zvičajnost in jezuitizem.

Tak-le star in zastaran nauk se ne da rešiti s teološko advokacijo — in če je še tako spretna — in teologija ni nič drugega nego ad- vokacija, za cerkev pledujoča za olajševalne okoliščine.

Nečemo biti nepravilni napram pozitivnemu verstvu in cerkvam. Kdor še odkritosrečno veruje, je gotovo lahko deležen cerkvenega blagoslova; ponavljamo pa: tisti, kdor veruje odkritosrečno. Toda teh je že malo, mnogo manj, nego si cerkev misli. V cerkvenih listih se uvažuje o tem, zakaj intelligen- ca ne mara za cerkev, kakor da bi ljudstvo še verovalo; tudi se ved- no ponavlja: ljudstvo potrebuje verstva. Ne, stvar ni taka. Ni samo inteligenca, niti najradikalnej- ša, proticerkvena; ljudstvo odpa- da od cerkve, in sicer ne le delav-

sko ljudstvo, temveč i kmečko. — Duhovniki se jako motijo, domne- vajoč si, da tisti dostojanstveniki po deželi in rodbinski očetje zato, ker hodijo ob nedeljah v cerkev, še vsi verujejo! Toda v prvi vrsti, tiste vere, tiste žive in činodne vere ni več v — duhovništvu! Od glave . . .

Zahtevajoč tedaj versko svobo- do, jo mi zahtevamo proti nedo- statni veri in neveri, a seveda jo zahtevamo tudi za tiste, ki še od- kritosrečno verujejo. Teh nečemo ovirati, kakor tudi hočemo vse ti- sto dobro, kar nam je cerkev da- jala, ohraniti — napredek v ver- stvu ni negacija, ampak pozitivno izpopolnjevanje in doizidavanje ti- stega, kar se je razvilo.

Pri današnjem položaju vede in spoznanja smo prišli tako daleč, da nam cerkvena skolastika ne za- došča več in ne zadošča nam v ver- stvu.

Znamo spoštovati in ceniti Bi- blijo in druge podobne knjige, kot sad verskih teženj starih vekov, toda naše spoznanje in naša prak- sa temelji že na drugih teoretiških osnovah. In tudi svoje verstvo snujemo na isti teoriji — ni dvoje- ne resnice, samo ena je resnica. Resnica je samo znanstvena resni- ca, poverjena in utemeljena s kri- tiko; zato mora tudi verstvo mo- dernega človeka sloneti na znan- stveni resnici, njegovo verstvo bo temeljilo na prepričanju, ne pa na veri. Verjeti, se pravi verjeti ne- kaj in nekemu — druge autorite- te ni, nego veda in vedoči človek. To smo spoznali in to zahtevamo svobodno vesti, svobodo od nasilja in svobodo za daljši verski razvoj.

Cerkve nam ne zadoščajo s svo- jim naukom, ne zadoščajo nam s svojo npravnostjo. Cerkev služijo staremu absolutističnemu družab- nemu redu; cerkve so nele popoln- oma monarhične, ampak i aristo- kratične in plutokratične. Revezu, slabemu vržejo kost človekoljub- ja, toda le, da služijo močnim in bogatim. Cerkev se boje teh moč- nih in bogatih, cerkve si neupajo svobodno govoriti i v takih časih, kadar je tega največ treba. Ali ste že slišali pridigati za delavce v še tako pravični stavki? Kaj še! V poslednjih časih so se dogajali po mnogih evropskih dvorih vest raz- burjajoči škandali — ali se je o- glasil le en glas s strani cerkvenih dostojanstvenikov? Ne — celo naj- poslednejši žurnalst ima več zmi- sla za dnevene potrebe in npravno stremeljenje naše dobe, nego ti bo- jazljivi cerkveni uradniki.

Ta neljudkost in nesocialnost cerkve temelji v plitkem nauku o individualnem izveličanju, kate- rega vcepilajo vernikom po tradici- jah duhovniki še dandanes iz sta- re dobe. Cerkve so napravile iz za- povedi ljubezni sebičen nauk in zato postale ne socialne in ne de- mokratične. Že Hume in Rousseau sta očitala krščanstvu, da ne vzga- ja politično; Marx je opomnil, da je verstvo za sužnje. Mi vemo, da verstvo ne sme biti politika; toda baš verstvo je "cerkvena" politi- ka, samo da je politika, ki služi izključno kapitalu. Verstvo in cer- kev naj bi bila varuha npravnosti in ljubezni bližnjega, pa bi je nih- če ne preganjal; bržko nastanejo konflikti med ljudmi, bi cerkve morale se odločiti za resnico in pravico, morale bi stati na strani ljubezni proti nasilju. Danes pa stoji cerkev čisto na strani nasil- ja.

Tako profesor dr. T. G. Masa- ryk . . .

Cerkve in njeni uradniki v Av- striji in Ameriki so še mnogo slabše kot pa drugod. Take bru- talnosti nikjer tako ne opažamo kot ravno med slovensko duhov- ščino v starem kraju in tudi tukaj v Ameriki. Če pogledamo našo slo- vensko deželo, vidimo tam politi- ko tako, kakoršno ne najdemo ni- kjer druge na svetu in baš to div- jo farško politiko hočejo zasejati gojenici kranjskih jezuitov med a- meriški Slovenci.

Namesto da bi se prilagodili razmeram in politiki Amerike, jo pobijajo in ji vmešavajo staro-

krajski anarhistični klerikalizem, ki ni samo pogubonosan za delav- ca, temveč tudi za deželo. Po opa- zovanjih delovanja naše duhovšči- ne smo se opetovano prepričali, da posebno naša, slovenska duhovšči- na odločna nastopa proti delavcu bržko nastanejo konflikti med de- lom in kapitalom; namesto ljubez- ni in pravice, zagovarjajo nasilje, izkoriščanje in krivico in ravno zato je opaziti, da se v krščanski veri zgorenji delavec čimdalje bolj oddaljuje veri in cerkvi in postaja duševno in versko svoboden.

DVOJNO ŽIVLJENJE.

V noči od 17. na 18. avgusta se je odigrala v hiši angleškega ko- pališča Eastbourne grozna trage- dija. Najprej niso mogli dognati, kdo da je storilec in njegove žr- tve, oblasti so stale pred nerazreš- ljivo uganko. Polagoma so vendar izsledili vse zveze in izkazalo se je zopet enkrat, da je resnica še bolj fantastična, kakor najbujnejša pesnitev. V oni noči torej je umo- ril moški, ki se je izdal za stotnika Roberta Hicksa Murraya, v hiši, ki jo je vzel za nekaj tednov v na- jem, svojo ženo in svojega otroka. Trupli je zaklenil v sobo. Potem je šel po sestro svoje žene, s kate- ro je tudi živel v zakonu, pripeljal njo in njena dva otroka, katerih oče je on bil v hišo in jih hotel u- streliti. Otroka je tudi ustrelil, ali njegova druga zakonska žena se je rešila, čeprav je imela dva strela v vratu. Bežala je na cesto in kli- cala na pomoč. Med tem pa je za- vlekel morilec vsa štiri trupla v sobo, jih polil z bencinom, užgal in ustrelil še sam sebe. Prej pa je u- ničil vse, kar bi le količjak razjas- nilo njegove razmere in razmere umorjenih. Le v vazi, stoječi v ve- ži, so našli listek, na katerega je napisal da je ruširan in da noče pustiti svojce v bedi. Poizvedbe pri vojnem ministrstvu so ostale brezuspešne. Florencia, njegova druga zakonska žena, je poznala stotnika le pod imenom Murray. Šele ko so po časopisih priobčili njegov rokopis, se je razjasnila za- gonetna zadeva. Morilec se je pi- sal Money in je imel pred leti v družbi s svojimi bratom mlekar- no. Brata sta prodala trgovino in Mu- ney je naložil svoj denar v hiše, od česar je dobival nekaj dohod- kov. Od tega časa ni njegova dru- žina nič več izvedela o njem. Niso vedeli, kje da je, ne kaj da dela. V tem času si je najbrže pridil tu- di ime, Murray. Slučajno se je se- znanil z dekletom, Florencia Pa- ler. Bila je brez službe in jo je pregovoril, da sta živela skupaj. Njena družina jo je zaradi tega zavrgla, le sestra Beata ne. V tem se je seznanil Money udi s sestro Florencino, Edito. Money se je tu- di s to poročil, ne da bi njena se- stra o tem kaj vedela. Tudi obis- kala je ni več. Beata pa je čitala oglase o poroki v časopisih in je o tem obvestilo sestro Florencia. — Florencia je svojemu možu seveda povedala vse, a ta ji je zagotavljal, da je Edito zapustil in da je po- polnoma izginila. Ali njegove čud- ne navade so delali Florenci skrb in je niso rešile dvomov. Money je izostajal po delj časa od doma, največkrat je bil le vsak drugi dan pri njej. Svojo odsotnost je o- pravičeval s tem, da mora ostaja- ti v vojašnici. Isti izgovor je pri- povedoval pa tudi Editi. Sestri se nista videli nikdar več, čeprav sta živeli obe v Londonu. Money se je končno poročil s Florencia, da bi jo utolažil, na škotski način. Po škotskem zakonu je namreč poro- ka veljavna, če izjavita moški in ženski pred pričami, ali pa tudi če teh ni, da se hočeta poročiti. Mo- ney je ravnal z obema ženama ze- lo ljubeznivo in jima dajal dovolj znanjaka za dve gospodinjstvi denarja. Ko je porabil zadnji šter- ling od svojega kapitala, je storil ono grozno dejanje. Čudno je tu- di to, da so našli Moneyjevo se- stro pred nekaj leti umorjeno v že- lezniškem predoru. Še doslej ni- so angleški pravniki pojasnili u- mora Moneyjeve sestre.

Čista, zdrava kri je podla-
ga našega zdravja.

POMLADNE BOLEZNI

Da očistite svojo kri ra-
bite Severov Kričistilec.

Spomladi je vaša kri v slabem stanju, polna nečistih snovi, kar se samo do-
kazuje na raznih izpahkih na vašem telesu.

Severov Kričistilec

se priporoča v takih slučajih. On odstranja izpahline, srbeče izpahke, srbeči-
co in razne druge kožne nepravilnosti. Daje moč celemu sistemu, prežene nečiste
snovi v krvi, in tako konča utrujenost in slabost. Je mehko odvajalno sred-
stvo, ki se priporoča kot priljubljeno pomladansko zdravilo.

Srbeči izpahki

potrebujejo notranjega zdravila s Severovim
Kričistilecem, ki je vedno dobrodošel. Vi mo-
rate namazati srbeče dele, ki so posledica ne-
čiste krvi. Rabite to zdravilo, kadar vas srbi
koža, če imate izpahke, vročico in druge kož-
ne bolezni.

Severovo kožno zdravilo

(SEVERA'S SKIN OINTMENT)

je idealno zdravilo, ker ima antiseptično moč,
ki zdravi in oblažuje. Izkazalo se je jako za-
nesljivo posebno pri kožnih boleznih. Delo-
vanje zdravila je mehko in blažljivo.

Cena 50 centov.
V lekarnah. Če tam ne morete dobiti, pošljemo
naravnost po pošti, ko prejmemo denar.
Mnogo jih je rabilo to zdravilo in nam pisalo
zahvalna pisma s prošnjo, da jih priobčimo.
Berite sledeče pismo:

W. F. SEVERA CO.

Cedar Rapids, Iowa.

Gospodje: Kupil sem Severovo kožno
zdravilo, katero so mi priporočali, in za
katero se vam jako zahvalujem, ker je pre-
gnalo srbeče izpahke tekom prvega tedna,
ko sem zdravilo rabil. Zahvalujoč se za
zdravilo, sem vam udani

ADAM WOLAK,
Box 8. Rockfall, Conn.

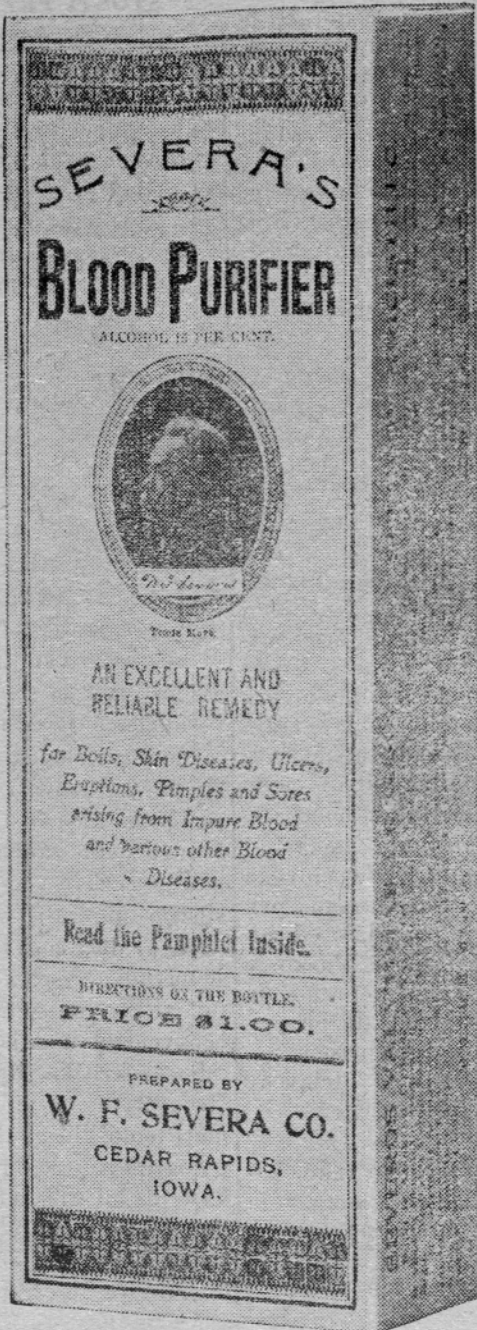

Cena \$1.00

Po lekarnah.

Če ne morete dobiti
zdravila od vašega
lekarnarja naročite pri
nas.

Pošljemo po expresu
franko za svoto
\$1.00

Berite pisma, ki prihajajo dnevno k nam od onih ljudij, ki so rabili to
zdravilo. Berite, kaj vam povedo ti ljudje:

W. S. SEVERA CO.,

Cedar Rapids, Iowa.

Gospodje: Kakor ste mi svetovali, sem kupil vaša zdravila in sem jih
rabil tri tedne. Severov Kričistilec je posebno izvrstno zdravilo. Pomagalo
mi je pri izpahkih, ki so se pogo-sto pojavljali pri meni. Priobčite to pismo,
da tudi drugi zvedo, kako izvrstna zdravila imate, ki pomagajo človeku dobiti
zgubljeno zdravje.

Josef Krinski,

Chicago Beach Hotel, Chicago, Ill.

V slučaju kake bolezni se zanesite na Severova zdravila.

Kožne bolezni.

šlo na naš naslov, in ki priča o tem milu.
Mnogo kožnih bolezni se lahko prepreči, in
mnogo jih sa lahko ozdravi in prežene, če se
potrudite, da ste čisti na istih delih telesah, kjer
se pojavijo enake bolezni. n tu morate rabiti
dobro antiseptično milo.

Severovo zdravilno kožno milo

(SEVERA'S MED SKIN SOAP)

je fino, čisto, antiseptično za toileto, kopališče,
šampuniranje in britje. Izvrstno za zdravljenje
in prežanje izpahkov, srbeče in mnoge dru-
gih kožnih nepravilnosti. Neprekosljivo za otročjo
kopaljo. Cena 25 centov.

Po lekarnah. Če ne morete dobiti tega zdravila
v vašem mestu, ga pošljemo mi na vsak naslov.
Da vam dokažemo, kaj je to zdravilo naredilo
v preteklosti, vam narekujemo pismo, ki je pri-

W. F. SEVERA CO.,

Cedar Rapids, Iowa.

Gospodje: — Imel sem izpahke na
svojem delu telesu in nasvetovali so mi,
da rabim Severovo Zdravilno milo za kožo,
posebno pri kopanju in v kratkem času so
izpahki zginili. Želim se vam zahvaliti za
vaše kožno milo, ki je izvrstno milo v
vsakem slučaju, kakor je naznanjeno.

Jos. Dobrovolny, Lesterville, S. Dac.

W. F. SEVERA CO.

CEDAR RAPIDS, IA.

Pomisleki.

V ozadju vsakega čina mora bi-
ti nekaj motiv, nekaj vzrok. Ta
hipoteza drži dobro, kar se tiče
Glas Svobode, osobito tedaj, ke-
dar govorimo in mislimo na agi-
tacio za Glas Svobode. Ne bomo
se oprostili našim čitateljem in
naročnikom radi tega, da agitira-
mo za edini svobodni list
med Slovence v Ameriki.

Glas Svobode tiskamo za kori-
sti naših rojakov-delavcev, ne za
kapitaliste in njihove petoliznike,
med katere prištevamo rimsko-ka-
toliško cerkev kot največjega ka-
pitalista na svetu in njeno duhov-
ščino ali služabnike pa za njene
agente, petoliznike, ki trobijo v
kapitalistični rog. Glas Svobode
tiskamo za tisti del ameriških Slo-
vencev, ki vrjamejo v svobodo go-
vora in tiska, v versko in politič-
no svobodo, ki stoje za ohranitev
tistih pravic in tistih principov,
ki so Ameriko napravili iščečo da-
nico med drugimi republikami.
Glas Svobode tiskamo za tiste, ki
tavajo še v temi verstva in pred-
sodkov, da bodo spregledali. Da,
Glas Svobode stoji za svobodo,
bratstvo in ednost, za enakoprav-
nost človeštva, za pravico in res-
nico.

Pogled v zgodovino narodov
nam kaže, da se narodi dvignejo
cveto in dosežejo vrhunec svoje
slave, da začno zopet padati, se
pogrezati in nazadnje obliči v
blatu — razpadejo in zginejo. In
za vse te fakte v zgodovini mora-
jo biti nekaki vzroki.

Od začetka sveta ste delovali na
tem svetu dve sili, tema in svetlo-
ba. Ti dve sili, podvrženi zakonu
razvoja, vzameta različne oblike
v različnih dobah zgodovine. Ravno
v tem času, vsebuje prva — tema
— prežveči paganism srednjega
veka, nek cerkven trust brez du-
še ali vesti, rimsko-katoliško poli-
tično mašino, najhujšo nasprotni-
co svobode in svobodnih zavodov.
Druga zavzema moč in žene, raz-
redno zavedno delavstvo, ki pod-
pirajo principe, za katerimi stoji
Glas Svobode, nositelja luči civil-
izacije dvajsetega stoletja, zavze-
ma tisti del prosvitljene mase, ki
se bori za enakopravnost, svobo-
do in napredek.

Sovražnik, ki grozite mu-
narnodujetistisovraž-
nik, ki je uničil vsak na-
rod, katerega se je do-
taknil in njegova zgo-
dovina je zapisana s krva-
vimi črkami, s krvjo mu-
čenikov!

Kaže se za cerkev, zgleda kot
cerkev in jadra pod imenom cer-
kev; in če se bi držala v okrožju
cerkve, nikdo ne bi protestiral —
ampak ona je več kot cerkev —
cerkven trust je, nesramna v svoji
obrti, podjetjih in brezsrčna v
svojem tiranstvu — politična ma-
šina je, nedosegljiva v svojih špe-
kulacijah in vedno hlepeča po po-
svetni oblasti in moči — in koneč-
no, industrijska autokracija je, ki
jadra pod črno zastavo gusar-
jev, ki pritiska revne k tlom bede
in revščine, kjer je vsaka revolta
brezupna in vrhu vsega tega pa je
še ena največjih trgovcev z be-
limi sužnji in skabi.

Rimska cerkev je naslednica
rimskega cesarstva, je podedova-
la zavode, književnost in postave
svojih prednikov. Gospodstvo ce-
sarjev je bilo svetovno in se je
razprostiralo od vinskih gričev
Caledonije do trdnjav Goga in
Magoga — bilo je najmočnejša ob-
last na svetu — in Rim današ-
njega časa liki zgodovinskemu
Rimu še vedno hrepeni po univer-
zalni moči, svetovnem cesarstvu.
Rimska cerkev je najmočnejši psi-
hologični faktor od kar zgodovi-
na obstoji. Njena organizacija se
je v teku stoletij izpopolnjevala,
tako da je danes ena najpopolnej-
ših organizacij na svetu. Ona se
zna prilagoditi vsakemu položaju,
razume izkoristiti sposobnost po-
sameznikov in pozna pretiranost
človeškega značaja. Mladega ju-
naka je navdušila z pogledim na
glorijo in napravila iz verskega
sanjača zvestega in hrabrega voj-
ščaka, križarja — in Loyola (u-
stanovitelj jezuitskega reda) je
ustvaril armado, ki je čez drn in
trn, čez razburkano valovje in
vsakojake nevarnosti na zemlji in
morju širila papeževo cesarstvo.

Spovednica ji služi za poroče-
valca, milijoni in milijoni se spo-
vedujejo vsaki dan. In cerkev, du-
hoven, na ta način izve najskriv-
nejše misli posameznika, družine,

občine; vidi njih gorje in žalost;
njih veselje in radost, njih zloči-
ne in grehe, njih moč in slabost.
Cerkev ve za vsa njihova dela in
nehanja, za družabne in domače
razmere. Pozna srce kmeta in du-
šo kralja, priprostost kmečke baj-
te in sijaj kraljevih dvorov. Ona
ve kako deliti nagrade in bičati s
kaznijo, da doseže svoj namen. —
Kraljevsko zapoveduje slabotnim
in se dela ponižno pred močnejši-
mi. Kedar smatra strah za naj-
boljše orodje, grmi kot strela v si-
vih oblakih in kedar je treba po-
kazati pogum, nastopi kot Napo-
leon. Zveste in zmožne služabnike
cesarsko nagradi in kdor se ji zo-
perstavlja, ga cerkveno izključi in
preganja. S temi darovi obsijana
in ker se prilagodi z lahkoto vsa-
kemu podnebu in vsakemu polo-
žaju, je preživela fevdalizem, je
dobro uspevala z moderno demo-
kracijo in še vedno kontrolira mi-
sli in dela milijonov. Njena oblast
in njeni zavodi so bili skrivnostni
njene moči in sredstvo za njeno
dolgo gospodovanje. Kralj Tibera
še vedno kraljuje v mestu "dvoj-
čkov" in lojalni principi še ved-
no vladajo rimsko cerkev po ce-
lem svetu.

In za kak namen eksistira ta si-
lovita, velikanška organizacija?
Zato da bi njena vladajoča hie-
rarhija obdržala svet v nevedno-
sti, da bi ga obdržala v temi in na
ta način živela v miru in razkošju
in se dobro redila na sistemu ver-
stva in sužnosti.

Za rimsko katoliško vero, kot
vero in način čaščenja, nimamo
nobene kritičizma. Očividno to
je svobodna želja in v svobodni
deželi ima vsak pravico častiti in
moliti zlato tele, ako se mu zdi
primerno, NEMA pa pravice, da bi
enega ali drugega silil, da mora to
verovati in častiti, kar on veruje
in častiti; kar on veruje in časti
NEMA tiste pravice, da bi mešal
vero v politiko, ali pa da bi izrah-
ljal vero v politične svrhe in silil
vlado, da bi sprejela njegovo ve-
ro. Ameriška republika ni nobena
cerkev! Vlada je, ki dobi svojo
moč in pravico od vladanih. In
uspeh in napredek ter
obstoj take vlade je od-
visen od tega, da ostane

ticerkev in vlada zaved-
no ločeni!

Toda romanizem ni zadovoljen
s to uravnavo. Hrepeni samo po
tisti oblasti in moči, ki prihaja iz
združitve države in cerkve in ke-
dar se vera in politika upravlja
samo po eni struji. To je bil pro-
gram rimsko katoliške cerkve na
Francoskem. Isto je bilo na Por-
tugalskem, na Španskem, Meksiki
in južno ameriških republikah. In
če vrjame, da je rimski program
varen in zanesljiv, tedaj vzemite
v roke zgodovino in videli bode-
te položaje teh nesrečnih držav in
republiki, kjer je imela rimsko
katoliška cerkev glavno besedo.

Kjerkoli je romanizem najbolj
poznan tam ga najbolj sovražijo.
V katerikoli državi so ji dopustili
vgnediti se, je še vselej pripravila
državo na rob propada, razbila
je politično, versko in industrije-
no zanimanje in rezultat je bil
vedno, da so jo vse države iztirale
iz svojih mej in se rešile ver-
sko-političnega gada. Vsaka drža-
va v Evropi in daljnem iztoku po-
gnala je te verske politikarje iz
svojih pokrajin, le revna Avstri-
ja se še uklanja Rimu, vendar
pa čas je že dobro zrel za ločitev
avstrijske vlade od cerkve. Ker
je Rim zgubil ugodna tla v Evro-
pi in Aziji, mora iskati novo polje
in to je Amerika. Združene drža-
ve so sedaj centrom v katerega
streljajo papeževi vojščaki, jezui-
viti.

Edikt boga-človeka ob reki Ti-
bere se glasi, da Amerika mora po-
stati katoliška. To se najbolj vidi
iz sledečega: Nadškof Ireland
pravi: "Bog tako hoče, in naša
sreča poskakujejo z navdušenost-
jo." Čikaški nadškof Quigley pravi:
"Imamo dobro vzgojene in
zmožne organizacije, ki so na mi-
gljaj pripravljene na povelje cer-
kvene oblasti storiti, kar jim za-
povedamo. S temi četami katoli-
čanov, pripravljenimi nastopiti
vsaki čas proti sovražniku, se laho-
ko čutimo varne."

Kardinal O'Connell očividno
misli, da njihove namere in načr-
ti so že doseženi, ker ravno pred
svojim povratom iz Rima, kjer je
drago plačal tisti rdeči, kardinal-
ski klobuk je pozdravil telegra-
fično svoje verne v Bostonu: "Ra-
dujem se z Vami, da je bil Boston

izbran za eno ponesnih glavnih
mest največje, najstarejše in naj-
svetejše monarhije na svetu —
vlade sv. Petra."

Združene države so tedaj pod
Petrovo vlado; papikrati in črno-
suknježi vladajo to republiko in
če vam ni prav, pojte k vragu ali
kamor hočete!

Največji 'trubel' v sedanji kri-
zi je fakt, da to republiko vlada-
jo politikarji brez vsakega princi-
pa, advokati brez klientov in tr-
govci brez trgovin, državljanstvo
pa je mrtvo v deželi Washingtona,
Lincolna in Jeffersona.

Romanisti to vedo in kot rezul-
tat njihova igra grafta, prevare
in intrige cvete neovirano, med-
temko politikarji mižijo z drugim
očesom in prodajajo svoje duše in
vesti za glasove, ki jih ima v ža-
klju rimska cerkev.

Papež snofa, ameriški časniki
pa kihajo. To vidimo ravno sedaj
ko se je rimski papež prehladil in
ko mu posvetijo cele kolone čti-
va, kot če bi velikanski orkan ali
potres porušil mesto San Francis-
co. Barnum je rekel, da Ameri-
kanci radi vidijo, če jih kedo
prav fino potegne in najbrž nikdo
bolj ne razume tega humbuga, kot
ravno katoliški uredniki, na ka-
terih vratovih vidimo pasje o-
vratnike, na katerih je pritrjena
močna yrv, katero drži v rokah
spretna rimska hierarhija.

Kedar ima kak prelät jubilej,
tedaj zapro borze, politične borze
in ko se dvigne zagrinjalo se nam
nudi veličasten prizor. Čisti Ame-
rikanec ponižno in vdano poljub-
lja roke in nožni malec rimsko ka-
toliškega celibatara, kojega vera
nči, da je greh okopati se.

Kardinal rimsko katoliške cer-
kve je odprl demokratično kon-
vencijo v Baltimore in demokra-
tični kandidat je bil izvoljen na
predsedniški stol in v zahvalo
rimski hierarhiji si je izbral rimo-
katoličana, kolumbovega viteza za
privatnega tajnika in tako zaprl
svoja ušesa glasu patrijotov, ka-
tere je prevaril.

S pretinjami in bojkotom — mo-
derni inkvizicijo — napravila je
iz sodnikov in sodišč te dežele
zgolj tatove teles naborne postaje
za njihove pijonske zavode, tako-
zovane kloštre samostane in če se
predzrne preiskavati krivico nji-

hovih početij te zapečatijo za bi-
gota, lažnika, sleparja, norca, spo-
sobnega monarhije na svetu —
in plazečimi se kačami in sodeč
po njihovem moštvu, hvalimo pre-
vidnost, da spadamo med to vr-
sto živalstva.

Romanisti so potisnili sv. bibli-
jo iz ameriških javnih šol in se-
daj skušajo ugonobiti te šole na
podlagi tega, da so brezbožne. Na
podlagi te proklete in zvijačne lo-
povščine nameravajo dobiti deli-
tve javnega šolskega sklada te
dežele, to je hočejo, da vlada pri-
voli, da z javnim ljudskim denar-
jem podpira njihove — jezuitske
— farne šole, kjer se otroci ne uče
druzega kot KATEKIZEM.

To, cenjeni čitatelji, so nekatere
vzroke zakaj smo nasprotni ro-
manizmu in zakaj se patriotični
državljeni boje za varnost repu-
blike.

In kaj je potrebno?
Vzbujo patriotizma, takega kot
so imeli raztrgani vstaši iz leta
'76!

In kako naj to doprinesemo?

Pokažimo zavednemu delavstvu
in patrijotom republike, da so v
večini, da njihova želja je zakon,
ako samo delujejo v slogi! Pogra-
bimo rokavico, katero so vrgli
pred nas Kolumbovi Vitezi in druge
skrivno organizirane in do zob
oborožene papeževe čete in peto-
lizniki, ki so izdajalec amerikaniz-
ma pod okuženo odejo namišljene
vere!

In kako to dosežemo?

S tem da damo ameriškim Slo-
vencem in delavstvu fakte, v be-
sedi in pisavi.

Kaj je tedaj Vaša dolžnost?

Gledati, da rastejo naročniki in
čitatelji Glas Svobode in vsih ta-
kih časopisov, ki stoje na tem
principu. Vsak zaveden patrijot
in delavec naj svobodno agitira in
razširja duh svobode in njegovo
časopisje, da bodo njegovi potomci
rekli o njem, potem ko je na-
stopil dolgo potovanje iz katere-
ga se nihče ne vrne, da se je ju-
naško boril za svobodo, napredek
in enakopravnost vseljnjega člo-
veštva!

Za zunanje oglase ni odgovor-
no uredništvo ne upravnništvo.

Prirejena za slovenski narod, s sodelovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York, N. Y. Cena v platnu vezani \$1.

PETER KRAPOTKIN.

Dr. Slanc.

Slovenci nimamo razven lirično pesniške literature druge, vsaj ne dosti znanstvene. Hoditi smo morali od nekdanj pri avstrijskih Italijanih in Nemcih v šolo. Majhen narod, katerega je količak močna vlada lahko silila, k čemur je hotela! Slovenec je talentiran človek, avstrijski Nemec ga v tem oziru ne zapostavlja. V Avstriji se vzle bogati naravi malokteri narod bogatejša gospodarsko razvoja, fevdalna gospoda drži še vedno svojo okorno roko nad vsemi gospodarskimi razvoji. Slovenca držijo pa avstrijske vlade v ječi najozkosrenejšega provincializma, ki ne more razviti večjih duševnih in gmotnih moči, podlago večjega gospodarstva. Za južne kraje država nima državnih denarjev za povzdigo gospodarstva in tudi ne dosti za povzdigo druge kulture. Saj je najžalostnejša stran avstrijskega državnega življenja, da so Italijani največja bogastva pridobivali na Adriji in ob njej, Avstriji pa ne i najbližnje svoje narode so znale avstrijske državne vlade odpraviti od izkoriščanja morja ter ravno ob obali Adrije, če že ne izgojevali, pa vsaj trpele med južnimi Slovani gospodarsko revo v vseh ozirih. Avstrijska alfabetnost je tu doli posebno očitna.

V prejšnjih gospodarstvih je bogastvo gospodarstva podpiralo tudi širjenje druge omike. Družabna obhoja se je ložje omiljevala, z vsem preskrbljeni ljudje lahko gojijo umetnost, gojijo lepoto v svojih in javnih hišah. Reva tlači k tlom in ne pripušča misli o lepšavi življenja. Vzlic temu, da se gospodarstvo na Slovenskem vzlic bližini važnega morja, ni moglo novodobno razviti, pa naš kmet, naša masa ni toliko zaostala v revu, da bi mogli brezupni biti, da bi se ne dala ta masa povzdigniti do lepšega življenja, lepšega pogledovanja vsega, kar tvori življenje. Naša masa je pri-

stopna večji omiki, v njej je veliko talentov, ki postanejo v kaki dobri gospodarski šoli izborni delavci. Treba je le to maso buditi in ji kazati pota, ki vodijo do boljših življenskih razmer tudi za njo. Za to Slovenci ne skrbimo dosti in posebno ne s tem, da bi našim narod. množicam, ko že nimamo dosti originalov, predstavljali spise velikih mislecev, prijateljev ljudskih množic.

Eden teh, Peter Krapotkin, je pred nedavnem praznoval v Brigh-tonu na Angleškem svoj 70. rojstni dan. "Zarja" se ga je spominjala, drugi slovenski časopisi ne. Krapotkin je eden največjih med dobrotniki ljudskih mas; toplejše kakor leta, ne more človek ljubiti revnega sočloveka. Na Slovenskem so njegovi spisi še malo znani. In vendar bi moral vsak slovenski časnika, ki hoče druge učiti, poznati spise Petra Krapotkina. V njih najde direktive za svoje delovanje, v njih dobi pregled čez življenje družbe, države. Nobena stran življenja ni neznana temu velikemu Rusu. Na kmetiji se spozna kakor najboljši učitelj kmetijstva, v delovanju rokodelstva, industrije in drugih obrtov ve za vsako gonilno moč in vso zgodovino razvojev gospodarstva ima v oblasti, kakor angleški ali nemški zgodovinar gospodarstva. — Es gibt augenblicklich zwei grosse Männer in Russland, deren Denken im Dienste des russischen Volkes steht und deren Gedanken der Menschheit zu Gute kommen: Tolstoj und Kropotkin, je pisal George Brandes, ki je označil Krapotkina za največjega kritika življenja.

Po rodu knez, potomec najstarejšega in najbogatejšega ruskega plemstva, je Peter Krapotkin (rojen 1842) na sebi izkušal v življenju največje bogastvo in največjo revo. Ko je car Aleksander II. fante najvišjega plemstva, Krapotkinove sošolce, kateri so se izgojali v carskih, za nje prirejenih solah po dovršitvi slednjega leta imel pred sabo in se pogovarjal z njimi o tem, kake kariere v naj-

sijajnejših državnih službah si bodo izbrali, je Petru Krapotkinu, najboljšemu gojencu, dejal, ko si je ta izprosil da ga da h kakemu polku v Sibirijo? Peter, ti imaš vse drugo mišljenje, kakor bi ga imeti imel po tvojem stanu, ti nočeš biti sodrug ruskega plemstva; Peter, ti si velik talent, ti pa hočeš hoditi po krivih potih; pa pojdi k polku v Sibirijo.

In šel je in tam preiskoval azijski svet v Mandžuriji in drugod in postal zemljepisec, ki je vse tedanje zemljepisje Azije v red dal, katero je bilo dotle napak predstavljeno. O teh izletih piše: Kako malo človek rabi za svoje preživljenje — hleb črnega kruha, nekaj čaja, sekirico ob sedlu in toplo odejo pod njim, tako sem izhajal cele mesece v neobljudenih azijskih krajih.

In ta skromnost mu je ostajala tudi v največjem bogastvu, katerega je bil nekaj časa deležen, dokler se mu ni po državi vzelo. Prepotoval je vso Evropo in Ameriko mu je tudi znana. Učenjak prve vrste je bil množicam časnika, ki jim je razlagal največje probleme življenja jasno; njegov pisateljski princip je bil, da piše tako, da ga lahko razume kmet in delavec drugih obrtov. Krapotkin je velik bogataš v idejah in ta mož je pisal časopis po krajearju, v katerem je bilo na malem prostoru toliko zdravih idej, da še danes socialistični pisatelji iz njega črpajo. — Krapotkinov slog je tak, kakor bi ti govoril duševni velikan, pa tako jasen, da te vzdigne k sebi, da ga moraš razumeti. In vse življenje mu je znano, v najvišji višini človeške družbe je živel, delil pa tudi svoj kruh v revščini kot urarski delavec z revnimi sodelavci. Preživel je nekaj let v ruskih ječah, katere je popisal, kakor morda le Dostojevski, glede njih grozovitosti; zaprt je bil tudi na Francoskem, tam pa je bil čez nekaj časa pomiloščen. Ne bo dosti časa preteklo, ko se bodo ljudje sramovali, da se je ta krasna narava radi svojega ljudomilnega mišljenja zapirala. Veliko sree, pol-

no jubezni do revežev vseh narodov bije v prsih tega velikega moža. Ko je šel živel Krapotkin v očetovi hiši, so se ga sluge in tlačani dotikali kot bitja, iz katerega prihaja sreča; imel je za te reveže vedno odprto roko, milo obhojo. Kot zemljepisec velja Krapotkin kot eden prvih, a tudi kot poznavatelj vsega človeškega življenja, zakonov, po katerih se razvija v duševnem in gmotnem oziru. Mojster je v poznavanju razvojev gospodarstva in v vseh evropskih deželah je gledal s svojimi očmi, kako ljudje gospodarijo in živijo.

Pri nas na Slovenskem pišejo zdaj toliko novel, romanov ter jih predstavljajo in družih literatur. Prestavlja se, kar ravno pride pod pero. Pri družih narodih že izbirajo najboljše. Zbirajo se možje, ki poznajo svetovno literaturo in ti določajo najboljše knjige. Ljudje se bavijo prav resnobno z izboljšavo gmotnega stanja in takozvana lepa literatura se potiska v stran. Ljudje hočejo biti znatno podučeni. Ljudstva želijo močnejše duševne hrane. Časopisi toliko denarja stanejo in kaj prinašajo? Dnevno politikanje je po večjem vse, ki se pa izgubi še tisto uro v bralcih. Dajte ljudem temeljne nauke o gospodarstvu in družih vedah, potem bodo že sami znali raziskavati, kake uredbe gospodarstva, družabnega, državnega življenja so potrebne, kaj je koristno za nje in kaj škodljivo in bodo znali sami kritikovati! Tedaj predlagajmo slov. žurnalisti našemu ljudstvu misli takih mislecev, kakor je Peter Krapotkin, in naši čitatelji nam bodo hvaležni za to, bodo dobili kajipote za hojo skozi življenje. — Kmet iz Bizela je pisal, ko sem mu poslal Krapotkinovo knjižico: Kmetija, rokodelstvo in industrija, da še ne pošlje knjige nazaj, da je hoče brati in še brati in mi pisal, da da rad par sto goldinarjev za to, da se ta knjiga na slovensko prestavi in med naše kmete razdeli. Popraskaj Slovenca, kjer ga hočeš, našel boš, da je strahopetnež. Treba

mu je izravnati hrbitišče in ga pripraviti, da nosi glavo po konci. Naj dobi kaj Krapotkinovih misli o življenju vase! — Seveda tak umetnik sloga ni lahko kdo, pa naj tega velikega naši žurnalisti in drugi pisatelji ekscerpirajo, naj ga citirajo, boste videli, kako bo ta Rus Slovincem odpiral oči in kako bodo zraščevali! — Naj si bode omikanec najširšega duševnega obzorja, ali nešolan pameten človek iz mase, razumljiv je Krapotkin vsakemu in vsakemu bo prinašal, kar še ni bilo znano bralcu. Spremili smo Tolstoja na njegovem zadnjem potovanju, spoznavali, kako plamt ta velika duša, da bi vzdignila revoltirala kmetstvo maso, da sama začne misliti in za se skrbeti, in tako plamt iz vsakega spisa velikega Rusa Krapotkina neizmerna ljubezen do delavske in kmetke mase; to buditi, to speljati do samostojne hoje, veljajo vsi umotvori tudi tega velikega ruskega pisatelja. Noben roman ni tako podučen, kakor Krapotkinovi spisi. Vsak omikanec bi moral poznati Krapotkinove: "Spomine revolucionarja", ali prelepo knji-go: "Vzajemna pomoč — princip napredka", ali: "Blagostanje vsem". — Tako srčno toplo pisanih knjig, kakor so n. pr. te, ni mnogo v svetovni literaturi.

Naseljevanje v Kanadi.

Ottawa, Ont. — Naseljevanje v Kanado je bilo v minulem letu izvenredno veliko, kajti v z 1. svečanom končanih deset mesecih se je priselilo 345,000 inozemcev, med katerimi je bilo 130,000 Angležev in 119,000 Amerikancev.

Ottawa, Ont. — S prvim majem pričeni bodo izključno kanadski parniki vozili pošto med Kanado in Anglijo. Do sedaj je veliki del pošte šlo preko New Yorka, v katero svrhu je Kanada Zdr. država plačevala \$180,000 na leto. — Doslej so štirji parniki vozili pošto iz Kanade na Angleško, a odslej bo 8 parnikov vposlenih.

SVETLOBA IN OČI.

Trditev, da je svetloba ustvarila oči, je dokazal z natančnimi fiziološkimi opazovanji F. Kammerer z Dunaja. Kakor znano živi v postojnski jami slepa žival, človeška ribica, ki je sorodna našim močeradam a se od teh razlikuje v tem, da ima vedno škrge, šteljate noge, zaklenjeno telo in — ker živi v temni podzemeljski jami — brezbarvno kožo in je slepa. Človeške ribice imajo ob rojstvu pač prav majhne oči, katere pa izgube, ko postanejo starejše. Oči izginejo pod kožo in so zalite z mastjo. Kammerer je gojil človeške ribice takoj od rojstva v dnevni svetlobi in na svoje začudenje je opazoval, da postajajo očesa človeških ribic večja. Brezdvomno se je ta spremena izvršila vsled dnevne svetlobe. Obenem je postajala koža temnejša. To spremenjanje kože bi lahko zadrževalo razvoj oči, zato je Kammerer imel nekaj časa živalice v rdeči svetlobi, ki je zabranjevala potemnevanje kože, a ni ovirala razvoja oči. Pet let je gojil Kammerer človeške ribice na ta način. Po preteku petih let so imele ribice takšne oči kakor močeradi, kakršnih ni videl doslej še nihče. Mikroskopična preiskava oči človeških ribic je dognala, da imajo vse one elemente, kakor vsako normalno razvito oko: roženico, lečo, steklovino, mrežnico itd. Dokazano je s tem, da so imeli predniki človeških ribic dobro razvite oči. Ali naravnost čudovito je, da so se zopet oči razvile pri teh živalicah le vsled dnevne svetlobe, ko so vsled bivanja skozi stoletja v temnih podzemeljskih votlinah popolnoma prišle ob vid. Velikega pomena bi bilo, ako bi se dalo dognati, če bodo potomci človeških ribic, ki jih je vzgojil Kammerer v dnevni svetlobi, podedovali vid svojih staršev. Žal, da človeške ribice, ki jih je imel Kammerer, se niso hotele nikdar oploditi v svrhu razmnoževanja.

POTRPEŽLJIV ŽELODEC.

Človeški želodec je najbloj potrpežljiv del našega telesa. Dela dolgo časa stalno, pa če ga tudi neprestano zlorablamo z neprimernim življenjem hrane in pijače. Polagoma oslabljuje, toda opominja nas pogostoma na nerednosti, bodi si pred ali po jedi. In ako sene oziramo na take opomine, bo želodec

odpovedal delovanje

Bo se pokvaril, postal izmučen in izdelan. Nato se bodo prikazale vsakjake teškoče ter klicale na pomoč. In vaša dolžnost bodi, da izberete brez kakega nadaljnega odlašanja

najboljše zdravilo

za želodečne bolezni, obisti in čreva. Pred vsem se more te organe skcz in skoz dolero ščištiti, tako da ne zgube svoje moči in živahnosti. Zanesljivo zdravilo, ki bo sčistilo prebavne organe, ojačujoč jih istočasno ter ozdravilo bolezen je:

Trinerjevo Ameriško Zdravilno grenko vino

To zdravilo deluje hitro in gotovo. Izžene iz želodca slaba pline in neprebavne dele hrane, ki se kisajo v telesu in ga zastrupujejo. To zdravilo stimulira in ojačuje organe in jih pripravlja za zopetno delo. Telo se bo potem uspešno ustavljal vsim na padom boleznim, ki prihajajo iz kake nerednosti izvirajoče iz želodca in drohja. Najbolj navadne bolezni le vrste so sledeče:

kronično zaprtje
bolečine in želodčni krč
nervoznost
slaba barva

napadi neuralgie
neprebavnost
bluvanje
mnogi ženski neredi

želodčni katarh

Za hitro odpomoč se smete zanesti, kedar rabite Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino če želodec noče delovati, če so čreva iz reda, kedar se počutite trudne brez kakega vzroka in kedar ste slabe volje. Vprašajte nas za nasvet, ako ga rabite v boleznih. Damo Vam ga radevolje brezplačno.

JOS. TRINER

1333-1339 S. Ashland avenue,

Chicago, Illinois

Penzijska

Družba

Ustanov.

Inkorp.

21. nov. 1909

15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Martin Jager, L. Box 102, Conemaugh, Pa.
PODPREDSEDNIK: J. Zakrajšek, R. R. 3 Box 57 Columbus, Kans.
TAJNIK: Jos. Hauptman, Box 140, Darragh, Pa.
ZAPISNIKAR: Jos. Mostar, Box 120, Adamsburg, Pa.
BLAGAJNIK: John Gantar, Box 286, North Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

ALOJZ FLERE, predsednik, Box 121, Adamsburg, Pa.
MATH PETRIKH, I., Box 183, Cliff Mine, Pa.
HENRY LAMUTH, II., Box 114, Marianna, Pa.

POROTNI ODBOR:

JOHN LEKŠE, predsednik, Box 94, Mulberry, Breezy Hill Sta. Kan.
ALBERT ŠVAJGAR, II., Box 146, Livingston, Ill.
JOHN GOMELAR, III., R. F. D. No. 3 Box 144A, Johnstown, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

MARTIN HORVAT, Box 140, Darragh, Pa.
ALOJZ ŽAGAR, Herminie, Pa.
MARTIN PUMPE, Box 130 Adamsburg, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. Geo. Boehm, Arona, Pa.

Glasilo je "Glas Svobode."

Vsem društvam oziroma dr. uradnikom na znanje, da v poslej pošiljajo denar na sedanjega blagajnika.

NEKOLIKO ČRTIC O ČLOVEŠ. KEM POKOLENJU.

Gvidon Sajovic.

Žarki luči bodo prodrli v razvoj človeka in njegovo zgodovino. Darwin.

(Nadaljevanje.)

Na Francoskem pri kraju Cernays in v severni Ameriki v Novi Meksiki — dveh popolnoma oddaljenih krajih — so izkopali kosti prastarih sesalcev, katere so si v glavnem popolnoma podobne, vendar kažejo že diferenciranje posameznih vrst. Ustroj trupa, zobovje so pri vseh priprosti in enotni; pač se pa razlikujejo po različno oblikovanih kosteh. Ene se bolj približujejo zverskim, druge kopitarjem, tretje zopet glodalcem itd. Iz njih je izšla vzporedno z drugimi tudi vrsta opice, o čemur nam je najboljši spričevalo dejstvo, da se morajo opice v zobovju in udih najlažje primerjati s pravrsto sesalcev. Seveda žive dandanes le potomci prvotnih vrst, ki imajo vse določeno razvite znake sesalcev; vsi imajo trdo okostnico, rdečo toplo kri, dihaajo s pljuči, kote žive mladice, katere hranijo sprva z mlekom; pri vseh se živi embriji. [plod v maternem telesu] od placete. Opice, ki so dosegle med temi vrstami najvišji razvoj, delimo zopet v več vrst, katere se medsebojno zelo razlikujejo. Najvišje razvita je vrsta človeških opic (anthropoides), ki nas najbolj zanima. Samo štiri zastopniki te vrste žive še danes, in sicer: gorila (troglodytes gorilla) in šimpans (troglodytes niger) v Afriki, ter v Aziji prebivajoči orang-utang (pithecus satyrus) in gibbon (hylobates lar). Razloček med temi in med nižjimi opicami je mnogo večji kakor pa med anthropoidi in med človekom.

Raditega stavimo te opice med sedaj živečimi živalmi v najbližje sorodstvo s človekom. Vse štiri vrste se zopet medsebojno močno razlikujejo. Ali so vsi štiri človekovi predniki? Ako se sedaj spomnimo na ono čudno bitje opičjega človeka iz Trinila, zapazimo, da je najbolj podobno gibbonu. Jeli morebiti ta naš prednik? On se od drugih, posebno pa še od divje gorile, zelo razlikuje po krotkejši in mirnejši naravi, zna peti celo oktav glasov in kadar pride iz dreva — živi največ na drevju — hodi vedno samo po zadnjih dveh nogah. Toda zelo dolga prednja noga odločno zanikata, da bi bil vkljub navedenim znakom naš neposredni sorodnik; kajti tu se ostali trije mnogo bolj približujejo človeku. Vsi so pa v embrionalnem stadiju prvih dveh tednov v vsem tako enaki človeškemu embriju enake starosti, da ne moremo lahko ločiti nevesčak v tem času opičjega embrija od človeškega. Odrasli združujejo vsi skupaj znake, v katerih se približujejo pračloveku. Človeške opice se zelo ednačijo z iskanim pračlovekom, toda nikakor niso naši neposredni predniki.

Vzporedno s človekom so se razvile iz praoblike, katere glavne poteze so si ohranile; toda neenako — ta več, oni manj.

Kaj nas je pač privedlo do tega, da stavimo človeka v najbližje sorodstvo z opicami? Poleg vseh drugih glavnih lastnosti sesalcev, katere so pri človeku popolnoma razvite, se približuje v zobovju in udih nedvomno najbolj opicam. — Ker pa med temi razločujemo zopet več vrst, moramo omeniti, da se med opicami po vsem svojem telesnem ustroju zopet najbolj približuje anthropoidom. — Tega nam ne pričajo le vsa anatomska in embrijologična dejstva, temveč tudi fiziologija.

Kakor znano, sestojata kri sesalcev iz bledorumenih krvnih tekočin, v kateri plava neizmerna množina majhnih rdečih teles, od kojih dobiva kri svojo rdečo barvo. Ta telesa imenujemo krvna kolesca. Pri različnih živalskih vrstah najdemo krvna telesa povsem različna; največje ima človeška ribica (proteus anguineus). Velika razlika v krvi pri različnih vrstah je vzrok, da se ne more mešati brez posledic kri ene vrste s krvjo druge. Navadna posledica temu mešanju je pogin dotičnih živali; kajti krvna tekočina ene ugonobi krvna kolesca druge vrste. In to velja tudi za živali, katere so si celo v bližnjem sorodstvu; le pri najožjih sorodnih vrstah izgine razloček krvnih kolesc. Mačka pogine, ako ji vsiknemo v krvni tok pasjo kri; nasprotno ne pogine pes, ako vsiknemo v njegov krvni tok volčjo ali lisičjo kri in narobe. Zakaj? Ker so si pes, volk in lisica najbližji sorodniki. Mačka spada sicer tudi k zverem; toda sorodstvo je tako daljno, da ima mešanje njene krvi s pasjo uničujoče posledice.

Prvi je mešal opičjo kri s človeško naravoslovec Friedenthal v Berlinu. Ta kri je toliko časa pogubonosno učinkovala, dokler je jemal za poskus opice nižjih vrst. Ko pa je vsiknil v krvni tok človeške opice človeško kri — je prenehalo dotično nasprotstvo; izostale so pogubonosne posledice. Zakaj? Ker sta se krvi teh dveh popolnoma zlagali. Meja nasprotstva je bila s tem prekoračena in tajno življeje, najfinejša kemija krvi nam priča ter o krvnem sorodstvu v najdržnejšem pomenu besede.

V kratkih, a glavnih potezah smo se seznanili tem potom z razvojem organizmov. Pri pazljivem zasledovanju smo opazili, da se značilne lastnosti starejših živalskih vrst vedno ponavljajo v razvoju mlajših. Vsak organizem tvori najprvo ena sama stanica — jajčece (stadij enostaničarjev), katere se potom delitve razvije do mehurca, iz katerega nastane gastrula. Ta se potem diferencira, značilno za gotovo vrsto. Predno pa dobi embrijo individualne lastnosti svoje vrste prejde vse glavne studije prejšnjih vrst, iz katerih se je dotična vrsta razvila. —

sesalci, da imajo v prvem razvoju mesto hrbtnice "chordo dorsalis", mesto pluč škrge itd.

Vsa bitja imajo v stanici skupen izvor organizacije. Vsa so si več ali manj v prvih stadijih razvoja enaka in šele v poznejših se pokažejo individualni znaki. Pri višjih živalih opazimo v njihovem razvoju stopnje, na katerih so podobne nižje stojišjem in sicer zato, ker izvirajo iz skupnih prednikov. — "Chordo dorsalis" dobimo pri vseh vretenčarjih kot predhodnico hrbtnice zato, ker vse višje vrste vretenčarjev izvirajo iz nižje vrste, katere je imela samo chordo dorsalis v celem svojem življenju (sedaj še živeče vrste: škrghostnica in oblonuste). Škrge se pokažejo pri razvoju sleherne višje razvitega vretenčarja zato, ker moramo njegove prednike iskati v nižje razviti vrsti v — ribah, katere ves čas svojega življenja dihaajo s škrgami itd. Po mnogih raziskavanjih in opazovanjih je postavil jenski učenjak Ernest Haeckel za razvojno teorijo in sploh za naravoslovje enega najvažnejših zakonov-biogenetski zakon, ki nas uči, da je ontogenija [razvoj organizma iz jajčeca] kratka obnovitev filogenije [rodo-slovja] to se pravi: organizacijske stopnje prednikov se pokažejo, čeprav modificirane v razvoju potomcev.

Ta zakon velja za vse organizme in tudi za človeka. On nam je pripomogel do jasnega spoznanja živalskega razvoja in s tem tudi človeškega.

Konec prihodnjici.

ZASTOPNIKI "GLAS SVOBODE".

ARKANSAS.

Za Alix: F. Krefel.
 Za Huntington: J. Zupančič.
 Za Jenny Lind in Fort Smith: J. Zajc

COLORADO.

Za Denver: J. Škrabec.
 Za Pueblo: M. Kochevar in F. Stupar.
 Za Somerset: F. Ernožnik.
 Za Sopris: F. Lukanič.

ILLINOIS.

Za Bradley: G. Staudohar.
 Za Brereton: I. Petje.
 Za Chicago: Victor S. Skubie.
 J. Horžen.
 Za De Pue: D. Badovinac.
 Za Edwardsville, Ill.: F. Demšar.
 Za La Salle: Paul Berger.
 Za Livingston: F. Krek.
 Za Lovington: F. Plazzotta in A. Zupan.
 Za Pullman: J. Tisul.
 Za So. Chicago: F. Klobučar.
 Za Springfield: A. Pekol.
 Za Staunton: J. Klaužar.
 Za Waukegan in North Chicago: J. Gantar.
 Za Witt: D. Sanuškar.

IOWA.

Za Buxton in okolico: A. Pirnat.

INDIANA.

Za Clinton: J. Albrecht.
 Za Indianapolis: J. Bruder.

KANSAS.

Za Breezy Hill: J. Lekše.
 Za Dunkirk in Radley: L. Lekše.
 Za Frontenac: J. Kolar.
 Za Girard in Franklin: J. Žager.
 Za Mineral in Stone City: P. Jurše.
 Za Skidmore: J. Zakrajšek.
 Za Stone City: J. Zaitz.
 Za Yale in Pittsburg: L. Cvetko.

KENTUCKY.

Za Browder: L. Jeras.

MINNESOTA.

Za Aurora: J. Rožanc.
 Za Biwabick: J. Delak.
 Za Buhi: Joe Drobnič.
 Za Chisholm: J. Judnič.
 Za Ely: M. Fink.
 Za Eveleth: J. Pogačnik.
 Za Gilbert: A. Sterle.
 Za Hibbing: R. Kure.
 Potujoči: Louis Wessel.

MISSOURI.

Za Naylor in okolico: F. Levar.

MICHIGAN.

Za Baltic in okolico: M. Likovič.
 Za Calumet: Peter J. Spehar.
 Za Detroit: Joe Kotar.

MONTANA.

Za Bear Creek: Jos. Jerman.
 Za Butte: Jos. Kozan.
 Za East Helena: F. Smith in Miss. M. Strainer.
 Za Red Lodge: A. Kozlarič.
 Za Roundup: J. Cerovšek.

OHIO.

Za Barberton: J. Balant.
 Za Cleveland: Ig. Smuk in F. Mežnarich.
 Za Collinwood: F. Požel, J. Potočar.
 Za E. Palestine: S. Čuk.
 Za Girard: A. Strah.
 Za Lorain: F. Ažman.
 Za Newburg: J. Križmanič.
 Za Youngstown: Struther in Lowellville: Muth Slabe.

OREGON.

Za Oregon City: J. Kurnik.

PENNSYLVANIA.

Za Adamsburg: M. Pompe.
 Za Bessemer: J. Serjak.
 Za Broughton: J. Žitnik.

Za Canonsburg in okolico: B. Godec.
 Za Imperial: M. Mladkovič.
 Za Claridge: A. Pracek.
 Za Conemaugh: F. Dremelj.
 Za Darragh: J. Hauptman.
 Za Fredericktown: M. Jaklevič.
 Za Forest City in okolico: F. Leben.
 Za Greensburg: F. Matko, bartender.
 Key Stone Hotel.
 Za Dunlo in okolico: L. Strle.
 Za Cliff Mine: M. Petrich.
 Za Johnstown—Cambria: J. Pavlovčič.
 Za Johnstown—Moxham: J. Kocjan.
 Za Lloyd: J. Culkar.
 Za Manor in okolico: F. Demšar.
 Za Fitz Henry in okolico: F. Juvan.
 Za Herminie No. 1 in okolico: Ign. Kolar.

Za Wick Haven: Jos. Lenček.
 Za Willock: Jos. Maček.
 Za McDonald: F. Miklavčič.
 Za Export: J. Prostor.
 Za Marianna: M. Čebašek.
 Za Moon Run: Jos. Seme.
 Za Morgan: J. Pieteršek.
 Za Pittsburgh: F. Starman, A. Skerbetz in A. Zidanšek.
 Za Reading: I. Križan.
 Za Sharon: J. Pavlenič.
 Za West Newton: B. Vertačnik.
 Za Yukon: J. Widmar.
 Za Jerome: J. Rozman.
 Za Irwin, Herminie II. in Wendel: F. Šeks.
 Za Midway in okolico: M. Strupek.

UTAH.

Za Koenilworth: J. Juvan.
 Za Sunnyside: J. Lončarič.
 Za Winterquarters: Scofield in Clear Creek: Mike Kerstnik.

WASHINGTON.

Za Black Diamond: J. Plavec.
 Za Taylor: R. Gradšnik.

WISCONSIN.

Za Milwaukee: John Lenko.
 Za Sheboygan: F. Stančar.

WYOMING.

Za Rock Springs: A. Justin, L. Demšar in Fr. Pogorelec.
 Za Sublet in okolico: F. Kolar.

W. VIRGINIA.

Za Thomas: M. Hribar.

POTUJOČI:

Za Vzhod: M. Kranjc.
 Za Zapad: A. Jeram.
 Za Severo zapad: J. Keržič.
 Za vzhod: Bombač.

KRVAVA NOČ V LJUBLJANI, to knjigo, ki obsega 160 strani, dobite zastoj. Vsakemu novemu naročniku na Glas Svobode, ki celoletno naročnino direktno na nas pošlje, pošljemo na zahtevo omenjeno knjigo zastoj in poštne prosto.

ČE DOLGUJETE

na naročnini lista Glas Svobode in ste prejeli opomin, pa vsled razmer ali raznih vzrokov niste v stann poslati ponovljeno naročnino in če želite, da Vam list še nadalje pošiljamo, tedaj nam nemudoma sporočite na dopisnici, da Vam list še nadalje pošiljamo in da Vam ga ne vstavimo z prihodnjo izdajo.

Hitro celi.

V slučajih poškodb kože, se mora rabiati mazilo, katero jih hitro zaceli. Najboljše kar se jih more dobiti je Severovo Zdravilno Mazilo (Severa's Healing Ointment), ki hitro in pravilno zdravi rane. Poskusite ga v slučajih opeklin, odrg, urez, ožgenin, bul, ran ali oprask in bote videli, kako hitro jih zdravi. Naproday je v lekarnah. Cena 25c. Ne vzemite drugega, kakor tistega, ki nosi napis: W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Ia. (Advertisement)

CLEVELAND.

Pomlad je. Minuli so nadležni zimski dnevi, ki so prisilili vsakogar, vrteti se v okrožju tople pečine. Lahkeje nam dihaajo pljuča in vsakdo z nestrpnostjo pričakuje prostega časa, da v veselim srcem poleti na sveži zrak. Tole gosposdične v novih pomladanskih toaletnih promenirajo po ulicah. — Poslednje pa upliva tudi na mladence, da tudi oni nočejo zaostati, kajti mučivo je, predstavljati se mišnim znankam v slabem kraju. Isto store pa tudi poročenec in to tem lažje, ker nimajo tiste skrbi, katere muči, uboge samee skozi in skozi. In vi? — Li zaostanete? — Nikakor ne. — Zglasite se pri nas in mi vam pomerimo obleko ali pa vam pretvorimo obrabljeno v novo. Čistimo, likamo, popravljamo moške, kakor tudi ženske obleke po zmernih cenah. Prepričajte se!

I. SMUK,

4706 St. Clair Ave. Cleveland.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZIJO iz AVSTRO-
ORSKE v NEW
YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUTEJO IZ NEW YORKA:

Alice 10. maja | Kaiser Franz Joseph I. 14. maja
 Martha Washington, .. 3. maja | Oceania, 25. aprila
 Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 50te ceste v South Brooklyn.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovana pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in priljudna postrežba; obuje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp's Bros. & Co.,

SLAVNI
ZASTOP
ZA
AMERIKO

2 Washington St.,

New York, N. Y.

K. H. Kempf glavni zast. na zapadu 120 N. La Salle St. Chicago.

Naša nova spomladna in letna zaloga obleke, klobukov in spodnjega perila za vas in vašega sina je tu.

Zmerne cene za vse enako. V naši veliki zalogi dobite vse. Mi vas v vsem zadovoljimo.

JELINEK in MAYER,
Imitlja.

vogal Blue Island Ave in 18 cesta

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uradije na svojim domu: V lekarni P. Platt,
 od 8.—10. ure popoldne 814 Ashland Ave.:
 od 1.—3. ure popoldne in od 4.—8. popoldne.
 od 6.—8.30 ure večer. Ob nedeljah samo od 8.—10.

ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.
 Dr. WEISSKOPF je Čeh, in odlični zdravnik, obiskujte torej Slovane v svojo korist.

ATLAS BREWING CO.

staje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najboljše pivo iz češkega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvaža pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoriš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti mi te bomo zadovoljili.

Compagnie Générale Transatlantique

Iz New York v Avstrijo čez
 Havre Basel.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe, snažne postelje, vino in razna mešana jedila.

Pristanišče 57 North River
 vzhodje 15th St., New York
 City

HITRI POŠTNI PARNIKI odplujejo vsak četrtek ob 10. uri zjutraj:
 S. S. France (nov dvorjak) S. S. La Provençe
 S. S. La Lorraine S. S. La Savoie

Najboljše udobnosti v III. razredu.

Odplujejo vsako soboto ob 3. pop.

S. S. Rochambeau (nov dvorjak) S. S. Chicago
 S. S. Niagara S. S. La Touraine

Glavnizatop na 19 State St., New York. MAURICE W. KOZMIRSKY,
 glavni zastopnik za zapadu, 139 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

ZDRAVI ZOBJE

CLEVELAND

CLEVELAND

so prvi pogoj vselemu razpoloženju. Vsako pokvarjenost zobov zatrite v korenini in prihranite si mnogo bolečin kakor tudi stroškov. Mi smo si po večletnem delovanju pridobili simpatije vseh tujakšnih Slovencev. Ne zaupajte svojega zdravlja ljudem, katere ne poznate, pridite v domač urad, kjer vam postreženo z slovensko žensko postrežba. Vprašajte svojega soseda!

DR. A. A. KALBFLEISCH

6426 St. Clair Ave.

CLEVELAND

CLEVELAND

Odprto od 8 zjuraj do 8 zvečer

San José, Calif.

Klanjal bi se vam izpod kosa te palme, pod katero ležim ravno kot zelo nedelikatno na trebuhu in ki širi svoje veje najmanj 30 čevljev v premeru, če bi ne bilo tako ne rodno klanjati se v taki poziciji. Vam pa rajši napišem teh par vrstic in sicer kar na travnati pisalni mizi. Mesto San José ni zelo veliko, toda je izredno snažno in lepo. Ulice so široke in čisto pomene, tupatam nas pozdravljajo ponosne vitke palme, po vrhovi svetlo breskve in marelice in zore zlatorumene oranče, iz grde duhte vijolice "najgledček, fajgelček in rožmarin" in bogznaj kake cvetlice še, plavalasi sweethearti pijo to krasoto s svojimi modrimi očmi, po zeleni travi pa se kavsajo in pripravajo vrabci tudi za sweethearte, kajpak! V mestu biva precej Italijanov in tudi nekaj Hrvatov, Slovencev pa nisem mogel najti nobenega akotudi sem slišal, da jih je tam nekaj. — Pred prazniki mudil sem se v San Francisco. To obmorsko mesto ni tako lepo in snažno kot San José ali Los Angeles, zanimivo je pa bolj, ker je pozidano kar čez hribe in doline, podobno, kakor sveto mesto Jeruzalem, ki stoji na sedmerih gričih. Vročine baje nikdar ni hude, ker vedno pihlja hladilni vetrič od morja, zime pa sploh ne poznajo, razun, da v zimskih mesecih pogosto dežuje. Slovencev biva tam okoli 700 in so naseljeni večinoma vsi skupaj na nekem griču. Mnogi imajo svoje lastne hiše, nekteri tudi saloone in trgovine; pa tudi več slovenskih podpornih društev je tam. Zadnji čas ystanovili so tudi čitalnico, kar jim služi v čast.

Vsakemu je znano, da je California vinorodna dežela in vino se tam pije pri vsaki jedi in za vsake žej. Slovenci smo itak vsi večinoma že od mlada navajeni vina in bi bil pač naglavni greh, če bi si ga ne privoščili tu, kjer je do jor in poceni.

Delavske razmere niso nič kaj prida in brezposelnih se ne manjka. Ni torej nikomur svetovati ho diti v te kraje, akotudi je sicer kraj lep, kot nam o njih pripovedujejo pravljice iz "tisoč in ene noči". Zlasti lep je sloveči Golden Gate park, kjojemu gotovo ni para v Zjed. Državah, že radi čudovite naravne lege in tropičnih rastlin, kakoršne morejo drugod vzgajati le večjemu v rastlinjakih. Saj si lahko mislite: Vesna, ki je dospela v te rajske kraje pred stotisoč leti, nastanila se je tu stalno, od začetka do konca leta izvablja njen božanski dih iz tal dišeče cvetke in zelenje, njen rajski pogled odpira cvetne popke in napolnjuje s sladkimi melodijami grla krlitah pevcev, saj pesnik trdi o nji koder ona hodi

"Da glave vzdiguje cvetje
In obrača v njo oči,
Da po gorah glasno petje
O ljubezni zadoni!"

Med milijardami najrazličnejših cvetlic, drevja in grmovja, kipe v zrak ponosne palme, človeku se nehoti zazdi, kot da je prestavljen kam v deželo faraonov, kraj reke Nil, med sanjave sfinge in prelestne Egiptanke! Tudi kar se zalihi Egiptank tiče, lahko s mirno vestjo vzame v nadomestilo rečelčne Californčanke, ki ne žive zastoj med večnim cvetjem v najlepši izmed Zjed. Držav. Več o tem pa ne bom govoril, ker bi sicer kdo lahko sumil, da sem tudi v zlati Californiji, v tej sloveči deželi naravnih krasot, gledal samo žive cvetke, pa ni družega. Ni nič res tisto, neki dan opazoval sem izpred Cliff-hotela celo morske pse, ki so se solnčili in prekucovali po pečinih iz morja molečih. — Tudi takozvani "japonski čajni vrt" v Golden Gate parku, ki je narejen po vzoru pravih japonskih čajnih vrtov, vreden je, da si ga človek ogleda, ker je v resnici tako mičen, kot bi ga iz škatljice vzal. Umetni vodopad, pri katerem love žabe umetno narejene štokrle, lični potoki, pečine, grički, mala jezera iz katerih rasto različne vodne rastline, cveteči grmiči in drevesa, kipi različnih bogov in druge fantastične figure, vse to se vidi na malem prostoru, a je vse tako ljubko razstavljeno in

lepo. Postavljenih je po japonskem vzoru par malih lop in hladnic in male, ljubke Japonke, ki same izgledajo, kot nekake žive igrače, postrežejo ti za eno dvojčico s finim japonskim čajem in sladkim japonskim pečivom. Drobni ptički, ki gnezde in prepevajo po vrtu so tako kratki in privlačni, da ti pridejo zobat pecevo iz roke, ako jim ga ponudiš. — Vidite, takole je v Californiji in že večkrat sem rekel, pa še rečem: Če bi mi bila osoda ali pa sreča, mesto platnenih plen, položila bi zibelko par milijončkov, kot mlademu Rockefellerju ali Astorju, mar mislite, da bi hotel ogrebiti pekočo zimo pelinovega Wyominga ali gorate Colorade! Kaj še, vsako jesen potegnil bi jo, kot ptica selilka, v senco dišečih oranč in košatih palm, vsak dan bi lahko občudoval večno spomlad v Golden Gate Parku in vsak dan — o, pa še po večkrat — naslajal bi se z izbornim japonskim čajem v Japanese Tea Garden!

A. J. Terbovec.

Beaverdale, Pa.

S tem se iz moje nove naselbine nekoliko podam v javnost, ker iz stare me je pregnala kruta roka kapitalizma, ki ne trpi zavednega, za svoje pravice se borečega delavca. Ta boj se je pričel in se nadaljuje tam gori v Somerset, Co. kjer delavca izkoriščajo na tako nesramen način, da ne more imeti nič več potrpljenja. Oderuštvo je pripelo do vrhunca, ne pozna nobene vage, premog tehta jo kar na debelo in če kara vsebuje dve toni, delavec dobi sigurno plačeno samo eno. Kapitalist nima nobene postave ter dela poljubno na škodo delavca in je prišel s svojim pustolovstvom tako daleč, da nima nobene meje i ne postave. Postave so samo za delavca trpina, ki se trudi v tistih beznicah pod zemljo v tako slabem zraku, da človek živeti ne more, a kako more šele delati v takem kraju, ki je podoben peklu, ne pa premogovemu rovu!

Pri vsem tem je najlepše, ko katoliški duhovniki pridigujejo naj imamo potrpljenje; toda oni ga lahko imajo, ko imajo vsega v izobilju, ako pa bi bili oni na našem mestu, tedaj bi njim hitro minilo potrpljenje in to še popred kot nam delavcem. Tudi za nebeško kraljestvo na "onim svetu" ne bi nič vprašali, marveč pobrali bi šila in kopita pa bi jo pobrisali.

Tako je in nič drugače. Nas delavce vedno učijo a kapitalisti pa ne morejo izučiti, da bi z delavci krščansko ravnali, ne pa kot so Judi s Kristom. No, pa kako bodo učili, ko še sami ne znajo kakšne vere so. Jaz mislim da imajo dolar za boga, torej so pristaši kapitalistični veri in ker o katoliški niti pojma nimajo. Katoliško vero hočejo delavcem natvesti a to pa zato, da oni brez skrbi živijo. Vse skupaj je ena banda! Pop in kapitalist sovražita zavednega delavca, nevedneža pa oba izkoriščata do kosti.

In tako je tudi v Somerset, Co. Tam nimajo nobene postave za kapitaliste, ne na konty sodišču ne na malih škvaerj oficij; tako sem izvedel od odvetnika na Somersetu. Povedal mi je, da kapitalistom ne morejo nič narediti ali jih kaznovati; da zna da so postave, ki ne dopustje krasti a narediti ne morejo nič. Samo delavca za vsako malenkost lahko kaznujejo kakor hočejo. Take postave imajo v Somersetu, Co.! Kapitalisti smejo krasti, samo delavce se ne sme giniti, je takoj v rokah. V prizoriti smo hoteli štrajk, a kapitalisti beriči so takoj zvedeli in prvi agitatorji smo morali iti iz mesta. Temu je pa vzrok, ko se delavci ne zavedajo, jih je premalo zavednih, da bi znali zboljšat položaj, in tako morajo iti tisti, ki so zastavkali, ker so nevarni kapitalizmu in njegovemu izkoriščanju; se ne dajo pod nogo "bosu".

In tako sem moral iti iz stare naselbine. Z delavcem se dela kakor svinja z mehom, ker ni pravice za delavca v današnji dobi; on je suženj kapitalizma, ker je premalo izobražen, ima premalo šol. — Kjer je cerkev naj bi bila šola; po

se to godi.

Tony Zalar.

Pittsburg, Pa.

Že celih deset let sem molčal, zato sem se pa namenil sedaj napisati bolj obširen dopis, da ne boste mislili, da sem zaspal spanje pravičnega. Do sedaj sem živel bolj skromno in to pa zaradi tega ker sem vedno nekaj bolehen, sedaj pa sem nekoliko ozdravil in sem se zopet podal na potovanje, toda moje potovanje je jako ovirano in težko zaradi slabega vremena in slabih potov. Ne dolgo tega sem čital dopis g. Konde, da je bilo njegovo potovanje po Pennsylvaniji jako ovirano zaradi slabega vremena, pa vkljub temu se je podal po naselbinah med zaspane rojake, ki navadno pravijo, kaj mi če list, saj že berem delavske časopise, moram vseeno trdo delati. Takemu človeku bi svetoval, da se vsede k mizi in čita ter potem napiše dopis, v katerem pove po svojih mislih, kaj on misli o položajih itd. Ko bi tako storil vsak delavec, potem bi bili kmalu vsi delavci razredno zavedni in tudi sedaj bedni delavski položaj bi se zboljšal. V dopisu bi lahko poročal kake so delavske razmere v tistem kraju; če je dosti dela ali ne in če slučajno nima dela, bi lahko zapisal, da je brez dela in prav gotovo bi se našli rojaki, ki bi mu z veseljem pisali, da naj pride k njim, kjer se dobro delo dobi itd. Na ta način bi rojaki delavci eden drugemu veliko pomagali.

Razume se, da pri keku piva in galonu viskija se človek za trenotek dobro počuti, vendar bi moral vsak pomisliti na posledice prevelikega pijančevanja. S pijačevanjem ne bomo nikamor prišli, ki včejem v jamo, s čitanjem delavskega časopisja pa si bistrimo um, a poleg tega pa smo vedno informirani o delavskem položaju širom sveta.

Ne davno tega mi je nekdo rekel, da v Pittsburgu izhajajoči časopis "Edinost" nima nobenega pomena. Resnici na ljubo naj konstatiram, da ta list je med rojake že precej dobrega storil. Ravno temu listu gre zasluga, da so v Pittsburgu ustanovili in zgradili lep naroden Dom, na katerega je vsak rojak lahko ponosen. Z agitacijo v tem listu se je ustanovilo marsikako društvo, ki pripadajo k raznim Jednotam in Zvezam. — Ravno v tem času se deluje na to, da si bi delavci ustanovili delavski konzum, da se bi iznebili čifutskih pijavk, ki obirajo slovenske delavce do kosti.

A. Zidanšek.

Waukegan, Ill.

V mestu Waukegan se je zopet napolnila vreča, tako, da se mora odvezati in to temveč, ko tako zahteva sedanji letni čas in pa, kar je glavno, farška "komanda".

Kakor vobče znano imamo tukaj za "dušnega pastirja" mladega popčka, katerega povsem preveva policijski duh; povsod tam kjer treba ni vtika svoj nos in pošilja svoje vohune za pošte-nimi ljudmi, ki si želijo iti pogledat druge kraje, ali pa če gredo po svojih opravilih.

Vprašam tega pastirčka, kaj mu je dalo povod, da je 29. in 30. marca telefoniral v mesto Kenosha, kamor smo se mi Waukegan-ski Slovenci peljali k sv. maši ter da opravimo Velikonočno izspoved in sv. obhajilo? Kaj si ti človeče, ali si far, ali učitelj, ali kakšen polomljen študent, ki toliko časa študira, da na vsezadnje ne ve kaj je študiral? Tako delaš Ti gospod Štrukelj. Ali misliš če je tvoj oče policaj, da boš Ti ljudi z grda primoral, da se Ti bodo klanjali? Revše, kje imaš Tvojo prehlajeno glavo? Ali Te samo ob polletnih časih napade, da tako neumestno nastopaš? Kaj smo mi delavci Tebi storili, da nas niti preko meje druge dežele pri miru ne pustiš? Ti hočeš biti Kristov namestnik pa pridružuje sv. zakramente odrašenim ljudem, kakor tudi sv. krst novorojenčkom. To Tvoje početje opravičuje naš dvom, si li duhovnik ali kovač; to pa za to, ker Tebi je več za cvenk, kot pa za delitev sv. zakramen-

abranjuješ.

Da, da, gospod Štrukelj, pritisil se si pečat skrajnosti na Tvoje čelo, in tem več ko se predstavljaš za duhovnika, a želiš pa svojega sobrata utopiti v žlici vode, samo če bi se Ti poneslo.

Kaj si si pa mislil, ko si naščuval policijo v Kenosha, da je prišla v cerkev, češ, da mi "trubel" delamo? Kedo pa drugi "trubel" dela kot edino Ti in pa Tvoji tri in pol "možje", ko na vse pretege obrekujejo nas poštene ljudi po policijskih uradih? In vse to edino radi tega, ker v Tvoj nenasiten žep ne nosimo in tudi ne bomo. Nikar ne misli, da si naš paša; a zapomni si pa le dobro: kakor si v spremstvu policije prišel v Waukegan, baš tako Te znajo tudi spremiti nazaj ali pa naprej, kakor bodeš zaslužil.

Vidiš, ljudje vse zvedo in tako smo tudi mi zvedeli o Tvoji podlosti in zaznali kak ptič si.

Še nekaj moram omeniti. Čital sem v A. S. kako lepe Velikonočne praznike so imeli in hvali 4 čevlje visoki možičel — po domače cekmošter — da še ni nikoli videl tako lep "božji grob", kot letos. K tem moram pripomniti, da je to popolnoma verjetno in sicer iz enostavnega vzroka, ko do sedaj še ni nobenega videl, ker — ga ni bilo v cerkev. Tudi ni poročal, da v Jolietjski cerkvi še ni bilo toliko prostora, kot ga je sedaj. Slovence v Waukeganu

PRIPOROČILO!

Če kupujete zemljo, kupite jo tam, kjer se lahko prepričate, da je v resnici dobra in rodovitna, zdrav in čist zrak, dobro in ugodno podnebje, blizu mesta kamor se lahko vse pridelke proda in blizu železniške postaje. Ne iščite zemlje v puščavah in neobljudenih krajih, dokler zamorete kupiti dobro in rodovitno zemljo blizu mesta in železniške postaje kjer vam je bodočnost sigurna in uspeh zagotovljen.

Poleg cvetočega in prijaznega mesta Wausaukee, Wisconsin v Marinette Co. imam okoli deset tisoč akrov jako dobre in rodovitne zemlje naprodaj, ki je prav lahko za čistiti in obdelovati na kateri rastejo vsakovrstni poljski pridelki, kakor tudi raznovrstno sadje in trta prav dobro obrodi. Tu je mnogo studencev, več prijaznih jezerov in tekoča voda teče skozi zemljišče, katero imam naprodaj, tudi so dve železniške proge skozi speljane. Mesto, poleg katerega imam zemljo naprodaj vam nudi vse ugodnosti, ki jih kod farmer potrebujete, kajti razven mnogih privatnih poslopji in stavb je tam železniška postaja dveh različnih železnic, na katerih se križa dnevno 6 osebnih vlakov in ima jako dobro zvezo s sosednimi večjimi mesti in trgi kamor se tudi vsaki čas in prav lahko vse pridelke prodaja. Dalje so dve cerkve, ljudska in višja šola, več hotelov in večjih trgovin, mlekarne, žaga, livery, banka, mirovno sodišče in mnogo drugih industrijskih podjetij, ki vam nudijo vse ugodnosti kakor jih le malokje drugod dobiti zamorete.

Ako toraj želite imeti kos dobre in rodovitne zemlje v lepem, prijaznem in zdravem kraju poleg cvetočega mesta, kjer vam je uspeh in bodočnost zasigurana in kjer se vam po zimi nudi delo in postranski zaslužek, ko ni ravno posebnega dela na farmi vam priporočam, da pridete in se o vsem na lastne oči prepričate, ker vem da boste tako zadovoljni kot vsi oni, ki so si ta v resnici dober in prijazen kraj ogledali in tudi zemljo kupili. Kupcem se vožnja povrne, oziroma k dobrem pripise. Zemlja je vsa v enem kosu skupaj, tako da bode dobil vsakdo rojaka za sosedo. Kdor prej pride, ta ima več na izbero in prednost lepši kraj si odbrati. Ako pridete v "Chicago, pokličite me na telefon šte. 1800 Franklin, da pridem na postajo po vas. Ako pa želite natančnejšo pojasnila pridi-te ali pišite na

A. MANTEL,
133 W. Washington St.,
Room 519 Chicago, Ill.

LOXOL
PAIN-EXPELLER
REG. U.S. PAT. & TM. OFF.
ALCOHOL 40%
FAIRBANKS & CO.
NEW YORK
A REMEDY FOR
RHEUMATISM
GOUT - NEURALGIA
LUMBAGO - COLIC
PAINS - BRUISES
SPRAINS & SCALDS

Kedar ste prehlazeni kupite steklenico pristnega PAIN EXPELLERJA ni se ravnajte po navodilu v zavitku.

Najstarejša slovanska tvrtka
EMIL BACHMAN
1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsem Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilne zahval in pripeznaj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

G. VOKOUN
1411 W. 18th St., Chicago.

V moji trgovini se dobe prve vrste cigare, dobre valčice in raznovrsten tabak iz vseh dežel.

Slovinci, oglašajte se pri meni!

Telefon Canal 2301

Popravljalnica dežnikov in pip

The Konrad Schreier Co.
Skebeygan Wis.

Varitelji najboljšega piva v sodih in steklenicah.

Edelbrau in Pilsen pivo iz naše pivovarne je najboljšje.

DOBRA UNIJSKA GOSTILNA, kjer se dobijo mazel in gorak prigrizek. Pod rodstvom
Jos. S. Stastny
2005 Blue Island Ave.
Velik dvorana za društvene in unijske seje, in druga dvorana za koncerte, ženske in zabave.

Najnovejšo in najboljšo obučo kupite zdaj pri
M. KARA
1919 So. HALSTED ST.
cor. 19. Place.
Novi spomladni vzorci

HOERBER'S CREAM OF MALT
Martin Nemanich, GOSTILNA
Vogel 22. in Lincoln Street
Prost gorak in mazel prigrizek vsak dan.

SLOVENSKA GOSTILNA
kjer se toči vedno sveže Schoenhofen-Edelweiss pivo in kjer se dobe domača vina in najboljše unijske cigare.

Kegljišče.
ANTON MLADIČ
2348 Blue Island Ave. Chicago.

ROJAKI V CHICAGO POZOR!
Naznanjam da razvažam na dom **DOMAČ KRUH**
Naročite ali pišite dopisnico **JOHN QUALIZZA**
2138 W. 25th St. Chicago.

John Košiček
1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.
Telefon Canal 1439.

J. F. HALLER GOSTILNA
prve vrste.
Magnet pivo, mazel in gorak prigrizek. Domači in importirani likerji. Tel. Canal 9006.
2103 Blue Island Av. cor. 21. St

KRANJSKO.

Nagovarjanje k požigu. Na Uršnih selih, na Lazih in v Prelogih je zdaj delo na vrhuncu. Voz za vozom, težko obložen z različnim materijalom, gre v te kraje. Nekateri vozniki so si kar zgradili bajte oz. pokupili koče in so se kar stalno naselili v teh krajih. Tudi voznik Franc Hacc si je kupil hišo in se eno leseno barako, katera ni bogvejak vredna, pa jo je vendar dal zavarovati prizavarovalni družbi "Donau" za 600 K. Da bi prišel po ceni do denarja, je nagovarjal meseca februarja t. l. svojega še pred kratkim časom najetega hlapca, naj mu zažge tisto barako, da mu bo že dobro plačal zato. Hlapec tega ni hotel storiti, ampak je naznanil orožnikom gospodarja.

Nesreča v Idriji. Hišni posestnik in rudar Poženel je dalj časa bledel na melanholiji in je bil zadnje dni radi te boleznijo vpokojen. V soboto ponoči je neopazno odšel iz hiše, zjutraj ob dveh so ga domači pogrešali, a takojšnje poizvedovanje po njem je bilo brezuspešno. Nekako pred šesto uro zjutraj pa so opazili delavci v rudniški tovarni ob mostiču čez Idrijco v vodi moškega, ki se je stoječ držal ob lesenem stebri, le čelo je bilo nad vodo. Takoj so ga dvignili iz vode in spoznali v njegova pogrešanega rudarja Poženela. Toda pomoč je bila prepozna in na lice mesta došli okrožni zdravnik dr. Žizek je mogel konstatirati le smrt vsled vtoplejnosti. Je li sam šel v vodo, ali ponoči ponesrečil, se ni dalo dognati. — Najbrže se mu je vsled težke bolezni omračil um in v zmedenosti izvršil obupno dejanje. Bil je v starosti 52 let. To je v kratkem času že drugi slučaj takega ponesrečenja v Idriji.

Štirikratni umor iz maščevanja. Pobegnil je iz Ljubljane kaznenec Josip Braidach in se odpeljal v Pindurice pri Reki. Tam je ustrelil z revolverjem svojega bivšega gospodarja Vučiča, njegovo ženo, njegovo 6letno hčerko in enega delavca, ki je bil slučajno navzoč. Morilec so prijeli in na policiji je mož popolnoma mirno izpovedal, da je pobegnil iz ječe samo zato, da se maščuje nad Vučičem. Žena Vučičeva je namreč Braidacha ovadila in vsled njune ovadbe in vsled pričevanja njenega moža je bil namreč Braidach obsojen. Žena in hčerka sta obležali po napadu mrtvi, njen mož pa in delavec sta umrla par ur pozneje.

Požar. Dne 26. m. m. je pogorelo posestvo Sebastijana Jurjevca na Vačah pri Litiji. Ogenj je izbruhnil ob 3 popoldne. Pri požaru se je nevarno poškodovala 84 letna posestnica Marija Jurjevca, ki je skočila v zadnjem trenutku skozi okno 5 m visoko. Kako je ogenj nastal še ni znano. Škoda znaša 5000 K, zavarovalnina pa samo 1600 K.

ŠTAJERSKO.

Trbovje. Dne 30. marca popoldne je skočil v Savo 40leten oženjen rudar Šuln. Zapustil je v dvo in petero neperskrbljenih otrok. Bajce je zblaznel.

Od Sv. Barbare pod Ptujem. (Škrlatica) še tu vedno hudo razsaja. Umrlo je že do 50 otrok, med njimi tudi ljubka hčerka predsednika Bralnega društva F. Jurgeca.

Od Sv. Lenarta v Slov. gor. poročajo: Pri Sv. Jurju v Slov. gor. sta na velikonočno nedeljo na prprav rafiniran način vdrila dva lopova v hišo veleposestnika Petra Mesareta, odprla predal pri pisalni mizi in vzela ven hranilne knjižice, vrednostne papirje in zapiske raznih terjatev v vrednosti 80,000 K. Zapiske terjatev so našli v bližnjem gozdu, poskrbelo se pa je, da lopova tudi za ostali rop ne dobista denarja.

PRIMORSKO.

Vojak 47. pešpolka v Gorici. Ferdinand Šup, je bil dne 29. m. m. v Trstu pri svojem očmu v ulici Navali. Tam si je pogнал iz revolverja kroglo v prsi. Vzrok samomoru neznan.

Pod vlak se je vrgla v Trstu 21 letna Gizela Leban, in sicer 29. m. m. popoldne, ko je prihajala istrska železnica v Trst. Vlak je bil odtrgal desno nogo in jo poškodoval na glavi. Prenesli so jo

v bolnišnico. Storila je to radi nesrečne ljubezni.

Strasna smrt. Mihael Čupurdija z Drežnice, 18 let star, je ponesrečil pri izkrcavanju oglja s parobroda "Khuen Hedervary" na Reki. Ko so delavci odvezali en prazen vagon od drugih, je hotel Čupurdija preteči ta vagon in skočiti na drugo stran, ali to se mu ni posrečilo, marveč so ga vagonski odbijači tako zgnelti, da so mu čreva skočila iz trebuha. Dognalo se je, da je take smrti kriv sam.

Zagonetni zavoj. Na parniku "Amphitrite" v Trstu je našel neki mornar povodom pospravljanja v skladišču poštni zavoj. Izročil ga je oblastim, ki so dognale, da je ta poštni zavoj oni, ki je bil oddan 28. januarja od avstrijskega poštnege urada v Jafi in se je nato izgubil. Zavoj je bil še nepoškodovan in vsebuje še ves odposlani denar.

Uboj na cesti. Na trgu Tartini v Pulju je napadel kmet Anton Rotar služkinjo Antonijo Savronovo in jo je zabodel dvakrat z nožem. Napadalec so aretirali, Savronovo pa so odpeljali smrtno ranjeno v bolnico. Vzrok napada še ni znan.

Nesreča na parniku. Na norveškem parniku "Bratand", ki je sedaj v Šklednju, je padel prvi častnik L. Hansen, zadet od kosa železa, ki je priletel iz skladišča več metrov globoko raz lestvo in se tako poškodoval, da je tekom pol ure umrl.

Stavka pristaniških delavcev v Dubrovniku. V Dubrovniku je začelo stavkati okoli 300 pristaniških delavcev, ker jim delodajalec niso hoteli zvišati plač in skrajšati delavnega časa. Skladišča so že prenapolnjena in vse delo v pristanišču zastaja. Vsa posredovanja so zaman, delavci zahtevajo, da se ugodij njihovim zahtevam, drugače ne gredo na delo in se rajši izselijo.

V Reki je prišlo 1. t. m. do krvavih pobojev med nakladalci in težaki paroplovnih družb. Kompanija, ki ima izkrcevalna dela v akordu, je izprla vse pomožne delavce. Od danes zjutraj počiva v pristanišču vse delo.

KOROŠKO.

Samomor enoletnega prostovoljca. V "Waisenhauskaserne" v Celovcu se je ustrelil 28. m. m. zvečer okoli 9. ure z vojaško puško enoletni prostovoljec 17. pešpolka Karol Krainer. Krainer je Celovečan, sin čevljarkega mojstra. Vzrok samomora je popolnoma neznan, tudi niso našli nobenega pisma, iz katerega bi se dalo kaj sklepati. Krainer je bil dober učenec, priljubljen in tudi dobro situiran.

Samomor vojaka. — V gostilni "Zur Lokomotive" v Celovcu se je zastrupil lovec 19. lovškega bataljona Ludvik Dombo. Bil je na velikonočnem dopustu v Pešti, odkoder se je vrnil en dan prepozno, češ da je mati na smrtni postelji. Ker tega ni mogel dokazati, so mu zapretili s kaznijo. Mož se je tako prestrašil, da je pobegnil iz vojašnice, delj časa okrog popival, nato pa se je v zgoraj omenjeni gostilni zastrupil. Prepeljali so ga v brezupnem stanju v vojaško bolnišnico.

Roparski umor. Pri St. Rupertu pri Celovcu so našli v hlevu zadavljeno 67letno dvinarico pri posestniku Weinleanderju, Marijo Tratnikovo. Morilec jo je napadel in zadavil, nato pa jo je okradel. V njenem kovčku so našli samo še par cunj, vse prihranke ženice, ki je bila zelo pridna in varčna pa je morilec odnesel. O roparju nimajo do sedaj še nobene sledi.

Nesreče. Hlapec posestnika A. Pirkerja v Št. Vidu, Alojzij Aicholzer, se je vračal pijan domov. Na poti, bilo je že zvečer, ga napade neki neznanec, s katerim se je hlapec na cesti sprl, in ga ranil z nožem na glavi in po životu. Rane so smrtno nevarne. — Skoraj na istem mestu je padel 12-letni učenec Sv. Glerrenhof pod voz, ki je bil naložen z deskami. Kolo je zdrobilo dečku nogo. — Pri razkladanju tovarnega voza je padel hlapec Martin Hojzl s 50 kg težko vrečo na rami in si zlomil nogo. Odpeljali so ga v bolnico.

Ubegli vojak. Iz huzarske vojašnice pri Beljaku je pobegnil huzar Florian Pasai zaradi krutega ravnanja. Kam je vojak pobegnil, še ni znano. Oblečen je bil v delavno uniformo in je bil brez orožja.

RAZNO.

Strahovit dogodek v Trstu. V začetku tekočega meseca smo poročali o grozni nesreči, ki je zadela rodbino nekega Bellelija v Trstu. V noči od 2. na 3. januarja je namreč 24 letna soproga Bellelijeva, Speranca, v hipni blaznosti prerezala z britvijo svojemu štirimesečnemu otroku vrat. Nesrečno mater, ki se nikakor ni zavedala svojega groznega dejanja, so tedaj izročili državnemu pravdnistvu, ki pa je na podlagi predpiskave in izvida sodnih psihiatrov ustavilo nadaljnje postopanje proti njej, ker je smatralo za dokazano, da je umorila svojega otroka v blaznosti. Revica je ostala nato do prošle sobote v opazovalnici, in se je šele omenjeni dan zopet vrnila k svojemu soprogu, Bellelijevu, je prišla domov in res ni bilo opaziti na njej nikakih znakov morebitne nenormalnosti, le nekoliko duševno pobita je bila videti kar so tomačili s tem, da žaluje po otroku. Te dni pa je zopet zblaznela. Bellelijevi se je zopet omračil um in je v tem nesrečnem stanju pograbila kladivo ter s tako silo tolkla z njim sama sebe po čelu, da se je pri tem zlomil lesen držaj, s katerim se je potem še dalje bila po čelu. Železno kladivo so našli pod stolom. Bellelijeva si je razbila na čelu in sencih kožo do kosti in si tudi poškodovala lobanjo. Poškodba je težka. Stena za stolom, na katerem je sedela, je bila vsa oškropljena s krvjo. Kolikor se da spoznati sedaj, bo Bellelijeva težko prebolela poškodbe.

Značajno meščansko časopisje. Napoleon se je moral 11. aprila 1814 odreči prestolu in oditi na otok Elbo v pregnanstvo. Marca 1815 pa se je zopet vrnil v Francijo. Pariško meščansko časopisje je poročalo o njegovem prihodu tako-le: 28. febr.: Ljudožerec je zapustil svoj breg. — 7. marca: Korziški požrešnik je pristal v zalivu Juan. — 9. marca: Tiger je prišel v Gap. — 11. marca: Pošast je v Grenoblu. — 16. marca: Tiran je prišel skozi Lyon. — 17. marca: Uznepator je oddaljen le še 60 milj od glavnega mesta. — 18. marca: Bonaparte se bliža z velikanskimi koraki, toda v Parizu ne pride nikoli. — 19. marca: Napoleon bo jutri pred našimi utrdbami. — 20. marca: Cesar je prišel v Fontainebleau. — 21. marca: Nj. Cesarsko in kraljevo Velikanstvo je včeraj slavno prišlo v Tuillerije, v sredo svojih zvestih podložnikov...

Krvalo zlato. V Monte Carlu v kneževini Monaco je zglasno igrišče, kjer poskušajo najzlahtnejši in najboljši kapitalističnega in fevdalnega razreda svojo srečo z vsakovrstnimi pustolovci, defraudanti in prostitutkami. Ogromno število uničenih eksistenc, razdeljenih rodbin, samomorov in zločinov je sadje z vrazjega drevesa, ki rase na najsijajnejši točki moderne civilizacije. Drugi sadovi so nekoliko prijaznejši. Kopališče, ki vzdržuje ta zavod in ki ima akcijske glavnice 60 milijonov frankov, je v minulem letu "zaslužilo" dividendo 19.2 milijonov frankov, t. j. 32 odstotkov. Leta 1911. je podjetje izplačalo enako dividendo, 1. 1909. in 1910. pa 18.9 milijonov frankov. K temu je priležati še 7,327,000 (lani 6,724,000 frankov) davka, ki teko monaškemu knezu v žep. Torej vsega vкуп 26 en četrt milijonov na leto — neznamen drobec ogromnih svot, ki jih kapitalizem utrjava delavskemu razredu, toda po svoji frivolnosti značilen izraz za kulturo in krščanstvo sedanje družbe.

To je bila družina. Na protestantovskem pokopališču v Debrečinu so pretečeni teden postavili na grob družine Moric nagrobni kamen z napisom: Tukaj počivajo: Jožef Moric starejši, živel je 62 let in umoril ga je njegov sin; Izabela Moric, stara 47 let, zastupila jo je njena hči; Elizabeta Moric je v svojem 20. letu izvršila samomor, ker je prej zastupila svojo nad vse ljubljeno mater; Jožef Moric, mlajši, živel je 27 let in umrl v ječi.

Delavsko časopisje je najmočnejše orožje delavskega ljudstva.

POSLANO.

V št. 11 in 12 tega lista sem čital članek: Lega slovenskega zavoda, spisal F. Gram. V istem članku sem čital, kje bi bila lega za zavod in kmalu na to sem sprevidel, da pisec nima prav nobenega namena delovati za slovenski zavod, ampak hoče samo oblatiti slovenski delavski živel, a sebi pa reklamo delati ker drugim opo. naša vsakojake humbuge, ki so vpsoljeni v isti vrsti kšefta kot je on. On sam je po njegovi pisavi brez vsacega madeža in vsi ostali pa smo sposobni samo za kramp in lopato in sod pive pred seboj. — Rad, prav rad bi vedel kako daleč sega sposobnost gospoda Grama ko pravi, da se zavod lahko postavi brez denarja — kar postavi se in zavod je tukaj, drugo pa pride samo od sebe. Zdi se mi, da gospod pisec je še zmiraž tistega naziranja kot je bil takrat ko je sam priletel v Naylor s tolikim premoženjem, da še borta ni imel s čim plačati, saj tako so mi povedali domačini; in se šteje, da je kmetovalec, pa človek ga še ni videl na

njegovi farmi delati. Rad bi pa zvedel kako si si pridela toliko denarja na svoji farmi, katere ne obdeluješ in če niso ti morda znešli skup tiste groše slovenski delavci, za katere sedaj praviš, da niso za drugo kot kramp in lopato in za pivo zlivati v se.

Ni lepo od rojaka, ki sebe riše pred javnostjo, da je brez vsakega madeža, a vse druge pa ima za humbugarje in sleparje. Njegovo farmo obdelujejo taki, ki so kramp vihteli in plačuje jih ravno s tistim denarjem in pivo jim precej drago prodajaš, ker ti ga pišeš, drugi se pa morajo zadovoljiti s mlako. Stanuješ tudi ne sredi farmarjev, ker si v mestu in dobro bi bilo če bi po pravici povedal, da te ne bo treba postavljati na laž. Jaz sem živel dve leti pod tvojim kraljestvom in sem v dveh letih spil samo dve butelki pive in to v tvoji hiši in mi jo nisi prodal, zato pa ne vem kako pride do tega, da pišeš, da naši ljudje vse zapijejo, ko se v tej deželi še pive ne dobi, ker je suha. Z blatenjem naroda v javnosti, ga ne bomo reformirali tudi s tem ne bomo nikamor prišli, ako mu damo vse Nemškutarje za vzgled in postavi-

mo same Nemce, da bi vodili vodstvo slovenskega zavoda. Slovenci in Nemci ne bodo nikoli skup shajali. Komur je na tem, da bodo Nemci gospodarili v zavodih naj ustanovi deutesches Heim, med Slovenci jih pa ne rabimo in ne maramo, ker med Slovenci se dobi mnogo umnih gospodarjev, ki bodo radi prevzeli vodstvo zavoda in ga umno gospodarili. V državi Minnesota imamo rojaka, ki ie večak, poleg njega pa poznam še par drugih rojakov, ki so tudi večaki v kmetovanju in če slučajno ne bi dobili nobenega takega rojaka, potem pa pišemo po skušenca v kmetijstvu v stari kraj in mirna Bosna.

Ni lepo, da bi rojak blatil narod morda radi tega ker so se ga naveličali in ga nočejo več podpirati in zato išče zaslužka v kakem nemško-slovanskem zavodu. Pa dovolj! Cenjeni list Glas Svobode bi pa prosil, da takih člankov več ne priobči, ker to ni koristno za Slovenski zavod, ampak mu škodi in odvrača rojake od njega. Videl pa bi rad, da se rojaki zavzamejo za stvar in pišejo samo dobre in koristne članke v prilog zavoda.

Jože Klaužar, Staunton, Ill.

SLOVENC, KI HOČETE BITI POŠTENO POSTREŽENI: obračajte se do

Kaspar Državne Banke

Zanesljiv bančni zavod, pod DRŽAVNIM nadzorstvom.

Sprejema denar na hranilne vloge in plačuje 3% od vsega vložnega denarja. Denar se vzdigne brez odpovedi. Slov. Narodna Podp. Jednota vrši svoj denarni promet potom Kaspar Državne Banke.

VSATA IZGUBA NEMOGOČA!

Kaspar Državna Banka pošilja DENARJE V STARO DOMOVINO. Ravnotako drafte na vse dele sveta po kurznih cenah. Denar izplačan najhitreje. K. D. Banka stoji v zvezi z najbogatejšimi slovanskimi bankami in stari domovini.

Na milijone kron je bilo poslanih v Avstro-Ogrsko monarhijo in v druge dele sveta potom te banke, in nihče ne more reči, da se mu je cent izgubil. Varnost, točnost in hitrost je naše geslo.

Na denarne pošiljlatve izven Chicago se polaga največjo pozornost, in je denar tisti dan odposlan, ko ga mi prejmemo. Vse izven Chicago poslane denarje se naj pošilja skozi "Post Money Order" ali skozi zanesljive banke.

MENJALNICA TUJEZEMSKEGA DENARJA.

KASPAR DRŽAVNA BANKA PRODAJA parobrodne listke za vse najboljše premorske družbe po kompanijskih cenah.

Pišite v slovenskem jeziku. Potniki, ki potujejo potom Kaspar Državne Banke so v najboljših rokah. V New Yorku pričakuje potnike zanesljiv bančni zastopnik in spreme ljudi na ladjo in poskrbi za prtljago, s čemur se potnikom odvzame velika skrb in delo.

KASPAR STATE BANK

1900 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Ovirano delovanje

Naše vsakdanje delo bi moralo biti tako upeljano, da se vzdržimo aktivni in da na ta način porabimo ves čas in vso našo zmoglost. Na ta način ostanemo zdravi in močni. Nikoli ne smemo dopustiti, da bi kaj oviralo naše organe pri njih delu, kar bi bilo našemu celemu telesu v škodo.

Toda celo največja skrb ne more včasih preprečiti, da se ne bi naši organi vlečili ali pa popolnoma prenehali delovati. Zgodi se, da se želodec brani sprejemati hrano ali morda vsaj ne sprejema toliko hrane, kolikor je potrebuje telo. Včasih tudi jetra ali čreva ne delujejo in posledica je zaprtje. V takih slučajih, kjer so prizadeti prebavni organi, je najboljšje zdravilo

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

Isto bo izčistilo ves sistem, brez kakih bolečin ali neprilik. Ojačilo bo tudi prebavne organe in poleg istih tudi celo telo. Isto bo:

- USTVARILO DOBER TEK
- POVEČALO RAZKROJITEV IN
- ODSTRANILO ZAPRTJE,
- NOTRANJE BOLEČINE IN KRČ,
- GLAVOBOL, ZLATENICO,
- KOLCANJE IN BLJUVANJE.

Isto bo pomoglo v vsih takih boleznih pri katerih trpi želodec in vsled katerih zgubimo apetit, smo zaprti ali se čutimo slabo. To zdravilo želimo priporočati za slučaj nervoznosti, povzročeni vsled neprehave in za ženske nerednosti, povzročene vsled kroničnega zaprtja.

Za dobiti v lekarnah in pri

JOS. TRINER

1333-1339 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Razne novice.

POMANJKANJE DENARJA! KJE?

Večina izmed 1500 žensk, ki so si vzele življenje samo v Cook okraju, to je v Chicagi, zadnjih osem let, storile so to v obupnosti, obupnost pa je prišla radi pomanjkanja denarja. Tako je bilo poročilo okrajnega mrtvo-ogleda Hoffmana pred državnim odborom, ki je preiskoval vzrok belih sužnjev.

"POMANJKANJE DENARJA!" KJE?

Dovolj je denarja, dovolj bogastva povsod in tudi v Zdr. Državi. Pred šestdesetimi leti je bilo naše premoženje \$300 na osebo (domaćina), medtem ko je danes \$1,413.00. Pred šestdesetimi leti je znašalo naše založno premoženje \$7,000,000,000, medtem ko znaša danes \$130,000,000,000.

Teh \$123,000,000,000 prirastka v zadnjih šestdesetih letih ni iz neba padlo v državno blagajno, ampak so prišli z nami; prišli so, ker smo prišli mi, ki nas pred šestdesetimi leti še ni bilo. Če bi nas ne bilo, bi tudi tolarjev v blagajni ne bilo; pa če bi bili in nič ne delali, tudi ne bi bilo več premoženja.

Še nikdar si ni nikdo končal življenja zato, da bi ne hotel delati. Tudi ne, da ne bi gori imenovani, ki so si življenje vzeli, dobili njihov delež, zato ker niso hoteli zanje delati. Nekdo je mogel biti, ki jim ni pustil delati proti plačilu, ali jih je ogoljufati za denar, ki so si ga v potu svojega obraza in žuljevih rok prislužili.

Pomanjkanje denarja ne more biti vzrok samomorov, vzrok pa je, svinjska lakomnost nekterikov po denarju, tako da tudi oni, ki trdo zanj delajo ga ne dobijo in pod današnjim sistemom tudi živeti brez njega ne morejo.

Opozicija proti tarifnem dodatku.

Washington. — Demokratski hišni komite je zopet pričel razpravljati o tarifnem vprašanju in sicer z namenom, da zadevo v najkrajšem času reši in prihodnji teden zbornici predloži. Boj za svobodno volno in svobodni sladkor je končan.

Zastopnik Harrison iz Missisipi in en član komiteja za vnanje zadeve sta sklenila, odločno protestirati proti izvedbi predloge glede 5 odstotnega carinskega popustka na blagu, ki bo uvažano na v Ameriki zgrajenih ladjah. Dotične ladje morajo biti lastnina ameriških državljanov. Opozicija se s tem vtmeľjuje, da omenjeni popust bi enačil ladijsko subsidio in bi nasprotoval duhu ameriških pogodb.

"Do sedaj je bil v Zdr. državah edino eden sličen tarifni zakon," pravi Harrison, "in sicer tisti, ki je bil sprejet leta 1789 in imel namen, da se sledi zgledu drugih dežel, toda sedaj bi takšen tarifni dodatek Zdr. države spravil v spor s kakimi 30timi deželami."

Avstro-Ogrski novi poslanik.

New York. — Dr. Konstantin Theodor Dumba, novi Avstro-Ogrski poslanik v Zdr. državah je došel v New York, od koder odpotuje v Washington, kjer predsedniku predloži svoja poverila.

O položaju na Balkanu se je dr. Dumba optimistično izrazil. On pravi: Sredstva Bolgarije so malone izčrpane, in zavezniki kot Turčija so utrjeni boja.

"Rusija," dostavlja poslanik, je pritrčila naziranj Avstrije glede določbe Skadra, in vse kaže, da bo kmalu sklenjen mir."

Glede trgovinskih odnošajev med Zdr. državami in dvojne monarhije, označi dr. Dumba z ozirom na tarifno revizijo za ugodnejše in dostavlja, da prizadevanje predsednika na polju delavske postavodaje zasluži vso priznanje.

H koritu počasi toda sigurno.

Washington. — Charles R. Crane iz Chicage pojde brzkone v Petrograd kot poslanik.

Gospod Crane je bil te dni pri predsedniku, toda o posetu se ne zna nič gotovega. Domneva se, da se obisk tiče nadomestila poslanka Curtis Guild v Petrogradu.

Vzajemno zavarovanje.

Lansing, Mich. — Državni senat Michiganana je sprejel od zbornice že sprejeto "Ashley-Mobile-predlogo", po kateri bodo vzajemnozavarovalne družbe podrejene državnemu nadzorstvu; razentega imajo vsako leto svojim članom naznaniti točen račun o stanju družbe, in uvesti tarife prispevkov, kateri jamčijo družbam plačilno zmožnost. Predloga, predno jo podpiše governor, mora iti nazaj v zbornico radi neznatnih popravkov.

Rešeni potopljenici.

New York. — Posadka dvojambornika "Lottie R. Russell", ki je 13. aprila 70 milj od Kap Henry zapustila potapljačo ladjo, je 17. t. m. na krovu olje vozečega parnika "Georgian Prince", dospela v New York. Predno je Georgian Prince prišel na vid, bili so ljudje 48 ur brez življenja v malih rešilnih čolnih na mrtju semtrta gnani, obkoljeni od številnih morskih volkov. Dvojambornik je plul iz Charleston, S. C. v Philadelphio.

Za neposredno volitev senatorjev.

Hartford, Conn. — Nameravani dodatek k Zvez. ustavi, glede direktne volitve Zvez. senatorjev, je bil 18. t. m. v zbornici z 150 proti 70 glasovi, a v senatu pa soglasno sprejet.

Šestintrideset držav, tričetr vseh, kar je potrebno, se je tedaj izreklo za kongresni sklep, ki postane zakon.

Za duše v vicah.

Ako hočete, da bodo molili za dušo vašega umrlega prijatelja na vse veke vekov, tedaj pošljite \$10 na "Orphan Messenger" in ime tiste osebe bo zapisano na njihov imenik. Ker so slučaji, da duše nekaterih nikoli ne pridejo v nebesa, temveč ostanejo večno v vicah, zato je treba zanje vedno moliti, kakor se to godi še današnji dan ob gomili papeža Leona. Zgleda pa, da se revnim služkinjam najhitreje posreči izvléči duše svojih prijateljev iz vic, ker ne dolgo tega se je pripetilo, da je dala neka služkinja svojemu dušnemu pastirju \$100, da moli za njenega očeta in ga spravi iz vie. Kmalu potem, ko je duhoven prejel stotak, je prišel k služkinji in ji povedal, da je spravil njenega očeta že do členkov iz vic in da bo "ko štal" še \$50, da ga dobi ven celega. Za denar se vse naredi! Velikanska je skrivnost katoličanstva.

Pokojnina za matere.

Trenton, N. J. — Governor Fiedler, je podpisal predlogo, ki določa pokojnino vdovam z otroki, ki so v starosti pod 16 let. Pokojnino bo okrožni (County) davkar izplačeval in sicer \$9 na mesec za prvega otroka, \$5 za drugega in po \$4 za vse nadaljne. Prošnje za pokojnino se morajo vlagati pri državni oblasti "Childrens Guardians."

Učena gospodinja.

Gospa doktorica se je mlada omožila; ona se je sicer veliko učila, toda problemi gospodinjstva so ji tuje polje, v katere se mora šele vdomačiti. Vse ji je tedaj predmet naporne študije. Danes jutro se bavi z jajci za zajtrk. — "Mica", vpraša ona, "so li jajca od naših kokoši?" — "Da", bil je odgovor, "sveže danes jutro znesene." — "One se mi pa le vidijo silno drobne, Mica. Ali ne bi Vi bili boljše storili, da bi pustili kokoši nekoliko dlje na jajcih sedeti?"

Katastrofa ladje.

San Francisco, 22. aprila. — Na tukajšno trgovsko borzo došlo poročilo pravi, da so na visočini Astoria, Ore. danes popoldan nameravali nemški štirijambornik "Mimi" sploviti raz skalovja, na katerih je tičal dva meseca, a se je pri tem prevrnil. O usodi 22 mož bratje posatke, se nič ne zna. Bay City, Ore., 22. aprila. "Mimi" ni bila obložena in velik val jo je prevrnil. Dno na vrhu se vzdržuje nad vodo, torej je možno, da se moštvo še živo nahaja v ladji.

Trust kave je zmagal.

Washington. Generalni pravdnik Zdr. držav McReynolds, je umaknil tožbo, ki jo je vlada naperila proti braziljanskemu trustu kave in sicer potem, ko je braziljanska vlada dala točno zagotovilo, da na podlagi takozvanega cenilnega sistema (valorizacijskega sistema) v New Yorku založene in trgu pridržane 900,000 vreč kave v skupni vrednosti 10 milijonov dolarjev, je bilo razprodane bona fide (v dobri veri).

Priselitev narašča.

New York. — Po razglašenem četrtletnem izvešju se priseljevanje zopet pomnožuje ter se bliža številu, kakoršno je bilo doseženo pred paniko leta 1907. V prvih treh mesecih je šlo skozi Ellis Island 342,763 oseb. To pomeni 52,000 več kot v istem času lanskega leta, 160,000 popotnikov se je vozilo v medkrovju.

Za neposredno volitev.

Harrisburg, Pa. — Država Pennsylvanija se je izrekla za neposredno volitev senatorjev, oziroma v prilog predloga, da se ustava razširi s tem dodatkom.

Do sedaj se je 35 legislatur izreklo za direktno volitev zveznih senatorjev; potrebno je samo še ene države da pritrdi temu predlogu.

Odškodnina za jetnike.

Albany, N. Y. — Zbornica legislature države New York je sprejela predlogo, po kateri dobi jo na dan po \$1.00 odškodnine osebe za čas, ki so bile po nedolžnem zaprtje ali pa po governerju pomiloščene. Razen tega predloga dovoljuje dotičnim osebam, pri prizivni oblasti prositi za daljšo odškodnino.

Rabuka štrajka.

Milford, Mass. — Povodom od Industrial Workers of the World uprizorjene stavke, vsled katere so imele biti zaprte vse tovarne v Milford, Mass. je prišlo do rabuke, pri kateri so bili zelo premikasteni dva policaja in dva italijanska delavca; mnogo žensk, ki so bile v množici, se je pritožilo, da so jih policaji topli.

Obtožba proti francoskemu generalu.

Paris. — Pariški "Humanité" priobčuje poročilo svojega dopisovalca v Marokko, o načinu francoske vojne v severni Afriki, kar je povzročilo velikansko pozornost. "Humanité" piše: General Francher d'Espéry se nahaja s svojimi trupami na potu v Kaabo. Ker so za izvršiti silni marš, onemogla je cela vrsta ranjencev, tako da so ovirali marš zdravih vojakov. Zaradi tega je general Francher d'Espéry, nekemu korporalu dal povelje, naj da ranjenecem smrtni sunek. Ker se je le-ta branil izvršiti barbarstvo, pozval je general nekega poročnika, naj ranjence postrelja. Toda tudi ta se je upr! povelju generala in njegov pobočnik, se je izrazil, da ne more prevzeti odgovornosti. Ranjenci so bili potem prepuščeni svoji usodi, in sedaj najdeni grozno razmesarjeni. General je moral znati, da je usoda ranjencev zapečatena, če se jih pusti brez varstva in da jih bodo Arabci pomorili.

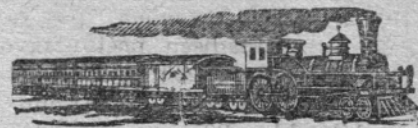
Škoda, da se je zvedelo!

Watertown Times piše: Svet se ni še toliko začudil razsodbi za odškodnino v znesku \$15,000, katere dobi duhoven Klauder od newyorškega škofa in njegovega namestnika, kot pa temu da se je stvar zanesla v posvetno sodišče. Navadno rimska cerkev pere svoja perila za visokimi stenami cerkvenih sodišč, kjer vse ostane tajno in verno ljudstvo o pravnem postopku prav nič ne ve. Zgleda kakor da bi bil Father Klauder eden tistih duhovnov, ki se ni slepo pokoril ukazom svojega škofa in zato ga je škof vrgel v norišnico. Klauder je na povelje civilnega sodišča prišel na prosto in vložil tožbo proti škofu za odškodnino, katero mu je porota pripoznala. Razume se, da je verno ljudstvo kmalu zvedelo podrobnosti o celi aferi, ki daje jako slabo lice škofu. Škof je apeliral.

WAUSAUKEE

HOMESEEEKERS' EXCURSION

dne 30. maja - Decoration day

Poseben vlak samo za Slovence.

Nad 10,000 akrov lepe, rodovitne zemlje v bližini mesta Wausaukee, Marinette County, Wise, nameravam prodati ta dan samo rojakom.

250 Slovencev, bo naseljeno na tem kosu najrodovitnejše zemlje v državi. Wausaukee bo ena največjih slovenskih farmerskih naselbin v Ameriki. To spomlad je kupilo že mnogo rojakov farma na tem kosu.

Cena akru je od 15 do 20 dolarjev, v gotovini ali na lahke letne obroke.

Vsi tisti, ki nameravate kupiti farme pišite še danes za natančne informacije na spodni naslov. Kdor želi iti ogledati si zemljo naj piše takoj, da bodem preskrbel za ugodnost vsakega in mu naznanil čas in uro odhoda z vlakom iz Chicage. Zapomnite si: To je ena največjih ugodnosti, ki se je kedaj nudila Slovencu rojaku, ki si hoče postaviti svoj dom, postati samostojen in popolnoma neodvisen od delodajalca.

Priporočam, da rojaki pripeljejo s seboj svoje družine.

Izletniki, ki kupijo na ta dan 40 akrov zemljišča ali več, dobe popolnoma ZASTONJ ENO KRAVO in vožnjo povrnjeno. Nikogar ne bom silil, da bi kupil, vsak bo imel prosto voljo ravnat se po lastnem prepričanju.

Kratek popis.

Vseh 10 tisoč akrov leži v bližini prijaznega mesta Wausaukee, ki ima dve železnični zvezi, na katerih se križa vsak dan šest osebnih vlakov. V Wausaukee je banka, ljudska in višja šola, mlekarina, sirarna, shrambe za krompir, parna žaga, hoteli, livery, mirovno sodišče, prodajalne in druge industrije. V kratkem bodo železniške družbe zgradile velikanske livarne za lokomotive in popravljalnice tovornih in osebnih voz. Trg je najboljši.

Zemljišče leži med dvema železničnimi progami. Dobra pota vodijo do istega in dva potoka tečata skoz ta kos. Na zemljišču je več studencev. Pitna voda je zdrava in dobra. Podnebje je najzdravejše. Mrzlice, živinske kuge in mrčes ne poznajo tukaj.

Poljski pridelki: Najglavnejši poljski pridelek je krompir, ki obrodi povprečno od 250 do 300 bušljev na akre. Korenje, sladkorna pesa, zelje, kuruza in vsa mala žita obrodijo izvrstno. — Detelja, alfalfa in timoti raste divje. Sadje in vinska trta se dobro obnese.

Živinoreja in prešičereja kakor tudi perutnina se izvrstno obnese in dobro splača.

Zemlja je lahka za sčistiti in obdelati in le kdor se na lastne oči prepriča bo vrjel našim trditvam. Les za gospodarska poslopja in kurivo dobite na zemljišču.

Oglejte si gorenjo sliko, ki Vam kaže neodvisnega in samostojnega farmarja, ki brez bosov pod milim nebom in na zdravem zraku dela in z zadovoljnostjo zre na dobro letino, ki mu bo de-setero poplačala njegov trud. Vduhu zre nazaj na ono dobo, ko je v nevarnem premogokopu s krampom in lopato, ves sključen in zmujen garal za boro eksistenco, tvegaj življenje in zdravje in ko je leto prišlo okoli, pa ni imel nič več kot ko je začel. Krize farmar ne pozna.

Kake ugodnosti ima tovarniški delavec?

Rentana hiša
delavca \$12
na mesec

Suženjsko življenje delavca

Samostojno in neodvisno življenje farmarja

Življenje na farmi

Nobenih. Dokler je mlad in zdrav in zasluži, plačuje vsak mesec od 10 — 15 dolarjev rentna za 4 ali 5 sobe. Vsak grizljaj mora drago plačati. Če si slučajno prihrani kak cent, ga sne bolezen in kriza. Edino beraška palica in mizerija ga čaka za stara leta.

Brez dela — ni jela!

Farmar plačuje samo davek. Hiša je njegova, polje tudi; ne plačuje nobenega rentna in miza je vedno polna. Dela ima vedno dovolj in se ne klanja nobenemu bosu. Krize se ne boji, ker polje, če je obdelano vseeno rodi, krava vseeno daje mleko, maslo in sir, kokoši vseeno nese jajca. Farmar je neodvisen in ima — groš!

Za nadaljne informacije pišite na

Adolph Mantel

c.o. Grimmer Land Co., Dept. E. G. S.

133 W. Washington St.

Chicago, Illinois

Kedar ste v Chicagi pokličite na telefon Franklin 1800, da pridem po Vas na postajo.